

USVOJEN NOVI STATUT SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Suvremeniji
pogled
na smjer i
dinamiku
razvoja

STR. 2

U SPLITU SE POKREĆE STUDIJ DIPLOMACIJE NA ENGLJESKOM

Budućim
diplomatima
predavat
će i bivša
predsjednica RH

STR. 7

god XIV.
broj 160.
24. travnja 2023.
www.unist.hr
www.unizg.hr

universitas

hrvatske sveučilišne novine

Studenti
Ante Buljan,
Rebeka Vlaho Oršulić
i Martin Vuković

HOTELIJERSTVO I GASTRONOMIJA

STUDIJU MAKARSKOJ PUN JE POGODAK!

STR. 16

MEĐUNARODNI KONGRES U DUBROVNIKU

Potvrda izvrsnosti
hrvatske
stomatologije

STR. 18

STR. 8

IVAN KOLARIĆ, MENTOR
OSNOVNOŠKOLSKIH
ROBOTIČARA

Mladi genijalci
donose
medalje iz
cijeloga svijeta

STR. 20

PROF. IGOR JERKOVIĆ,
PROREKTOR SVEUČILIŠTA
U SPLITU

Danas je
najvažnija
tema
rangiranje,
a nama
dobro ide

STATUT SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Novim Statutom osuvremenjuje se pogled na smjer i dinamiku razvoja Sveučilišta

Sveučilište u Zagrebu na svojoj je 6. redovitoj sjednici u ak. god. 2022./2023., održanoj 21. ožujka 2023., s 57 glasova za usvajanje Statuta, četirima protiv usvajanja Statuta i s trima suzdržanima, od ukupno 70 glasova senatorica i senatora u sveučilišnom Senatu, nakon punih 18 godina od donošenja zadnjega važećega sveučilišnoga *Statuta*, donijelo novi *Statut Sveučilišta u Zagrebu*.

RAZGOVARAO
PETAR BILOBRK

Povodom donošenja novoga *Statuta* razgovarali smo s predsjednikom Povjerenstva za izradu Nacrta statuta Sveučilišta u Zagrebu (dalje: Povjerenstvo) prof. dr. sc. Antom Jukićem, dekanom Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije, članicom Povjerenstva Heli Hajdić Nikolić, dipl. iur., glavnom tajnicom Sveučilišta, članicom Povjerenstva iz reda studenata Brunom Bandulom, studenticom Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta, i koordinatorom Povjerenstva prof. dr. sc. Tiborom Pentekom, prorektorom za organizaciju, infrastrukturni razvoj i ljudske potencijale Sveučilišta.

Na snagu je 22. listopada 2022. stupio novi Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (dalje: ZVOZD) kojim je propisano da, između ostalih, i hrvatska javna sveučilišta u roku od šest mjeseci moraju svoje krovne opće akte uskladiti s ZVOZD-om. Prorektore Pentek, u akademskim se krugovima već neko vrijeme mogu vrlo često čuti promišljanja da ZVOZD nije najbolji, da u njegovu izradu nisu bili uključeni svi dionici u sustavu visokoga obrazovanja i znanstvene djelatnosti itd. Kakvo je Vaše mišljenje o novom ZVOZD-u?

PENTEK: ZVOZD, kakav god on u pogledu svoje kvalitete i primjenjivosti bio, trenutačno je na snazi i svi na koje se on odnosi moraju ga kao legalisti

primjenjivati, pa tako i Sveučilište. Kako je to najčešće sa svim zakonima, tako je to i s ZVOZD-om: neki kažu da je to izuzetno kvalitetan i dobar zakon, neki pak da je tek prosječne kvalitete, a ima i članova akademske zajednice koji smatraju da je ZVOZD prilično nekvalitetan zakon, u čijoj će primjeni biti puno problema.

Mišljenja sam da je ZVOZD zakon osrednje kvalitete te da, kao i svaki drugi zakon ima određene nedostatke i manjkavosti koje će tek njegovom primjenom doći do punoga izražaja. U prilog navedenom govori i činjenica da je već nekoliko tjedana nakon što je ZVOZD stupio na snagu, Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske (dalje: Ministar-

stvo) moralo izdati nekoliko mišljenja i uputa zbog određenih pravnih praznina, nedorečenosti i proturječja.

Trebalo bi početi razmišljati o meritornom noveliranju ZVOZD-a, i to u što skorije vrijeme. S obzirom na to da razloge nedostataka i manjkavosti u ZVOZD-u zasigurno treba tražiti i u neuključenosti relevantnih dionika u postupak njegova donošenja, pri čemu ovdje posebice mislim na najveće hrvatsko javno sveučilište koje bi zbog svojega iskustva, veličine, *know-howa*, ali i statusa predvodnika u visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti u Republici Hrvatskoj, zasigurno moglo pomoći u podizanju kvalitete i primjenjivosti ZVOZD-a u svakodnevnom životu i radu,

svakako u postupak donošenja izmjena i dopuna predmetnoga Zakona treba uključiti relevantne i meritorne dionike te saslušati ili bar razmotriti njihove prijedloge.

Kao koordinator Povjerenstva, prorektore Pentek, sigurno nam možete meritorno odgovoriti zašto je Senat Sveučilišta jednoglasno donio odluku da se ide u izradu potpuno novoga *Statuta*, a ne u izmjene i dopune postojećega, odnosno samo u njegovo usklađivanje s ZVOZD-om? Je li to bila, govoreći *post festum*, dobra ili loša odluka, odnosno je li donošenje takve odluke bilo na neki način i svojevrstan rizik koji su članice i članovi Senata, Uprava Sveučilišta, a napose Povjerenstvo, preuzeli na sebe?

PENTEK: U izradu novoga *Statuta*, a ne u izmjene i dopune postojećega, ponajviše se krenulo zbog stava Uprave da u novi *Statut* treba implementirati svoju viziju i osuvremenjeni pogled na smjer i dinamiku razvoja Sveučilišta u sljedećih desetak godina, na njegovu afirmaciju kao vodeće intelektualne pokretačke snage hrvatskoga naroda, ali uz istodobno snažno očuvanje njegove tradicije, digniteta i beskompromisno inzistiranje na autonomiji.

Dijelom se u izradu novoga *Statuta* krenulo i zbog izraženih problema primjenom dosadašnjega *Statuta*, na što je Odbor za statutarna pitanja Sveučilišta godinama upozoravao u svojim godišnjim izvješćima o radu. Naime, proteklo je 18 godina

Senata pak proizlazi iz njihove svjesnosti o zahtjevnosti posla kakav izrada novoga *Statuta* svakako jest, ali dodatno i iz iznimno kratkoga, realno i objektivno govoreći prekratkoga, vremenskoga roka za kvalitetnu realizaciju posla koji nas je čekao.

Rizik u pogledu donesene odluke Senata proizlazio je iz vjerojatnosti da novi *Statut* neće moći biti donesen na vrijeme te da posljedično ni sastavnice neće moći svoje statute na vrijeme uskladiti s njime niti s ZVOZD-om.

Poštovani profesore Jukiću, Vi ste bili predsjednik Povjerenstva i sigurno ste bili najodgovornija osoba za poštovanje roka u okviru kojega je Povjerenstvo, uzimajući u obzir sve faze rada na donošenju novoga Statuta, moralo posao privesti kraju. Mislite li da je rok od samo šest mjeseci za izradu novoga Statuta - od 22. listopada 2022. do 22. travnja 2023., u što treba ubrojiti oko 15 dana božićnih i novogodišnjih blagdana, bio dovoljan?

JUKIĆ: Svakako je riječ o roku koji je objektivno prekratak. No, poštujući objektivno prekratak rok za izradu novoga *Statuta* koji smo imali na raspolaganju, Sveučilište je, želeći donijeti kvalitetan i moderan *Statut*, angažiralo sve potrebne resurse da se taj posao obavi optimalno i u roku, da javna rasprava o *Statutu* bude široka i iscrpna (pokazalo se da je uistinu takva i bila), da Povjerenstvo ne bude tijelo *pro forma*, nego da se svim članovima Povjerenstva omogućí uvid u svaku pojedinost u pojedinoj fazi izrade *Statuta* i u raspravu o tome (što je postignuto), da se čitava javna rasprava transparentno objavi i, naposljetku, da se postigne takva kvalitativna razina *Statuta* da na sjednici Senata bude, po mogućnosti, donesen konsenzusom ili velikom većinom glasova što je i postignuto, naime *Statut* je donesen s više od 80 posto glasova.

Istina je da je Sveučilište u javnoj raspravi bilo izloženo kritici da je 16-dnevni rok za javnu raspravu prekratak. I mi se slažemo da bi duži rok bio puno prihvatljiviji. No, ZVOZD-om je za usklađivanje statuta sa Zakonom utvrđen rok od samo šest mjeseci. Sveučilište je, posljedično, bilo prisiljeno iznaći onaj rok za javnu raspravu koji je unutar tih šest mjeseci bio najduži mogući kako ne bi ugrozio postupak pravodobnoga donošenja *Statuta*.

Poštovani predsjedniče Povjerenstva, profesore Jukiću, tko je sve činio Vaš tim odnosno Povjerenstvo, kako su birani njegovi članovi, jesu li svi članovi bili dovoljno kompetentni i na koji je način Povjerenstvo radilo?

JUKIĆ: Senat je 25. listopada 2022. na svojoj 1. redovitoj sjednici u ak. god. 2022./2023. donio jednoglasnu odluku da se krene u izradu novoga, a ne u izmjene i dopune postojećega *Statuta*, za taj posao.

Članovi četrnaesteročlanoga Povjerenstva, oni s pravom glasa, koji su svi redom dali izniman doprinos konačnoj inačici novoga *Statuta*, bili su: prof. dr. sc. Slavko Orešković, dekan Medicinskoga fakulteta, prof. dr. sc. Ivica Kisić, dekan Agronomskoga fakulteta, prof. dr. sc. Ivan Koprić, dekan Pravnoga fakulteta, prof. dr. sc. Ante Bilić-Prčić, dekan Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta, prof. dr. sc. Dražen Balen, predsjednik Vijeća prirodoslov-

noga područja, izv. prof. art. Davor Švaić, dekan Akademije dramske umjetnosti, izv. prof. dr. sc. Ivan Šimović s Pravnoga fakulteta, Heli Hajdić Nikolić, dipl. iur., glavna tajnica Sveučilišta, i Bruna Bandula, studentica Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta i predstavnica Studentskoga zbora Sveučilišta u Zagrebu.

Bez prava glasa, ali s velikim doprinosom u radu Povjerenstva, sudjelovali su: izv. prof. dr. sc. Ivan Milotić s Pravnoga fakulteta, predsjednik Odbora za statutarna pitanja, u funkciji savjetnika Povjerenstva, te Luka Jurdana, dipl. iur., i Tajana Klarić Beneta, mag. com. croat., iz stručnih službi Rektorata, koji su bili stručna i administrativna potpora radu Povjerenstva. Rad Povjerenstva koordinirao je prof. dr. sc. Tibor Pentek, prorektor za organizaciju, infrastrukturni razvoj i ljudske potencijale Sveučilišta.

Pri izboru članova Povjerenstva vodilo se računa o ravnomjernoj zastupljenosti svih područja, potom o kompetencijama i iskustvu izabranih članova, a posebice treba istaknuti da je u radu Povjerenstva sudjelovalo pet pravnikâ: trojica profesora s Pravnoga fakulteta, glavna tajnica Sveučilišta i pravnik iz stručnih službi Rektorata. *Statut* je naposljetku ipak pravni akt, pa je logična ovolika zastupljenost stručnjaka pravne struke u Povjerenstvu.

Svaka pojedinost *Statuta* razmotrena je i raspravljena na sastancima Povjerenstva jer se nastojalo tekst pojedinih stavaka i članaka *Statuta* unaprijediti dok god se ne postigne potpunog suglasja među svim članovima Povjerenstva.

Poštovana glavna tajnica Sveučilišta, gospodo Hajdić-Nikolić, koliko je komentara na prijedlog Nacrta Statuta Sveučilišta u Zagrebu pristiglo putem savjetovanja s javnošću, koliko je bilo adresata i na što su se pristigli komentari najčešće odnosili?

HAJDIĆ: Savjetovanje s javnošću je bilo otvoreno 16 dana, od 31. siječnja 2023. do uključivo 15. veljače 2023. Zaprimitelno je 625 komentara koja su poslala 53 adresata. Prosječan broj komentara po pojedinom adresatu iznosi 11,79. Na 25 članaka Nacrta *Statuta* nije zaprimljen niti jedan komentar. Nakon analize svakoga komentara, istomu je pridružen status odgovora, a na svaki zaprimljeni komentar, koji je dan u traženoj formi, napisan je argumentiran odgovor.

Statistika provedenoga savjetovanja bila je sljedeća: prihvaćeni komentari – 134 (21,44 %), djelomično prihvaćeni komentari – 58 (9,28 %), neprihvaćeni komentari – 190 (30,40 %) i komentari primljeni na znanje – 243 (38,88 %). U kategoriju “komentari primljeni na znanje” uvršteni su svi komentari koji ili nisu bili dani u skladu s Uputama za sudjelovanje u savjetovanju, ili nisu bili komentari ili iz nekog drugog razloga nisu mogli biti svrstani u jednu od ostale tri kategorije.

Analizirajući pristigle komentare po poglavljima *Nacrta Statuta*, uključujući i preambulu te dodatne/općenite komentare (koji se ne mogu povezati ni s jednim poglavljem) imali smo sljedeće rezultate: a) preambula – 5 komentara, b) poglavlje 1. *Opće odredbe* – 75 komentara, c) poglavlje 2. *Sveučilišna tijela* – 209 komentara, d) poglavlje 3. *Sastavnice, ustrojbene jedinice i pravne osobe Sveučilišta* – 69 komentara, e) poglavlje

“

Hrabrost članica i članova Senata proizlazi iz njihove svjesnosti o zahtjevnosti posla kakav izrada novoga Statuta svakako jest

4. *Studenti* – 54 komentara, f) poglavlje 5. *Studij* – 60 komentara, g) poglavlje 6. *Zaposlenici* – 90 komentara, h) poglavlje 7. *Znanstveni, umjetnički i stručni rad* – 1 komentar, i) poglavlje 8. *Imovina i poslovanje Sveučilišta* – 27 komentara, j) poglavlje 9. *Javnost rada i poslovna tajna* – 4 komentara, k) poglavlje 10. *Prijelazne i završne odredbe* – 14 komentara i l) dodatno/ostalo – 17 komentara.

Analizirajući pristigle komentare po člancima *Nacrta Statuta* možemo izdvojiti 18 članaka s najvećim brojem komentara (to su članci s 14 i više komentara): a) članak 27. *Senat i njegov sastav* – 30 komentara, b) članak 18. *Izbor rektora* – 18 komentara, c) članak 29. *Ovlašti Senata* – 18 komentara, d) članak 16. *Rektorove ovlasti* – 16 komentara, e) članak 52. *Dekan i njegove ovlasti* – 16 komentara, f) članak 19. *Razrješenje rektora* – 14 komentara, g) članak 65. *Studentska prava i obveze* – 14 komentara i h) članak 80. *Izvođenje nastave na daljinu u iznimnim i u posebno opravdanim slučajevima* – 14 komentara (brojevi članaka odnose se na brojeve iz *Nacrta Statuta* koji je dan u savjetovanje, a ne na brojeve članaka iz završne inačice *Statuta*).

Predsjedniče Povjerenstva, profesore Jukić, evo jednoga pitanja o samoj strukturi Statuta. Osim devet osnovnih poglavlja, u koja je sadržaj Statuta logično podijeljen, jedna je od sastavnica Statuta i njegova preambula. U preambuli je dosta detaljno opisana povijest Sveučilišta. Je li to uobičajeno za krovne opće akte sličnih/usporedivih institucija u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu? Što se iz preambule može iščitati, a što nije bilo napisano u starijim statutima Sveučilišta, odnosno koja je po Vama najveća vrijednost preambule Statuta?

JUKIĆ: Preambule su uobičajene u statutima usporedivih institucija u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu, ali je njihov sadržaj različit.

U preambuli našega novoga *Statuta* iznose se točni podatci i pruža se osvrt na činjenice koje su iznimno važne za razumijevanje današnjega Sveučilišta i njegove duge i bogate povijesti. Ipak, preambula zasigurno nije puka povijesna reminiscencija, nego razjašnjava mnoga važna

“

U preambuli našega novoga Statuta iznose se točni podatci i pruža se osvrt na činjenice koje su iznimno važne za razumijevanje današnjega Sveučilišta i njegove duge i bogate povijesti

pitanja koja su od praktične važnosti. Primjerice, kako je i kada Sveučilište osnovano, tko mu je osnivač (a taj osnivač imenuje četiri od devet članova Sveučilišnoga vijeća, tijela koje nadzire rektorov i rad Senata, tijela kojemu rektor i Senat podnose godišnja izvješća itd.), o ulozi Sveučilišta, njegovim posebnostima i dr.

Čim se započelo raditi na *Statutu*, pokazalo se da su neke činjenice o Sveučilištu u dosadašnjim preambulama sveučilišnih statuta neprecizno protumačene, pa se novom preambulum željelo stvari razjasniti. Naposljetku, sadržaj preambule znakovit je i za uređenje autonomije Sveučilišta te za jasno razumijevanje težnje Sveučilište da bude funkcionalno integrirano.

Ovaj Statut, u odnosu na veliku većinu statuta ostalih javnih sveučilišta u Republici Hrvatskoj, ima još jednu posebnost. Naime, u nekoliko se njegovih početnih članaka prilično iscrpno piše o autonomiji i samoupravi Sveučilišta. Budući se priličan broj komentara u provedenom savjetovanju s javnošću, ali i u medijskom prostoru, odnosio upravo na autonomiju i samoupravu Sveučilišta, molim Vas, prorektore Pentek, objasnite nam takav pristup pisanju Statuta u odnosnim člancima?

PENTEK: Ovako napisana pravila o autonomiji Sveučilišta zasigurno se prvi put pojavljuju u statutima Sveučilišta u Zagrebu, kojih je u njegovoj višestoljetnoj povijesti bilo mnogo. Takav čin detaljne obrade autonomije i samouprave Sveučilišta je rezultat trenutačne situacije i važećeg zakonskoga okvira.

Jamstvo autonomije Sveučilišta nikada do sada nije bilo predmet ovakve rasprave, jer se sveučilišna autonomija smatrala pripadajućom, prirođenom, neupitnom i od Sveučilišta nedjeljivom vrijednosnom kategorijom. Autonomija Sveučilišta temeljna je pretpostavka i jamstvo da Sveučilište jest i bude jezgra zdrave skepse, intelektualnih traganja, izvanšablonskih promišljanja, kritičkih propitkivanja i razmatranja, inovacija svih vrsta te da se sve navedeno na Sveučilištu može činiti slobodno, neuvjetovano, lišeno svih interesnih i političkih odnosa kojima to možda ne odgovara i, dakako, pritisaka koji to prate.

Statut upravo zbog složenosti pojma autonomije niti u jednom članku, stavku ili točki ne definira niti želi definirati sveučilišnu autonomiju, nego upućuje na niz akata koji su po pravnoj snazi iznad zakona, kao i na niz međunarodno priznatih dokumenata koji detaljno razjašnjavaju značenje pojma sveučilišne autonomije.

U javnom se prostoru već tijekom savjetovanja s javnošću, kada je prijedlog Nacrta Statuta postao dostupan i javnosti, ali i nakon donošenja Statuta, moglo čuti dosta rasprava o sastavu Senata Sveučilišta, a posebice se problematiziralo pravo glasovanja koje su novim Statutom u Senatu dobili prorektori, njih osmero. Zašto su prorektori dobili pravo glasovanja, pripada li prorektorima to pravo i možete li, prorektore Pentek, pretpostaviti kako će se to u budućnosti odraziti na rad Senata?

PENTEK: U ZVOZD-u je vrlo jasno rečeno da će sveučilišta sastav svojega senata urediti autonomno, svojim statutima. Dakle, sveučilišta su slobodna

svoje senate urediti na način za koji smatraju da je najbolji za najučinkovitije funkcioniranje i senata i sveučilišta. Postoji ili je u bližoj povijesti postojalo nekoliko pristupa utvrđivanju sastava senata: od onoga minimalističkoga gdje senat čine samo čelnici sastavnica sveučilišta, rektor i eventualno prorektori, do onoga maksimalističkoga pristupa, kada uz prethodno navedene članove senata u njemu sjede svi članovi vijeća područja, predstavnici zaposlenika na nastavnim i suradničkim radnim mjestima, predstavnici studenata svih razina studija itd.

Sveučilište u Zagrebu opredijelilo se za model koji smatra optimalnim i za funkcioniranje Senata i za upravljanje Sveučilištem, jer je Senat, uz ostala tijela definirana *Statutom*, jedno od tijela upravljanja Sveučilištem. *Statutom* definiran sastav Senata ne odstupa u bitnom od do sada važećega sastava Senata. Osim što je, uskladu s ZVOZD-om, a na što Povjerenstvo pri izradi *Statuta* ni uz najbolju volju i neslaganje s tom zakonskom odredbom nije moglo utjecati, udio studentskih predstavnika u Senatu smanjen s 15 na 10 posto, važnija i jedina promjena je ta da su prorektori, koji su i do sada bili članovi Senata bez prava glasovanja, dobili to pravo.

Često se problematizira pravo glasovanja koje su prorektori Sveučilišta u Zagrebu dobili u Senatu, a problematizira se i njihov broj, osam prorektora. Pokušat ću Vam najprije objasniti broj od osam prorektora našega Sveučilišta, a potom i pravo njihova glasovanja u Senatu utvrđeno novim *Statutom*. Analizirajući broj prorektora na svim javnim i privatnim sveučilištima u Republici Hrvatskoj, dolazimo do zaključka da Sveučilište u Zagrebu ima najveći broj prorektora. Stavljajući u korelaciju broj prorektora s brojem studenata ili s brojem zaposlenika na pojedinom sveučilištu, vidljivo je da na jednoga prorektora Sveučilišta u Zagrebu dolazi uvjerljivo najviše i studenata i zaposlenika, daleko više negoli na ostalim javnim i privatnim sveučilištima u Hrvatskoj (u odnosu na neka sveučilišta, to je i nekoliko puta više). Dodatno, Sveučilište u Zagrebu jedino je sveučilište u našoj zemlji čija je infrastruktura oštećena dvama potresima te se veliki dio infrastrukture nalazi ili u postupku cjelovite obnove ili je u pretpostupku.

U davanju prava glasovanja u Senatu svojim prorektorima Sveučilište u Zagrebu nije usamljeno, još su neka javna sveučilišta svojim prorektorima dala pravo glasovanja u senatu premda ga do sada nisu imali, no u javnom se prostoru ta odredba u statutu problematizira samo na Sveučilištu u Zagrebu. Povučemo li paralelu između Sveučilišta i njegovih sastavnica, pa onda redom između Senata i stručnih fakultetskih i akademjskih vijeća, rektora i dekana te konačno prorektora i prodekana, njihova sastava, ovlasti, biranja itd., stvari će nam biti puno jasnije.

Prorektore je imenovao Senat na rektorov prijedlog, prorektori sudjeluju u radu obaju rektorskih kolegija, onoga u užem i onoga u širem sastavu, u kojima imaju pravo glasovati, a kroz koje, u redovitoj proceduri, prolaze točke dnevnoga reda sjednica Senata. Dakle, prorektori su već na neki način i ranije bili uključeni i u glasovanje na Senatu, a sada je to pravo glasova-

vanya formalizirano. Dodatno, prorektori su, za problematiku iz svojih resora, uobičajeno izvjestitelji po pojedinim točkama dnevnoga reda na Senatu. Prorektori su osobe koje imaju svoj integritet, odgovornost, autonomnost u donošenju odluka, autoritet, stručnost i znanje, a kako su s obzirom na prirodu dužnosti koju obavljaju ponajbolje upoznati s točkama o kojima se glasuje na Senatu, zasigurno o istim mogu meritorno odlučivati.

U novom Statutu dosadašnji Sveučilišni savjet, kao sveučilišno nadzorno tijelo Sveučilišta i sastavnica, zamijenilo je Sveučilišno vijeće. Možete li nam, prorektore Pentek, pobliže objasniti kakvo je to tijelo, tko ga čini, koje su mu ovlasti i kakvo je Vaše mišljenje o Sveučilišnom vijeću?

PENTEK: Kako god se to nadzorno sveučilišno tijelo zvalo, moramo biti svjesni činjenice da je ipak riječ o tijelu Sveučilišta, doduše sasvim posebnom tijelu koje ima izraženu autonomiju djelovanja. Sveučilište je i u raspravama koje su prethodile donošenju novoga zakonskoga okvira isticalo potrebu za sveučilišnim tijelom koje će pridonositi kvaliteti, odgovornosti, pravilnosti i transparentnosti rada Sveučilišta u smislu njegovih nadzornih ovlasti.

Sveučilišno će vijeće imati osam članova, od kojih polovicu imenuje Sveučilište, polovicu njegov osnivač – Hrvatski sabor, a predsjednik se bira u složenijoj proceduri. Za sada imamo samo hipotetska pravila o tom sveučilišnom tijelu, no već će njegovo konstituiranje, provenijencija članova i njihove kompetencije biti znakoviti, a tek će rad Sveučilišnoga vijeća u sljedećem razdoblju pokazati njegovu pravu narav i agendu.

Bude li riječ o konstruktivnom, korektivnom tijelu Sveučilišta koje će uistinu biti samo i isključivo nadzorno, te će tako pridonositi optimizaciji Sveučilišta, Sveučilišno bi vijeće moglo biti vrlo važan čimbenik daljnjega napretka i razvoja Sveučilišta.

Statutom Sveučilišta predviđeno je osnivanje Gospodarskoga savjeta kao novoga savjetodavnoga tijela rektora, rektorskih kolegija i Senata. Možete li nam, profesore Jukiću, jer osim što ste predsjednik ovoga Povjerenstva, predsjednik ste i Povjerenstva za inovacije i transfer tehnologije Sveučilišta u Zagrebu, objasniti koja je osnovna zadaća Gospodarskoga savjeta, tko su njegovi članovi i koje su mu ovlasti?

JUKIĆ: U ZVOZD-u se spominje mogućnost osnivanja Gospodarskoga savjeta na sveučilišnoj razini. Sveučilište u Zagrebu prepoznalo je važnost osnivanja Gospodarskoga savjeta iz mnogih razloga, a koji će svi redom doprinijeti boljoj suradnji Sveučilišta i gospodarskoga sektora u svim područjima djelovanja Sveučilišta. Rad Gospodarskoga savjeta bit će ponajprije usmjeren na unaprjeđenje rada Sveučilišta, njegovu pozicioniranje kao vodeće hrvatske visokoobrazovne i znanstvenoistraživačke institucije te na aktivno sudjelovanje u transferu znanja i tehnologija u gospodarstvo.

Članovi Gospodarskoga savjeta bit će predstavnici istaknutih pravnih osoba iz gospodarstva čija je djelatnost od interesa za rad, ostvarivanje misije i cjeloviti razvoj Sveučilišta.

Gospodarski savjet aktivno će sudjelovati: 1) u postupcima unaprjeđenja studijskih pro-

grama i nastavnih procesa, 2) u postupku utvrđivanja stvarnih potreba gospodarstva za stručnjacima koji se školuju na Sveučilištu, 3) u osmišljavanju i uspostavi zajedničkih aktivnosti u području istraživanja, razvoja, transfera znanja i tehnologije te u komercijalizaciji inovacija, 4) u programima uspostave inovacijskih centara, poduzeća i razvojnih poduzeća, 5) u razvojnim investicijama u infrastrukturu Sveučilišta namijenjenu zajedničkim aktivnostima, 6) u uspostavi zaklada, fondova i drugih oblika osiguravanja potrebnih financijskih sredstava, 7) u promicanju stipendiranja studenata, 8) u unaprjeđenju postojećega i predlaganju novoga zakonskoga i podzakonskoga uređenja radi unaprjeđenja suradnje Sveučilišta i gospodarstva i 9) u promidžbi rezultata suradnje Sveučilišta i gospodarstva.

U radu Povjerenstva sudjelovala je i Bruna Bandula, predstavnik Studentskoga zbora Sveučilišta u Zagrebu. Kako ste Vi zadovoljni radom Povjerenstva, odnosno prihvaćanjem mišljenja i stavova studenata koje ste Vi artikulirali na sastancima Povjerenstva. Jesu li studenti svih studijskih razina u poglavljima Statuta, poglavlje 4. Studenti i poglavlje 5. Studij, dobili sve što su željeli?

BANDULA: Voljela bih prije svega istaknuti kvalitetnu radnu atmosferu i komunikaciju sa svim članovima Povjerenstva koja je uvelike doprinijela učinkovitosti izradi novoga Statuta. Na sve upite i prijedloge koje sam iznijela temeljito je odgovoreno i razmotreno, raspravljene su praktične posljedice potencijalnih provedbi odredaba te su brojni prijedlozi, uz dodatne kvalitetne sugestije, usvojeni. S obzirom na iznimno kratke rokove, smatram da su navedena poglavlja kvalitetno izmijenjena kako bi se dodatno zaštitilo studente i omogućilo kvalitetnije studiranje, pri tome posebice naglašavam bolje uređenje članaka koji se tiču polaganja kolegija.

Gospodice Bandula, kako komentirate smanjenje broja studentskih predstavnika u Senatu s 15 na 10 posto, što je definirano ZVOZD-om, pa je posljedično moralo biti ugrađeno i u Statut?

BANDULA: U bolonjskim priopćenjima s ministarskih konferencija Europskoga prostora visokoga obrazovanja (EHEA) svake se godine ističe važnost participacije studenata u procesima donošenja odluka. Mišljenje studenata iznimno je važno zato što smo izravni korisnici visokoga obrazovanja te imamo jedinstvenu perspektivu o mogućnostima njegova unaprjeđenja. U tim se priopćenjima kao vizija EHEA-a, između ostalog, navode studenti kao puni partneri i ravnopravni dionici. Shodno tome, posljednjih se godina u brojnim državama zagovara osnaživanje uloge i povećavanje zastupljenosti studenata u savjetodavnim, kao i u upravljačkim tijelima visokoga obrazovanja. Smanjivanjem broja studentskih predstavnika na 10 posto Hrvatska se danas nalazi na dnu europske ljestvice s obzirom na zastupljenost studenata, a druge europske države mogu se pohvaliti zastupljenošću od 20 i 30 posto. Čini se kao da je navedenom izmjenom poslana poruka, suprotna onoj iz priopćenja, da mišljenje studenata nije tako vrijedno. Ipak, važno je istaknuti i da sama brojčana zastupljenost ni-

je temeljni čimbenik, već se u praksi mora ponajprije negovati redovita komunikacija te suradnja sa studentima.

Isto smo pitanje uputili i glavnoj tajnici Sveučilišta gospođi Hajdić-Nikolić.

HAJDIĆ: Nedjeljiv dio Sveučilišta, njegova bit, smisao postojanja i njegov identitet jesu njegovi studenti. Bez studenata pojam *universitas* nije održiv. Studenti su naš temelj! Prilikom iznošenju mišljenja zakonodavca u novom ZVOZD-u o smanjivanju broja studenata u Senatu s 15 na 10 posto, Sveučilište je izražavalo svoje snažno negodovanje. Zakonska su pravila u vezi s ovom temom potpuno jasna, pa je i u *Statut* unesena zakonom propisana odredba prema kojoj predstavnici studenata čine 10 posto od ukupnoga broja članova Senata, zaokruženo na prvi veći cijeli broj. Vjerujem da će studenti prepoznati sve aktivnosti Sveučilišta i bez obzira na svoj broj u Senatu aktivno sudjelovati, doprinositi radu u svim sveučilišnim tijelima u koja su izabrani, ili budu izabrani, donositi energiju koja je odlika mladosti i svojim radom činiti Sveučilište modernim, jakim, odgovarajućim za sve koji su se pronašli u našim studijima. Zadovoljan i sretan student temelj je našega društva, on je i moja i naša budućnost. U ovoj lijepej zemlji studenti su naša dragocjenost.

Jesu li studenti imali još nekih dodatnih prijedloga koji na kraju nisu uključeni u novi Statut? Ako jesu, hoćete li ustrajati na njima i nastojati ih prvom prilikom uvrstiti u Statut?

BANDULA: *Statut* je kao temeljni dokument optimalno obuhvatio osnovna pitanja. Budući da je potrebno uskladiti ostale akte s novim *Statutom*, pozivam na važnost suradnje sa studentima u navedenim izmjenama. Uključivanje studenata posebice je važno u izmjeni *Pravilnika o studiranju*, kojim se detaljnije definiraju ključna pitanja za studente. Predlažem da se održi javna rasprava, izravno s cjelokupnom studentskom populacijom, kako bi se identificirali ključni segmenti iz sadašnjega *Pravilnika* koji se mogu unaprijediti, kao i načini na koje se odredbe iz *Statuta* mogu proširiti. Navedeno je posebice važno u vidu horizontalne mobilnosti unutar Sveučilišta te ispita i provjera znanja. Studenti smo istoga Sveučilišta, no često se tako ne osjećamo, a tome doprinose i različiti načini odnosno pravila studiranja. Smatram da bi dugoročno trebalo težiti unifikaciji na razini svih sastavnica i osnaživanju interdisciplinarnosti, odnosno da bi daljnje izmjena akata tomu trebale doprinijeti.

Javnost rada i poslovna tajna naslov je 9. poglavlja Statu-

“ Pri izboru članova Povjerenstva vodilo se računa o ravnomjernoj zastupljenosti svih područja, potom o kompetencijama i iskustvu izabranih članova, a posebice treba istaknuti da je u radu Povjerenstva sudjelovalo pet pravnika

ta o kojemu se također dosta raspravljalo u medijskom prostoru. Vidite li Vi, prorektore Pentek, u dvama člancima ovoga poglavlja nešto što bi moglo biti kontroveržno i/ili problematično?

PENTEK: U pravu ste, uz pravo glasovanja prorektora u Senatu i možda još samo nekoliko članaka *Statuta*, odredbe o javnosti rada i poslovnoj tajni o kojima se piše u 9. poglavlju *Statuta* iz nekog su razloga izazvale najveću pozornost u medijskom prostoru. S jedne mi je strane to razumljivo jer kada god je riječ o javnim institucijama koje se financiraju većim dijelom iz proračuna Republike Hrvatske, odnosno financijskim sredstvima poreznih obveznika, a javna sveučilišta to svakako jesu, javnost njihova rada, s naglaskom na pristup informacijama, uvijek je i zanimljiva i osjetljiva tema.

Prethodno navedeno posebice se odnosi na naše najveće, najutjecajnije i najstarije javno sveučilište s neprekinutim djelovanjem, na Sveučilište u Zagrebu. Ponekad je taj interes javnosti za Sveučilište u Zagrebu, po mome sudu, čak i neproporcionalan njegovoj veličini i utjecaju, i u negativnom i u po-

“ Budeli riječ o konstruktivnom, korektivnom tijelu Sveučilišta koje će uistinu bitisamo i isključivo nadzorno, te će tako pridonositi optimizaciji Sveučilišta, Sveučilišno bivijeće moglo biti vrlo važan čimbenik daljnjega napretka i razvoja Sveučilišta

zitivnom smislu. No o tome možemo popričati nekom drugom prilikom.

S druge pak strane, ja u predmetnom poglavlju *Statuta* ne mogu pronaći ništa sporno, problematično, a pogotovo ne kontroveržno, jer su dva članka koja nose podnaslove *Javnost rada* i *Poslovna tajna* dobro odvagnut i izbalansiran izričaj većine onoga što u vezi s navedenom problematikom, a može se primijeniti na javna sveučilišta, postoji u pravnom poretku Republike Hrvatske. Iako nije napisano ništa ni novo ni neobično, opći je dojam dijela javnosti ponešto drukčiji, no čini mi se da je takav dojam ponajprije posljedica nedovoljnoga poznavanja pravila o javnosti rada, pristupu informacijama i poslovnoj tajni u Republici Hrvatskoj.

Dojma sam da se pažljivim čitanjem odredaba toga poglavlja te dubljim promišljanjem o njima može nedvojbeno razumjeti zašto je Sveučilište iz cjelokupnoga pozitivnoga odnosno pravnoga okvira Republike Hrvatske izdvojilo upravo navedene odredbe te ih izrazilo baš na navedeni način. Sveučilište iznimno dobronamjerno, konstruktivno, usudio bih se kazati s pruženom rukom suradnje i otvorena srca, pristupa svakom čimbeniku hrvatskoga društva, zalažući se za zakonitost, pravednost i transparentnost, no istodobno od svih ima pravo i obvezu tražiti uzajamnost glede prethodno navedenoga.

Gospodo glavna tajnice Sveučilišta Hajdić-Nikolić, Statutom su predviđene dvije kategorije počasnoga zvanja professor emeritus umjesto dosadašnje jedne kategorije. To su professor emeritus Sveučilišta i professor emeritus sastavnice. Možete li, molim Vas, čitateljima objasniti razliku između tih dviju kategorija počasnoga zvanja professor emeritus?

HAJDIĆ: Dosadašnje počasno zvanje *professor emeritus*, koje je na prijedlog sastavnica, nakon izvješća stručnoga povjerenstva koje je imenovao Senata, dodjeljivao Senat, ostaje svim našim profesorima emeritusima koji su u njega izabrani jer je riječ o njihovu stečenu pravu. To je uređeno u poglavlju 9. *Statuta* pod nazivom *Prijelazne i završne odredbe* (članak 141.).

Počasna zvanja *professor emeritus* Sveučilišta i *professor emeritus* sastavnice dvije su kategorije počasnih zvanja profesora emeritusa, a kako su kao takve predviđene ZVOZD-om, pronašle su, zasluženo, i svoje mjesto u *Statutu*. Temeljna razlika odnosi se na instituciju koja bira u pojedino počasno zvanje, a s obzirom na to različita su i statusna pitanja.

“ Članovi Gospodarskoga savjeta bit će predstavnici istaknutih pravnih osoba iz gospodarstva čija je djelatnost od interesa za rad, ostvarivanje misije i cjeloviti razvoj Sveučilišta

Profesora emeritusa Sveučilišta birat će Senat, a profesora emeritusa sastavnice, u skladu sa svojom autonomijom, birat će sastavnica na kojoj je profesor do umirovljenja bio zaposlen. Sveučilište će i za izbor profesora emeritusa sastavnice donijeti minimalna pravila koja će pristupnici za to počasno zvanje morati ispuniti kako bi se minimalno ujednačili pristup i izborni kriteriji na sve 34 sastavnice. Za izbor profesora emeritusa Sveučilišta, Sveučilište će donijeti pravila kojima će se urediti sva relevantna pitanja, uključujući i pitanje financiranja.

Novi Statut donesen je velikom većinom glasova članica i članova Senata, s više od 80 posto glasova. Kako ga Vi, profesore Jukiću, kao predsjednik Povjerenstva, ocjenjujete? Hoće li novi Statut omogućiti daljnji razvoj Sveučilišta u željenom smjeru željenom brzinom u sljedećih pet do deset godina?

JUKIĆ: Svakako je u kontekstu legitimiteta *Statuta* važno da je donesen tako velikom većinom glasova članica i članova Senata. Međutim, trebamo osvijestiti činjenicu da je *Statut* ipak samo skup pravnih pravila i kao takav, ma koliko on bio dobar i kvalitetan, nije cilj nego samo svojevrsan alat – sredstvo za postizanje ciljeva.

Statut je, dakako, i programski akt, on vrlo jasno izražava misiju, viziju, ciljeve te zadaće Sveučilišta u jednom srednjoročnom razdoblju, ali bez dosljedne, kontinuirane i pravilne primjene *Statuta*, bez međusobnog poštovanja, dobre vjere i kvalitetne suradnje među članovima akademske zajednice i najbolje će statutarno pravilo ostati tek mrtvo slovo na papiru.

Smatram da je novim *Statutom* postavljen vrlo dobar normativni okvir, da su udareni kvalitetni statutarni temelji, no za postizanje ciljeva zacrtanih u programu rektora prof. dr. sc. Stjepana Lakušića trebalo bi odrediti i poprilično posla koji je tek pred nama. U tom smislu pozivam sve dionike na suradnju, konstruktivnost, otvorenost i doprinos boljitku svekolike sveučilišne zajednice.

Prorektore Pentek, želite li nešto u vezi Statuta na kraju posebno naglasiti?

PENTEK: Postupak donošenja *Statuta* u svim je svojim fazama bio transparentan, uključiv, na najvišoj akademskoj razini, a sam je *Statut* rezultat rasprave, prožet je akademskom etikom i dobrom vjerom.

Sve odredbe *Statuta* zakonski su utemeljene, pravno održive, odmerene, pažljivo odvagute i naposljetku, ali ne manje bitno, donesene s više od 80 posto glasova svih članova i članica Senata.

Statut predstavlja volju velike većine članova i članica Senata, ali i svih članova akademske zajednice Sveučilišta, što mu daje snažan legitimitet.

QS WORLD UNIVERSITY RANKINGS BY SUBJECT 2023

Sveučilište u Splitu visoko rangirano u području medicine

Splitsko sveučilište zauzelo je poziciju u kategoriji od 651. do 680. mjesta od preko 1200 institucija uključenih u rang-listu koja ocjenjuje kvalitetu istraživanja, nastave i angažmana s poslodavcima u određenim akademskim područjima

PIŠE
ANTONIJA ŽAJA ČIČAK

Na sjednici Senata održanoj 30. ožujka, prof. Dragan Ljutić, rektor Sveučilišta u Splitu, izvijestio je članove Senata kako je prema novom rangiranju najboljih sveučilišta na svijetu na temelju izvrsnosti u određe-

nim područjima studija ili disciplinama za 2023. godinu – QS World University, Rankings by Subject 2023 Sveučilište u Splitu rangirano u području medicine, gdje je zauzelo poziciju u kategoriji od 651. do 680. mjesta od preko 1200 institucija uključenih u rangiranje. Ova rang-lista ocjenjuje sveučilišta

prema kvaliteti njihovih istraživanja, nastave i angažmana s poslodavcima u određenim akademskim područjima. QS by Subject rangiranje procjenjuje sveučilišta u 51 akademskom području, uključujući inženjerstvo, medicinu, tehnologiju, društvene i prirodne znanosti, umjetnost i humani-

stičke znanosti i druge.

Zahvaljujući prvenstveno Medicinskom fakultetu, na čelu s dekanom prof. Antom Tonkićem, Sveučilište u Splitu je i ove godine zadržalo svoju poziciju u QS Ranking, čime je Medicinski fakultet još jednom pokazao svoju akademsku izvrsnost. Prorektor za znanost

i kvalitetu prof. Igor Jerković istaknuo je doprinos znanstvenika iz područja biomedicine uvrštavanju Sveučilišta u Splitu u QS Subject Ranking u području medicine od 2022. godine te im je čestitao na uspjehu i zadržanoj poziciji iz 2022. godine iako je broj institucija koji je sudjelovao u rangiranju za 2023. godinu bio veći u odnosu na rangiranje iz prethodne godine.

Što se tiče metodologije samog rangiranja, akademski programi rangirani su prema pet pokazatelja kako bi učinkovito odražavali njihovu izvedbu, uzimajući u obzir akademsku reputaciju, reputaciju poslodavca i istraživanje fakulteta:

1. Akademski ugled – anketa se preko 130.000 znanstvenika, gdje ispitanici navode do 10 domaćih i 30 međunarodnih institucija za koje smatraju da su izvrsne za istraživanje u određenom području. Rezultati ankete zatim se filtriraju prema uskom području stručnosti koje su identificirali ispitanici.

2. Ugled poslodavca - proizlazi iz rezultata ankete više od 75.000 poslodavaca diljem svijeta. Poslodavci navode do 10 domaćih i 30 međunarodnih institucija čije diplomante smatraju izvrsnim za zapošljavanje. Od njih se također traži da identificiraju discipline iz kojih preferiraju zapošljavanje.

3. Citiranost - podaci o citatima potječu iz Scopusa. Minimalni prag objavljivanja postavljen je za svako područje kako bi se izbjegle potencijalne anomalije koje proizlaze iz malog broja visoko citiranih radova. I minimalni prag objavljivanja i ponder citiranosti prilagođeni su kako bi najbolje odražavali obrasce objavljivanja i citiranja u određenoj disciplini.

“

QS by Subject rangiranje procjenjuje sveučilišta u 51 akademskom području, uključujući inženjerstvo, medicinu, tehnologiju, društvene i prirodne znanosti, umjetnost i humanističke znanosti i druge

“

Zahvaljujući prvenstveno Medicinskom fakultetu, na čelu s dekanom Antom Tonkićem, Sveučilište u Splitu je zadržalo poziciju, čime je još jednom pokazana akademska izvrsnost

4. H-indeks - temelji se na skupu najcitiranijih akademskih radova i broju citata u drugim publikacijama.

5. Međunarodna istraživačka mreža (eng. IRN) - IRN Indeks odražava sposobnost institucija da diversificiraju svoje međunarodne istraživačke mreže uspostavljanjem održivih istraživačkih partnerstava s drugim ustanovama.

Zajednička fotografija na cagliaritanskom sveučilištu

Akrobatsko jahanje vitezova sardinije

ISTRAŽIVANJA, RAZMJENA PROFESORA, STUDENATA I NENASTAVNOG OSOBLJA

Potpisan ugovor o suradnji sa Sveučilištem u Cagliariju

U zgradi cagliaritanskog sveučilišta rektor Dragan Ljutić i prorektorica Alessandra Carucci su nakon predstavljanja svojih sveučilišta potpisali suradnju na polju istraživanja, te razmjene profesora, studenata i nenastavnog osoblja

PIŠE
JOŠIP DUKIĆ

Rektor Sveučilišta u Splitu prof. Dragan Ljutić na Sardiniji je potpisao ugovor o suradnji sa Sveučilištem u Cagliariju. Rektora Ljutića je u ime rektora Sveučilišta u Cagliariju Francesca Mole primila Alessandra Carucci, prorektorica za međunarod-

ne odnose sa svojim suradnicima. U pripremi susreta svesrdno je pomogao profesor za međunarodne odnose na cagliaritanskom Sveučilištu Gianluca Borzoni, koji je bio prisutan na prijemu.

U pratnji splitskog rektora bili su Blaženko Boban, splitsko-dalmatinski župan, Matea Dorčić, pročelnica Upravnog odjela za turizam i pomor-

stvo Splitsko-dalmatinske županije, Tomislav Đonlić, pročelnik Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, tehničku kulturu i sport Splitsko-dalmatinske županije, Stipe Jukić, predsjednik Viteškog alkarskog društva Sinj, Mario Šušnjara, alkarski vojvoda, Jerko Ivandić, domaćin Viteškog alkarskog društva, te izv. prof. Josip Dukić, profesor na

Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu.

U zgradi cagliaritanskog sveučilišta rektor Ljutić i prorektorica Carucci su nakon pozdrava i predstavljanja svojih sveučilišta potpisali ugovor o suradnji između dviju visokoškolskih ustanova na polju istraživanja, te razmjene profesora, studenata i nenastavnog osoblja. Susret je završio

darivanjem poklonâ i obilaskom sveučilišne zgrade. Potom je hrvatsku delegaciju, koju je predvodio župan Blaženko Boban, primio Giovanni Chessa, voditelj ureda za turizam, obrtništvo i trgovinu u Autonomnoj regiji Sardinija. Razgovor je protekao u ugodnoj atmosferi, a razgovaralo se najviše o mogućim oblicima suradnje na polju turizma.

Hrvatsku delegaciju na čelu sa Stipom Jukićem primio je i gradonačelnik Oristana Massimiliano Sanna sa svojim suradnicima. U Oristanu se svake godine više od 500 godina održava viteška i karnevalska igra Sartiglia. Desetogodišnje prijateljstvo između Sinjske alke i Sartiglie, odnosno Viteškog alkarskog društva Sinj i Fundacije Oristano, koji su 2014. potpisali Protokol o bratimljenju, otvorilo je mogućnosti suradnje i na drugim poljima. Na tom tragu splitsko-dalmatinski župan Boban primio je 2021. u Splitu delegaciju Fundacije Oristano i rado se odazvao pozivu prijatelja sa Sardinije.

Na vrlo srdačnom prijemu razgovaralo se i o budućoj suradnji na području turizma i školstva između Oristana i Splitsko-dalmatinske županije. Susret je završio razmjeno darova i obilaskom Oristana. Hrvatsku delegaciju u Oristanu posjetila je i Alma Tea Rugelj, Hrvatica koja 54 godine živi na Sardiniji, a najzaslužnija je za povezivanje Sinjske alke i sardinijske Sartiglie. Hrvatska delegacija uživala je i u veličanstvenoj viteškoj igri Sartiglij. Nakon posjeta jednoj konjušnici, gdje su se sartiglianti pripremali za manifestaciju, delegacija je sudjelovala u odijevanju kompondorija, najvažnije figure u Sartiglij, a zatim je s velikim zadovoljstvom pratila natjecanje gađanja u zvijezdu i parigliju, akrobatsko jahanje vitezova sa Sardinije.

NOVA ULOGA PROČELNIKA KATEDRE KIRURGIJE I VRHUNSKOG ZNANSTVENIKA SPLITSKOG SVEUČILIŠTA

Prof. Zenon Pogorelić postao zamjenik ravnatelja KBC-a Split

Profesor Pogorelić je atipičan i po tome što je prilično aktivan na društvenim mrežama, a pritom najčešće objavljuje teme vezane za svoj znanstveni rad i postignuća Klinike za dječje bolesti

PIŠE **DIANA BARBARIĆ**

Vijest da je izv. prof. **Zenon Pogorelić**, predstojnik Klinike za dječju kirurgiju KBC-a Split i pročelnik katedre Kirurgije na Medicinskom fakultetu u Splitu, izabran za zamjenika ravnatelja najveće dalmatinske zdravstvene ustanove dočekana je s rijetko viđenim odobravanjem javnosti.

Nije se čuditi tomu. Riječ je o vrhunskom dječjem kirurgu i omiljenom sveučilišnom profesoru, ujedno i jednom od najboljih znanstvenika u Hrvatskoj. Više struki je dobitnik nagrada za znanost, jedan je od najcitiranijih splitskih znanstvenika, izrazito omiljen među kolegama i studentima.

No ono možda još važnije: ovog dječjeg kirurga pacijenti obožavaju. Godinama ga biraju za najboljeg doktora.

Izvrstan stručnjak i dobar čovjek

“Izvrstan stručnjak, ali prvenstveno dobar čovjek. Mnogo nam je pomogao... Doktore, uvijek ostanite takvi, taj ljudski pristup, vaša energija i toplina su nevjerojatni”; “Najbolji dječji kirurg u državi. Topao, susretljiv, pristupačan. I s roditeljima i s djecom strpljiv”; “Jako ljubazan i strpljiv s malim pacijentima. Nakon izlaska iz operacijske sale, roditeljima objasni kako je protekla operacija. Izuzetno stručan u svom poslu. On je primjer kakvi bi svi doktori trebali biti, osobito oni koji liječe male pacijente. Cijeli odjel dječje kirurgije u Splitu je za svaku pohvalu...”

Ovo su samo neki od mnogobrojnih komentara registriranih korisnika

“

Riječ je o vrhunskom dječjem kirurgu i omiljenom sveučilišnom profesoru, ujedno i jednom od najboljih znanstvenika u Hrvatskoj, višestruko nagrađivanom

Zenon Pogorelić
NIKOLA VILIĆ
/CROPIX

Dr. Zenon Pogorelić s kolegama

PRIVATNI ALBUM

ovog specijaliziranog portala. Uglavnom su u pitanju roditelji koji hvale Pogorelićevu stručnost, ali i empatiju u odnosu prema malim pacijentima i njihovim roditeljima. A taj ljudski pristup je, znamo svi kad nas bolest snađe, itekako ljekovit i potreban.

Doktor Pogorelić je atipičan i po tome što je prilično aktivan na društvenim mrežama, a pritom najčešće objavljuje teme vezane za znanstveni rad i postignuća Klinike za dječje bolesti, ali bude tu i tamo i koja fotografija s neformalnih druženja.

Ima svoj YouTube kanal na kojem objavljuje i operacije, pa je tako na njemu, primjerice, objavio i postupak adrenalektomije, odnosno minimalno invazivne metode odstranjivanja tumora nadbubrežne žlijezde. Tu je operaciju dr. Pogorelić izveo u bebe koja je imala samo 14 dana. Djetetu je, kako je objasnio, još u majčinoj utrobi, u 33. tjednu trudnoće ultrazvučnim pregledom utvrđena fetalna cista desnog bubrega, a nakon poroda magnet abdomena je potvrdio da je u pitanju bio solidan tumor desne nadbubrežne žlijezde.

Sve je to ovaj dječji kirurg izveo u KBC-u Split, i to u Klinici za dječju kirurgiju koja je, ponajprije zahvaljujući njemu, postala Referentni centar Ministarstva zdravstva za minimalno invazivnu kirurgiju dječje dobi. Službeni podaci kažu da se godišnje u toj klinici liječi oko 2000 djece, od čega oko 1700 bude operirano, a minimalno invazivnu kirurgiju primjenjuju više od 10 godina.

U početku su to bili opći kirurški zahvati, a nakon što je Pogorelić 2011. godine položio specijalistički ispit, minimalno invazivna kirurgija doživjela je značajan uspon.

Dr. Pogorelić je, navedimo i to, diplomirao pa potom i doktorirao na splitskom Medicinskom fakultetu, a usavršavao se u više europskih centara. Uža specijalnost su mu dječja urologija i dječja abdominalna kirurgija, osobito minimalno invazivna kirurgija dječje dobi. U zadnjem razgovoru za Universitas je kazao da mu je isprva bilo malo žao kad je dobio specijalizaciju iz dječje, ali da mu je poslije bilo drago da je tako ispalo.

BILJANA BLIVAJS/CROPIX

SPLITSKI FILOZOFSKI FAKULTET U SURADNJI S IZRAELCIMA
POKREĆE NOVI DIPLOMSKI STUDIJ NA ENGLJESKOM

U Splitu će se obrazovati vrhunski diplomati, a predavat će im i bivša predsjednica RH

Osnivanje studija je inicirala dekanica Filozofskog Gloria Vickov, a studij se zove Democracy and Resilience in Modern Society (Demokracija i društvena otpornost suvremene države). Na njemu će se već od ove jeseni školovati budući stručnjaci u diplomaciji i politici

Piše **DIANA BARBARIĆ**

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu dugo je vremena u medijskoj tišini pripremao novi studij koji bi lako mogao postati prava senzacija. U pitanju je samofinancirajući diplomski sveučilišni studijski program na engleskom jeziku, a pokreću ga u suradnji sa Sapir Accademic College iz Izraela.

Studijski program se zove

Democracy and Resilience in Modern Society (Demokracija i društvena otpornost suvremene države), a na Filozofskom fakultetu očekuju da će, uz domaće, privući i strane studente.

Na njemu će se već od ove jeseni školovati budući stručnjaci u diplomaciji i politici koji će nakon diplome steći zvanje magistra javnih politika i diplomacije, a predavat će im brojni domaći i strani stručnjaci. Među njima je najpoznatija **Kolinda**

Grabar-Kitarović, bivša hrvatska predsjednica.

Dakle, nakon što je bila veleposlanica RH u SAD-u, pa pomoćnica glavnog tajnika u NATO-u, ministrica vanjskih poslova i europskih integracija, a onda i predsjednica RH... Grabar-Kitarović dolazi u Split predavati na kolegiju Moderna diplomacija i odnosi s javnošću. Zajedno s njom isti će kolegij držati i istaknuta profesorica splitskog Ekonomskog fakulteta

Ciljevi programa

Kako navode na Filozofskom fakultetu, diplomski sveučilišni studij Demokracija i društvena otpornost suvremene države ima za cilj jačanje veza između Hrvatske, Izraela i šire društvene zajednice, s ciljem istraživanja i prilagodbe europskom prostoru.

– Diplomatski odnosi između Hrvatske i Izraela uspostavljeni su u travnju 1997. godine, nakon osamostaljenja Hrvatske. U Zagrebu je osnovan i Hrvatsko-izraelski poslovni klub koji omogućuje široj poslovnoj zajednici da ojača poslovne sveze, ne samo na bilateralnoj, nego i na multilateralnoj razini. Hrvatska ima veleposlanstvo u Tel Avivu i četiri počasna konzulata u drugim područjima Izraela. Izrael ima veleposlanstvo u Zagrebu. Ove čvrste diplomatske veze čine temelj ovog diplomskog programa i služe kao podloga i umrežavanje koje diplomirani studenti moraju učvrstiti i proširiti – tvrde na FFST-u.

“

Studij će trajati dvije godine, odnosno četiri semestra, a školarina će koštati ukupno 12 tisuća eura

ta **Ivana Bilić**, ali i **James Brendan Foley**, bivši veleposlanik SAD-a u Hrvatskoj.

– Ovaj studij predstavlja novinu u visokoobrazovnom prostoru i to ne samo u Hrvatskoj nego i mnogo šire. Riječ je o posve inovativnom interdisciplinarnom dvogodišnjem diplomskom studiju, a izradili smo ga u suradnji s kolegama iz Izraela. To je prva konkretna suradnja naše zemlje s Izraelom u području visokog obrazovanja, konkretno u kreiranju studijskog programa. Sa znanstveno-nastavnog aspekta ovaj studij nudi ono najbolje iz Hrvatske i Izraela i to s ciljem daljnjeg osnaživanja prijateljskih odnosa između dviju država. S druge strane, on nudi kvalitetnije pozicioniranje budućih mladih stručnjaka na globalnom tržištu – uvjeren je dekanica Filozofskog fakulteta prof. **Gloria Vickov**, koja je, ujedno, i inicirala stvaranje ovakvog studija.

Profesorica Vickov također ističe njegov širi međunarodni karakter jer, osim izraelskih kolega, na studiju je ostvarena suradnja i s kolegama iz Švedske i Poljske. Tako će, vrijedi naglasiti, budućim diplomantima predavati i renomirana švedska stručnjakinja za umjetnu inteligenciju, profesorica **Virginia Dignum** (Umeå University) koja je članica Švedske kraljevske akademije inženjerskih znanosti (IVA) te članica Europske udruge za umjetnu inteligenciju (EURAI).

Vrijednost i revolucionarnu važnost ovog studijskog programa za našu zemlju, ali i za širi međunarodni kontekst prepoznali su i drugi brojni istaknuti

predavači poput profesora **Dragana Primorca** i bivšeg izraelskog veleposlanika **Ilana Mora**.

Niz poznatih profesora

Uz profesore s Filozofskog fakulteta, tu je još i cijeli niz istaknutih sveučilišnih profesora s raznih sastavnica Sveučilišta u Splitu poput **Ane Marušić** s Medicinskog fakulteta, **Željka Radića** i **Petra Bačića** s Pravnog fakulteta, **Ivane Tomić Ferić** s Umjetničke akademije, **Snježane Pivac**, **Maje Mihaljević Kosor** i **Vladimira Šimića** s Ekonomskog fakulteta. Angažirani su i stručnjaci s fakulteta drugih hrvatskih sveučilišta.

Profesorica Vickov nam kaže kako će studij moći upisati svi studenti koji imaju 180 ECTS bodova, odnosno svatko tko ima prvostupničku diplomu.

Studij će trajati dvije godine, odnosno četiri semestra, a školarina će koštati ukupno 12 tisuća eura, za svaku godinu studija po šest tisuća eura. Na Filozofskom očekuju da će se studenti nakon diplome zapošljavati u institucijama državne i lokalne uprave, međunarodnim poslovima, diplomaciji, kulturi, turizmu, upravljanju i rukovođenju, administraciji, trgovini, novinarstvu i izdavaštvu, odnosno s javnošću...

Tvrde kako je sadržaj studija usklađen s potrebama hrvatskog i inozemnog tržišta rada, procesom internacionalizacije i globalizacije gospodarstva, ulogom Hrvatske u EU-u, odnosa Izraela prema EU-u i, općenito,

njegove međunarodne pozicije.

Studenti će učiti o hrvatskoj i izraelskoj nacionalnoj povijesti, kao i povijesti i razvoju kontekstu hrvatsko-izraelskih odnosa, nacionalnom identitetu, teorijskim principima i ključnim pitanjima upravljanja u europskom, hrvatskom i izraelskom kontekstu, zatim o kibernetičkoj sigurnosti, umjetnoj inteligenciji, velikoj bazi podataka (big data) i GDPR-u, migracijama i ljudskim pravima, društvu i religiji, hrvatskoj i izraelskoj umjetnosti, multikulturalizmu, obrazovnim politikama, znanstvenoistraživačkim pitanjima u društvenim i humanističkim znanostima. Riječ je, dakle, o interdisciplinarnom diplomskom studiju kojim će budući diplomanti steći kompetencije i znanja koja su i univerzalna i specifična, a koja bi im omogućila rad u zemljama EU-a i šire. Različitost ponuđenih kolegija omogućuje sinergiju glavnih ciljeva programa: obrazovanje kvalificiranih i kompetentnih stručnjaka koji prepoznaju i poštuju načela demokracije te prijenos znanja studentima o pitanjima demokratskih vrijednosti i otpornosti, omogućujući im da, kad postanu dio tržišta rada, brzo prevladaju i prilagode se različitim izazovima koje donosi suvremeno društvo.

“

Ovaj studij predstavlja novinu u visokoobrazovnom prostoru i to ne samo u Hrvatskoj nego i mnogo šire. Riječ je o posve inovativnom interdisciplinarnom dvogodišnjem diplomskom studiju, a izradili smo ga u suradnji s kolegama iz Izraela – ističe dekanica Gloria Vickov

Dekanica Gloria Vickov

VOJKO BAŠIĆ/CROPIX

Antonela Marić, Vedran Barbarić, Gloria Vickov i Ina Reić Ercegović

VOJKO BAŠIĆ/CROPIX

IVAN KOLARIĆ, STUDENT VARAŽDINSKOG FOI-ja,
MENTOR JE OSNOVNOŠKOLSKIH ROBOTIČARA

Mladi genijalci donose medalje iz cijeloga svijeta

Nisam bio svjestan da ću se već prve godine u Austriji kao šesti na ljestvici kvalificirati na svjetsko natjecanje u Istanbulu, a još manje da ću biti svjetski viceprvak. Nakon toga sam osvojio još nekoliko medalja na natjecanjima u Brazilu, Meksiku, Kini i Australiji i potom upisao fakultet, ponosno ističe Ivan

PIŠE:

BRANKO NAĐ

Hrvatska ekipa školaraca robotičara nedavno je osvojila prvo mjesto na "Asia-Pacific" natjecanju u kategoriji RCAP CoSpace Rescue do 12 godina, a mentor im je bio student varaždinskog Fakulteta organizacije i informatike Ivan Kolaric.

Naša ekipa je kroz dva kvalifikacijska kola ušla u samo finale, gdje su se nalazile najjače ekipe svijeta (Kina, Japan, Iran, SAD). U samom finalu virtualnog simulacijskog spašavanja žrtve, Hrvatska ekipa je osvojila prvo mjesto s osvojenih 1590 bodova, što pokazuje da se hrvatski robotičari nalaze u samom svjetskom vrhu.

A ovo je samo jedan u nizu međunarodnih uspjeha hrvatskih robotičara. Zapravo smo u vrhu svjetske robotike od 2011. godine, i prvoga svjetskoga natjecanja u Istanbulu na kojem je nastupila naša ekipa.

Gledajući unazad nekoliko godina, sa svakog svjetskog natjecanja smo se vraćali s medaljama, uvijek smo na prva tri mjesta i istaknuli smo se na robotičkoj sceni kao prava robotička velesila.

Istaknuo bih možda natjecanja u Turskoj, Japanu, Australiji, Kanadi, Njemačkoj i Nizozemskoj gdje smo osvajali prva mjesta, no isto tako su važna za nas bila i druga i treća mjesta u Brazilu, Kini i Meksiku, govori za Universi-

tas spomenuti student i mentor robotičara Ivan Kolaric.

Robotička velesila

Poznavateljima hrvatske informatike i robotike nije strano prezime Kolaric. Naime, Ivanov otac Ivica također je bio mentor brojnim generacijama školaraca. Počeo se baviti robotikom 2001. godine i ta se aktivnost odmah pretvorila u veliku ljubav. Na državnim natjecanjima iz robotike njegovi su učenici uvijek bili prvi te je osjetio potrebu da provjeri kakvo je njihovo znanje na međunarodnom i svjetskom nivou.

Kolaric stariji i njegovi robotičari potom su radili satima i satima, očito više od drugih i dokazali da im je samo nebo kraj.

– Neumoran je tata, svaki

“

Osobno smatram kako je učenikova želja za radom jedna od glavnih osobina, jer su svi svjetski prvaci bili spremni raditi koliko god je potrebno kako bi riješili neki problem koji se pojavio

dan od kada ga znam, on živi za robotiku i prenosi tu ljubav, ne samo na mene, već i na moju braću Juraja i Luku koji su također svjetski šampioni i vrsni robotičari. Pa nije ni čudo da sam se i dalje nastavio baviti robotikom u vidu mentorstva – otkriva nam mladi Ivan dok pričamo hodajući ulicama njegova Varaždina.

Ivanov, pak, put u robotici počeo je 2004. godine kada je u prvom razredu osnovne škole osvojio drugo mjesto u državi iz tehničke kulture.

Upravo kroz tehničku kulturu u osnovnoj školi nastavio je razvijati svoje robotičke vještine, te uz pomoć oca i dominirati na državnim natjecanjima iz tehničke kulture.

A sve to se promijenilo kada su 2011. godine odlučili krenuti u smjeru RoboCup natjecanja i okušati se na međunarodnom i svjetskom nivou.

– Nisam ni bio svjestan da ću se već prve godine u Austriji kao šesti na ljestvici kvalificirati na svjetsko natjecanje u Istanbulu, a još manje da ću biti svjetski viceprvak. Nakon toga sam osvojio još nekoliko medalja na natjecanjima u Brazilu, Meksiku, Kini i Australiji i potom upisao fakultet.

Dugo je, kaže, razmišljao što će upisati, gdje će nastaviti obrazovanje. Izbor se na kraju sveo na tri fakulteta – Fakultet strojarstva i brodogradnje, Fakultet elektrotehnike i računalstva te Fakultet organizacije i informatike. Na kraju je, priznaje Ivan, pogriješio i upisao FSB, no ubrzo

Ivan Kolaric

“

Zaboravlja se da pojedinac može biti jako dobar u samo jednom području i da i tada treba iskoristiti njegove sposobnosti. Pravo znanje je primjena znanja, a to se u školi malo vrednuje

– STEAM. Pa ispada da se art/umjetnost kod nas zanemaruje. Mladi Kolarić na to kaže:

– STEM područje je zapravo vrlo važno, budući da robotika povezuje sva znanja tog područja u cjelinu. Roboti koje naši učenici izrađuju su prava mala umjetnička remek-djela. Nijedan robot nije isti kao prethodni, svaki učenik dodaje dašak svoje vizije u svaki robot koji napravi, tako da je moje mišljenje kako umjetnost nije izostavljena, barem ne u robotici.

Što se tiče same robotike, ovaj student i uspješan mentor smatra kako je prema- lo zastupljena u hrvatskim školama, no to je mlada znanost, pojašnjava, i smatra kako će se razvoj same robotike u obrazovanju pozitivno kretati. I sam je upisao usmjerenje *Informatika u obrazovanju*, tako da će nastojati biti jedan od pokretača te pozitivne struje na robotičkoj i informatičkoj sceni u Hrvatskoj i u svijetu.

A kakve ga uspomene vežu uz njegove učitelje u osnovnoj i srednjoj školi? Priznaje da o njima ima samo pozitivna mišljenja. Uvjeran je da su ga oblikovali u pozitivnog pojedinca koji može doprinijeti ovom društvu, zbog čega im je veoma zahvalan. Međutim, kada ga pitamo mišljenje o cijeloj odgojno-obrazovnoj vertikali i sustavu čiji je i sam dijelom dio, Ivan Kolarić ne libi se izreći kritiku, s kojom se slaže većina roditelja, ali i samih prosvjetara:

– Velika je pogreška u tome što je sve podređeno ocjeni i što učenici, da bi upisali željenu školu ili željeni fakultet, moraju imati sve dobre ocjene. Zaboravlja se da pojedinac može biti jako dobar u samo jednom području i da i tada treba iskoristiti njegove sposobnosti. Pravo znanje je primjena znanja, a to se u školi malo vrednuje.

je shvatio da ga strojarstvo i ne zanima te se odlučio za jedini logičan izbor, a to je varaždinski FOI. Dom hrvatske akademske informatike.

Upisao je usmjerenje *Informatika u obrazovanju* i smatra kako je to idealno za njega, jer će mu omogućiti nastavak djelovanja u robotici kada završi fakultet, a uz to će i steći znanja potrebna za još bolje mentoriranje svojih učenika. Stoga ga pitamo što je važno da bi neko dijete bilo dobar robotičar? Koliko je bitna matematika, poznavanje programiranja, a koliko sposobnost rješavanja problema i logičkog razmišljanja?

– Osobno smatram kako je učenikova želja za radom jedna od glavnih osobina, jer su svi svjetski prvaci bili spremni raditi koliko god je potrebno kako bi riješili neki

problem koji se pojavio. Bitna su naravno i predznanja iz STEM područja, no ukoliko je učenik spreman na rad i voljan uložiti svoj trud, sve se može naučiti; konačno, zbog toga smo ovdje moj otac i ja kako bismo ih poučili.

Primjena znanja

Naše sugovornik primijetio kako je s napretkom tehnologije posljednjih godina došlo do povećanog interesa djece za robotikom. Ipak, dodaje, i kvalitetan rad s učenicima te rezultati koje uporno ostvaruju, također su faktor koji je pridonio povećanju interesa za robotikom.

A koliko je STEM zapravo važan u razvoju te djece? Mnogi nastavnici zamjeraju što se prilikom preuzimanja tog pojma/skraćeni iz engleskog jezika nije uzeo izvornik oblik

Nedovoljna podrška sustava i države

Koliko Hrvatski robotički savez broji članica i jeste li zadovoljni podrškom sustava, lokalne uprave i države? Tu pritom najviše mislim na financiranje vaših aktivnosti...

– Hrvatski robotički savez je kod osnivanja 2015. godine imao pet udruga među kojima je bila udruga “RoboFreak”, u kojoj provodim funkciju tajnika, kao i udruga Hrvatsko društvo za robotiku, čiji sam i ja član. Danas Hrvatski robotički savez ima 25 udruga članica. Podrška sustava je nedovoljna, pa Hrvatsko društvo za robotiku i udruga “Robofreak” konstantno trebaju tražiti donacijska i sponzorska sredstva za svoj rad. To nije dobro jer udruga bi trebala raditi s djecom, a sredstva bi trebala biti osigurana u proračunu, kao što je to u Austriji, Njemačkoj ili Portugalu.

Koje projekte pripremate, koja vas natjecanja čekaju u skoroj budućnosti?

– Uz radionice robotike koje održavamo u sklopu Centra izvrsnosti Varaždinske županije, Hrvatskog robotičkog saveza, Hrvatskog društva za robotiku i udruge “Robofreak”, još ćemo i organizirati državno natjecanje “RoboCup Junior Zagreb 2023.”. Prvi put u hrvatskoj povijesti organizirat ćemo europsko RoboCup Junior natjecanje na kojem će nastupiti oko 900 učenika iz cijele Europe, a samo natjecanje će se održati u Varaždinu od 7. do 10. lipnja 2023. godine. Također, kao i svake godine, nastupit ćemo i na svjetskom RoboCup Junior natjecanju u Bordeauxu u Francuskoj.

IVANA JADRIĆ

ODOBRENO FINANCIRANJE DRUGE FAZE PROJEKTA
EUROPSKO SVEUČILIŠTE MORA

SEA-EU alijansa odvažno zaplovila u novu avanturu

Piše

NINA MILANOVIĆ

U siječnju ove godine alijansa SEA-EU je spremno otpočela svoju novu, četverogodišnju plovību koja za cilj ima stvaranje modernog, međunarodnog, transnacionalnog studentskog kampusa te održivog, zelenog napretka za sve. S tom je misliju kao vodičom nova faza implementacije SEA-EU projekta i naslovljena SEA-EU for all – SEA-EU za svih! Nakon što su u srpnju 2022. godine članovima Alijanse stigle povoljne vijesti o odobrenom financiranju druge faze provedbe projekta Europskog sveučilišta mora, alijansa SEA-EU je ove veljače zaplovila u novu avanturu, osnažena partnerstvom s tri nova Sveučilišta – Sveučilište Parthenope u Napulju (Italija), Sveučilište Algarve u Faro-u (Portugal) i Sveučilište Nord u Bodou (Norveška). Novostvorena partnerstva donijela su proširene vidike Alijansi, koja se sada prostire na obalama svih europskih mora te ujedinjuje preko 150.000 studenata.

Nova je faza provedbe projekta SEA-EU obilježena četverodnevnom događanjem organiziranim početkom veljače na Sveučilištu u Cadizu, koje je ponovo preuzelo ulogu koordinatora. Među brojnim sastancima, radionicama i prezentacijama, valja svakako spomenuti svečanu rektorsku ceremoniju, organiziranu u povijesnoj dvorani Medicinskog fakulteta. Na ovoj svečanosti na visokom nivou, rektori SEA-EU partnerskih sveučilišta su, nakon govora dobrodošlice rektora Sveučilišta u Cadizu, profesora dr. sc. Francisca Pinielle, ponaosob na nacionalnim jezicima predstavili svoje viđenje četverogodišnjeg djelovanja Alijanse.

Prof. Dragan Ljutić, rektor Sveučilišta u Splitu, naglasio je kako moramo nastaviti graditi viziju započetu još

SEA-EU partnerska sveučilišta u drugoj fazi provedbe projekta

· Sveučilište u Cadizu (University of Cádiz; UCA, Spain) · Sveučilište Zapadne Bretanje (University of Western Brittany; UBO, Brest, France) · Sveučilište u Kielu (Kiel University; CAU, Germany) · Sveučilište u Gdańsku (University of Gdańsk; UG, Poland) · Sveučilište u Splitu (UNIST, Croatia) · Sveučilište na Malti (University of Malta; UM, Malta) · Sveučilište Parthenope u Napulju (Parthenope University of Naples; UPN, Italy) · Sveučilište u Algarveu (University of Algarve; UAlg, Portugal) · Sveučilište NORD (NORD University, Norway)

kih okvira i okvira kvalitete suradnje ili pak razvoj mobilnosti nastavljaju svoje djelovanje uz podršku novih sudionika s tri nova partnerska sveučilišta, ali i onih prvobitnih.

Osim impozantnih brojki od 150.000 studenata i više od 10.000 nastavnika i znanstvenika s devet SEA-EU partnerskih sveučilišta koji će imati priliku sudjelovati u ovom projektu, svakako je važno napomenuti kako SEA-EU alijansa od ove godine može računati na širu mrežu uključenih dionika jer sveukupno u projektu sudjeluje 75 predstavnika gradskih i lučkih uprava, tvrtki, istraživačkih centara te nevladinih organizacija.

Tako su partneri alijanse SEA-EU u ovoj fazi provedbe projekta Grad Split, Grad Sinj i Grad Makarska, Lučka uprava Split, Splitsko-dalmatinska županija, udruga ESN Split, Udruga Most, Ericsson Nikola Tesla, Institut za oceanografiju i ribarstvo. Vanjski partneri koji svojim savjetima pomažu razvoj alijanse su tvrtka Spestrvs Hoteli, ATOS, Salona Var i Cromaris, digitalni centar za inovacije AgriFood Croatia, Vodovod i kanalizacija d.o.o. Split te Udruga Sunce.

Sa zanimanjem iščekujemo koje će novosti donijeti suradnja SEA-EU Sveučilišta, ujedinjenih svojom geografskom pozicijom i vizijom za unaprijeđenje Europskog obrazovnog prostora.

2019. godine, zasnovanu na zajedništvu i predanosti svakog pojedinog sudionika u njezinom ostvarivanju. Ceremonija je završena potpisivanjem svečane povelje suradnje i poštivanja koja označava temeljni dokument budućeg razvoja Alijanse. Iako je provedba nove faze projekta Europskog sveučilišta mora SEA-EU for all! započela relativno nedavno, sudionici u njegovoj implementaciji već imaju pune ruke posla.

Stručnjaci sa SEA-EU partnerskih sveučilišta marljivo rade na razvoju združenih studentskih programa na svim razinama studija, a ekspertna skupina za digitalizaciju nastavlja svoj rad na uvođenju digitalno potpisanih vrijednosnica. Neke od ekspertnih skupina, poput one za Opservatorij za održivu plavu ekonomiju, razvoj Društveno-korisnog učenja, razvoj etič-

Panel rasprava održana je na Ekonomskom fakultetu u Splitu

JAKOV PRKIĆ/CROPIX

U raspravi su sudjelovale Medeja Lončar, Irena Weber i Martina Dalić, moderatorica je bila prof. Smiljana Pivčević

JAKOV PRKIĆ/CROPIX

FINANCIJSKI KLUB SPLIT OKUPLJA STUDENTE SA SASTAVNICA SVEUČILIŠTA

Uspješno održan panel 'Žene lideri'

Želja nam je bila povezati poslovne žene koje su ostvarile iznimna postignuća i time potaknuti inicijativu za povećanje zastupljenosti žena na vodećim položajima, naglasio je Filip Šego, predsjednik kluba

Piše: MILA PULJIZ

Financijski klub Split okuplja motivirane studente Ekonomskog fakulteta u Splitu, ali i studente drugih sastavnica splitskog Sveučilišta s ciljem profesionalnog razvoja, napretka i edukacije kako za članove udruge tako i za širu zajednicu, ali i populariziranja financijskih tema s ciljem razvijanja svijesti, jačanja znanja te osnaživanja ekonomskog razvoja i bolje budućnosti društva općenito. Udruga trenutno broji 37 članova, većinom studenata Ekonomskog fakulteta u Splitu.

- Sama ideja se rodila na predmetu "Burze i vrijednosnice" koji predaje izv. prof. Ana Rimac Smiljanić. Ona je u razgovoru s bivšim predsjednikom Kluba, Nikolom

Šušnjarem, predložila ideju za osnutkom udruge koja bi okupila studente zainteresirane za financije, ali i ostala područja ekonomije, a kolega Nikola je preuzeo inicijativu te okupio tim ljudi i krenuo s radom. Kasnije smo krenuli provoditi projekte te smo postali nešto prepoznatljiviji pa su i članovi počeli dolaziti - kazao je Filip Šego, predsjednik Financijskog kluba Split. Krajem ožujka organizirali su vrlo uspješan panel na temu "Žene lideri" kako bi svim zainteresiranim prenijeli izazove s kojima se suočavaju žene na svom profesionalnom putu.

- Želja nam je bila povezati poslovne žene koje su ostvarile iznimna postignuća i time potaknuti inicijativu za povećanje zastupljenosti žena na vodećim položajima - do-

dao je Šego. Klub je na panelu ugostio Martinu Dalić - predsjednicu Uprave Podravke d.d., Irenu Weber - glavnu direktoricu Hrvatske udruge poslodavaca te Medeju Lončar - predsjednicu uprave Siemens Hrvatska, koje su uz pomoć moderatorice prodekanice prof. dr. sc. Smiljane Pivčević približile temu svim prisutnima.

Neki od zaključaka panela su da kada se govori o profesionalnom putu i karijerama žena, često se spominje pojam "stakleni strop", a danas se sve više govori o "labirintu" u kojem se nalaze žene na putu razvoja svojih karijera do liderskih pozicija. Labirint je primjereniji naziv s obzirom na brojnost, složenost, raznolikost i perzistentnost izazova koji se javljaju na karijernom putu žena i sprječavaju njiho-

vo napredovanje. Također, žene se često susreću sa stereotipima o ženama na liderskim pozicijama pa ih se često karakterizira kao "emocionalno hladne".

- Nadalje, istraživanja pokazuju da je u vrijeme krize izglednije da neka žena bude izabrana na liderskoj poziciji što se dvostrano tumači - prva konotacija je negativna te se govori o fenomenu "staklene litice" koji podrazumijeva da se žene izabiru na čelna mjesta u teškim vremenima kada je neuspjeh na istima vjerojatniji; s druge strane, dio razloga za odabir žena na vodeća mjesta u kriznim situacijama proizlazi iz njihove pretpostavljene emocionalne osjetljivosti za druge, izraženih međuljudskih osobina te suradničkog stila vođenja - vještina koje se drže

Plakat Žene lideri

važnima u vrijeme kriza - do-
dao je Šego.

Na panelu se govorilo i o zastupljenosti žena na rukovodećim pozicijama. Što se tiče udjela žena u upravama kompanija koje su sastavnice indeksa Crobex Zagrebačke burze, prema izračunu tvrtke Selectio, indeks pokazuje trend rasta te je u 2021. iznosio 16,01%, u 2022. 20,3% te 22,2% za 2023.

- Kada gledamo London-sku burzu, udio žena u upravama najznačajnijih 100 društava na Londonskoj burzi je u 2022. iznosio 39,6% te svih

najznačajnijih 100 kompanija ima barem jednu ženu u upravi. Na razini Europske unije, udjel žena u upravama najznačajnijih društava izlistanih na burzama iznosio je 31,6% što bi značilo da Hrvatska zaostaje za europskim prosjekom za gotovo 10 postotnih poena - objasnio je Šego.

Što se tiče budućih projekata i aktivnosti, Financijski klub Split poziva sve zainteresirane da ih zaprate na društvenim mrežama (Facebook, Instagram i LinkedIn) gdje objavljuju sve tekuće aktivnosti.

RADIONICA ZA STUDENTE I DOKTORANDE

Financijska pismenost i uvod u poduzetništvo

Novac je uvijek bio sredstvo, a ne cilj i potrebno je prvo znati zašto nam treba novac, za što koristimo banke i druge financijske usluge, onda ćemo znati kako i na što ga potrošiti ili uložiti, poručio je prof. Tomislav Bolanča

Piše: BRANKO NAD

Radionica pod nazivom "Financijska pismenost i uvod u poduzetništvo za studente i doktorande", u organizaciji Sveučilišta u Zagrebu, održana je u predvorju Kina Studentskoga centra u Zagrebu (Savska 25.) Radionica je bila besplatna za sve studente i polaznike doktorskih studija.

Pozdravni govor i uvod u radionicu održao je prof. Tomislav Bolanča, prorektor za poslovanje i digitalizaciju Sveučilišta u Zagrebu, koji je okupljenim mladima i dje-

vojkama poručio kako je novac uvijek bio sredstvo, a ne cilj. Potrebno je, kazao je Bolanča, prvo znati zašto nam treba novac, za što koristimo banke i druge financijske usluge, onda ćemo znati i kako i na što taj novac potrošiti ili uložiti.

- Zna li zašto koristite financijska sredstva koja imate, koja su vam dostupna? Ako na to nemate odgovor, onda je vrlo velika mogućnost da radite nešto što u stvari ne želite. Ili vam nije potrebno. Stoga želim naglasiti da su financije sredstva, a ne cilj. Koristite li neki financijski

“

Vrlo korisne teme predstavili su stručnjaci iz bankarskoga sektora, o tome zašto je dobro biti organiziran i informiran do načina kako postati poduzetnik i financirati ideje

Financijska pismenost

BRANKO NAD

instrument jer vjerujete da se možete u Hrvatskoj realizirati, i privatno i poslovno? Ako želite ostati u Republici Hrvatskoj, imati lijep i ugodan život, morate imati sred-

stva. Kako ćete to napraviti? Koristiti neke od financijskih proizvoda, usluga i instrumenata koja su vam dostupna. A da biste to znali, morate znati za što vam sredstva treba-

ju. To podučavanje jedan je od razloga zašto smo organizirali ovu radionicu - zaključio je prorektor Bolanča.

U nastavku radionice vrlo korisne i zanimljive teme predstavili su stručnjaci iz bankarskoga sektora Zagrebačke banke.

O tome zašto se isplati biti organiziran i dobro informiran (jer o tome ovisi financijska budućnost svakog od nas), preko rješavanja stambenog pitanja, odnosno subvencioniranih stambenih kredita, do načina kako u Hrvatskoj danas biti mladi poduzetnik i financirati svoje ideje.

Radionica je završila neformalnim druženjem s bankarskim stručnjacima koji su studentima pružili informacije i individualna savjetovanja o bankarskim uslugama.

DRUGA HRVATSKA KONFERENCIJA O POTRESNOM INŽENJERSTVU

Znanje akademske zajednice na korist je cijeloj Hrvatskoj, ali i regiji

U Zagrebu je, na treću godišnjicu zagrebačkog potresa, održana trodnevna konferencija 2CroCEE, drugo izdanje međunarodnog skupa koji je organizirao zagrebački Građevinski fakultet. Tristotinjak sudionika iz 26 zemalja održalo je više od 100 prezentacija. Sudionici su posjetili objekte koji se obnavljaju u samome Zagrebu, ali i potresom pogođena područja Sisačko-moslavačke županije

Piše: **BRANKO NAD**

Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu bio je organizator i domaćin Druge hrvatske konferencije o potresnom inženjerstvu (2nd Croatian Conference on Earthquake Engineering – 2CroCEE), koja je svečano otvorena 22. ožujka, na treću godišnjicu zagrebačkog potresa.

Konferencija je trajala tri dana, dok je četvrti dan održan tehnički posjet potresom pogođenom području Sisačko-moslavačke županije. Također, održani su i tehnički posjeti potresom oštećenim građevinama te gradilištima građevina koje se obnavljaju u Zagrebu, sve s ciljem učenja iz razornih potresa.

Predavanja su bila podijeljena u 10 tematskih sekcija iz područja potresnog inženjerstva i inženjerske seizmologije. Sudionici su mogli poslušati šest plenarnih i jedanaest pozvanih predavanja vrhunskih svjetskih i domaćih istraživača, koja su obuhvatila pregršt zanimljivih tema kao što su procjene ponašanja povijesnih zidanih zgrada pri djelovanju potresa, obnova zagrebačke katedrale, obnova zgrada nakon potresa u Italiji, iskustva centara izvrsnosti u području potresnog inženjerstva u regiji, te mnoge druge.

Podsjetimo, Hrvatska konferencija o potresnom inženjerstvu CroCEE – nastala je kao odgovor na potrebu obnove nakon potresa koji su pogodili Hrvatsku dva puta u 2020. godini, a prva konferencija održana je na prvu godišnjicu zagrebačkog potresa. Građevinski fakultet je ponosan na činjenicu da je taj događaj bio prekretnica u Hrvatskoj u smislu podizanja razine znanja, povezivanja stručnjaka iz cijelog svijeta, promicanja međunarodne suradnje, te podizanja razine svijesti o rizicima od potresa, govori za Universitas prof. dr. sc. Domagoj Damjanović, dekan Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

– Vjerujemo da smo konferencijama CroCEE pokrenuli svijest o potrebi kontinuiranoga stvaranja poboljšanih strategija i smjernica u potresnom inženjerstvu kako bi se povećala sigurnost naše zajednice. Kroz razmjenu znanja i iskustava s vodećim svjetskim znanstvenicima i stručnjacima u području potresnog inženjerstva nastojimo ostvariti iskorak prema novim (ino-

Svečano otvorenje konferencije svojim su dolaskom i govorima uveličali potpredsjednik Vlade, odnosno ministar prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine Branko Bačić, te ministrica kulture i medija Nina Obuljen Koržinek

Pozitivan duh unatoč teškim vremenima

Druga hrvatska konferencija o potresnom inženjerstvu završila je u otvorenom i prijateljskom duhu, kako je bila i početno zamišljena, doznajemo od Josipa Atalića, izvanrednog profesora Građevinskog fakulteta. Dodaje kako CroCEE ne želi biti samo još jedna u nizu konferencija, već žele pokazati pozitivan, okupljajući i otvoren hrvatski duh unatoč teškim vremenima. Niz pohvala i pozitivnih reakcija su dokaz da se trud stručnjaka sedam fakulteta višestruko isplatio.

– **Nedvojbeno možemo zaključiti da smo Hrvatsku prezentirali u najboljem svjetlu, unatoč činjenici da je tragedija potresa bila osnovna motivacija. Posebice smo htjeli iskoristiti trenutak brojnih rekonstrukcija koje su trenutno aktivne i podijeliti iskustva sa stručnjacima iz svijeta. Ukupno smo obišli više od 15 građevina, naročito centar Petrinje. Moram naglasiti doprinos studenata sa svih građevinskih fakulteta u Republici Hrvatskoj i kolega iz regije koji su se svi okupili i maksimalno podržali konferenciju – ističe Atalić. Zamišljeni koncept 2CroCEE konferencije bio je i pokazati kako je organiziran sustav u Hrvatskoj, odnosno stvoriti temelj za daljnji razvoj sustava kroz suradnje, naročito kroz prijavu projekata, govori ovaj profesor za Universitas. Ukupno se odazvalo više od 300 sudionika iz 26 zemalja, koji su održali više od 100 prezentacija. Dodatno, prisustvovalo je više od 50 stručnjaka iz prakse i oko 50 studenata sa svih građevinskih fakulteta.**

Rektor Stjepan Lakušić i dekan Domagoj Damjanović

vativnim) znanjima i poslati poruku o važnosti potresnog inženjerstva te upravljanju rizicima od potresa.

Važnost konferencije, dodaje, očituje se i u povezivanju svih kapaciteta za “borbu” protiv potresa, inicijativa je krenula s Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, zatim je uspostavljena suradnja s drugim fakultetima na Sveučilištu u Zagrebu (posebice s Prirodoslovno-matematičkim fakultetom, Rudarsko-naftno-geološkim fakultetom i Geodetskim fakultetom), a doprinos su dala i ostala sveučilišta, odnosno građevinski fakulteti iz Splita, Rijeke i Osijeka. Ključne institucije u državi vezane za potresno inženjerstvo sudjelovale su u organizaciji (Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo kulture i medija, Ravnateljstvo

Stručni posjet oštećenim građevinama u Zagrebu

Technical visit održan je s oko 70 sudionika konferencije. Obišle su se četiri lokacije: hotel “Palace”, crkva sv. Franje i samostan, crkva sv. Marka i Državni arhiv. Lokacije su bile odabrane prema faznosti radova (početak, sredina i kraj), prema vrsti konstrukcije i specifičnim detaljima. Na svakoj lokaciji je projektant opisivao svoja inženjerska rješenja, izazove s kojima se susretao, glavne probleme i pouke koje se iz rješavanja tih problema mogu izvući.

civilne zaštite, bivši Ured za upravljanje hitnim situacijama u Zagrebu), a brojne ostale bile su podrška (Hrvatska komora inženjera građevinarstva, Hrvatski inženjerski savez, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatski savez građevinskih inženjera, Udruga hrvatskih građevinskih fakulteta, Hrvatsko društvo za potresno građevinarstvo, međunarodno i europsko udruženje za potresno inženjerstvo, EU ECHO, UNDRR).

Uspješna konferencija

Iznimnu podršku dali su znanstvenici iz regije, ali i iz svijeta. Prva konferencija je bila vrlo uspješna, okupivši više od 700 istraživača, građevinskih inženjera, arhitekata, predstavnika vlasti i studenata iz čak 26 zemalja. Pod motom “shake Zagreb with knowledge” prezentirano je 185 radova, raspoređenih u 26 tematskih sekcija, sa stručnjacima iz 26 država,

Svečano otvorenje drugog izdanja konferencije svojim su dolaskom i govorima uveličali potpredsjednik Vlade, odnosno ministar prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine Branko Bačić, te ministrica kulture i medija Nina Obuljen Koržinek.

Na svečanom otvorenju, nazočnim sudionicima i uzvanicima obratio se i zagrebački rektor prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, bivši dekan Građevinskog fakulteta i inicijator ove konferencije koja se ima održavati svake dvije godine na godišnjicu zagrebačkog potresa. Prema njegovim riječima, upravo je akademska zajednica imala veliku ulogu i zadaću u danima nakon potresa, i onog u Zagrebu i u slučaju još razornijih potresa par mjeseci kasnije na Banovini.

– Svoje znanje i iskustvo stavili smo na raspolaganje i vjerujemo da je to pravi put kako se pomaže zajednici. Također, ukazivali smo na promjene koje je potrebno učiniti kako bi to društvo bilo bolje. Naravno, nekad smo mogli i možda trebali biti i malo oštriji i malo više ukazivati na neke nužne promjene. Možda tako neke procese i brže riješiti, no ono što je najvažnije, pokazali smo da se problemi najefikasnije rješavaju timskim radom. Tako trebamo djelovati u budućnosti. Nakon potresa, pokazali smo da smo mala zemlja s velikim znanjem. Kao država nismo imali Centar za potresno inženjerstvo pa se dogodilo nešto na što u tom trenutku nije bio spreman. Ali, bila je spremna akademska zajednica. Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu bio je sa svojim djelatnicima spreman upravo za takve nepredvidljive i teške zadatke – zaključio je rektor Lakušić.

Dekan Damjanović rekao je za Universitas da se drugom CroCEE konferencijom pokušava usmjeriti postojeća znanja prema konkretnim problemima u struci i znanosti, a posebice procesima obnove i upravljanju rizikom od potresa.

– Činjenica je da živimo u seizmički aktivnom području te je izuzetno važno koristiti iskustva i znanja zemalja koje su u potresnom inženjerstvu ispred nas. Vjerujemo da smo konferencijama CroCEE pokrenuli novu tradiciju u kojoj se znanja kontinuirano unaprjeđuju i prenose novim generacijama s ciljem stvaranja poboljšanih strategija i budućih smjernica u potresnom inženjerstvu!

SPREMA SE NOVO IZDANJE USPJEŠNE IT KONFERENCIJE

DUMP Days: besplatna IT konferencija otvara vrata u poslovni svijet

Više od 20 IT tvrtki će imati svoje štandove na kojima će predstavljati svoje projekte i poslovne prilike za svih, s fokusom na studente u potrazi za praksom i juniore.

Piše: **MIRNA PENDIĆ**

Besplatna IT konferencija DUMP Days održava se 26. i 27. svibnja i već sedmu godinu za redom na FESB dovođi svjetski priznate predavače i neke od najuspješnijih hrvatskih IT firmi poput Blanka, Infobipa, Locastica i Profica. Konferenciju organizira Udruga mladih programera DUMP poznata po svom velikom doprinosu lokalnoj zajednici u obliku besplatnih ciklusa predavanja, od kojih je najpoznatiji "Škola osnova programiranja" i "DUMP Internshipa" koji već godinama educira mlade i pomaže im da izrastu u IT stručnjake.

Pridružite nam se i ove godine na DUMP Daysima i zaronite u svijet tehnologije, dizajna, programiranja i marketinga. Ovaj događaj je jedinstvena prilika da se upoznate s IT tvrtkama iz Splita i ostalih dijelova Hrvatske. Više od 20 IT tvrtki će imati svoje štandove na kojima će predstavljati svoje projekte i poslovne prilike za svih, s fokusom na studente u potrazi za praksom i juniore. Osim izložbenog prostora, na konferenciji vas očekuje i veliki broj popratnih sadržaja. Neki od predavača koji će ove godine podijeliti svoje bogato znanje i iskustvo s publikom su marketing stručnjak i Google Certified trainer Mi-

roslav Varga, suvlasnik tvrtke GetByBus i doktorant na FESB-u Ante Dagelić, kreativni direktor i vizualni umjetnik Duje Stojak te brojni drugi IT stručnjaci. Uz 14 predavanja, na konferenciji će se održati i 6 praktičnih radionica o programiranju, QA-u, dizajnu i marketingu. Kao i svake godine, posjetitelji mogu uživati u dvije panel-rasprave na kojima profesionalci raspravljaju o popularnim temama. Jedan od najpopularnijih sadržaja DUMP Days konferencije su "Fly Talks", kratki "speed-dating" razgovori za posao na kojima sudionici biraju skupine tvrtki kojima se žele predstaviti i pokazati svoj

CV. Veliki broj studenata je upravo ovako pronašao praksu ili prve poslove u struci, a svi se vesele prilici da razgovaraju s poslodavcima u opuštenijoj atmosferi. Kao i svake godine, organizatori konferencije imaju i nagradnu igru za posjetitelje. Kao i dolazak na konferenciju, sudjelovanje je besplatno, bodove skupljaš dolaskom na predavanja, radionice, štandove i na još puno drugih načina, a oni najbolji doma odnose vrijedne nagrade. Ako želiš saznati više o konferenciji, posjeti web-stranicu konferencije days.dump.hr. Već sada možeš prijaviti svoj dolazak i osvojiti prve bodove u nagradnoj igri.

JEDINSTVENI DOGAĐAJ NA ZAGREBAČKOME CVJETNOME TRGU

Znanost u prolazu

Udruga 'Penkala' kroz ovaj je event željela promovirati hrvatske znanstvenice kao uzor novim generacijama. Sudjelovale su znanstvenice Instituta 'Ruđer Bošković' te Sveučilišta u Zagrebu

Piše: **BRANKO NAĐ**

Zagrebački Cvjetni trg ponovo se pretvorio u arenu za javno učenje i znanstvenu raspravu kroz radionice i predavanja naših znanstvenica te promociju njihove znanosti! Posebnost događanja "Znanost u prolazu" ovoga je puta bila u tome što su na njemu izlagale isključivo znanstvenice. Zbog toga je i datum odr-

žavanja manifestacije odbran nekoliko dana nakon Međunarodnog dana žena. Dvanaest znanstvenica okupljenim je prolaznicima i namjernicima pričalo o tome zašto su odabrale baš znanost kao svoju karijeru i životni poziv, o tome zašto ih znanost fascinira i zašto misle da imaju najbolji posao na svijetu. Ujedno se nadajući da su njihova predavanja ohrabril

ko) da uzmu znanost za svoj životni put. Udruga "Penkala" kroz događaj "Znanost u prolazu" u Zagrebu želi promovirati hrvatske znanstvenice kao uzor novim generacijama. Sudjelovale su znanstvenice s Instituta "Ruđer Bošković" te Sveučilišta u Zagrebu – Medicinskog fakulteta, Pre-

hrambeno-biotehnološkog fakulteta, Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta, Fakulteta strojarstva i brodogradnje, Prirodoslovno-matematičkog fakulteta i Agronomskog fakulteta. Nažalost, iskustvo i statistike pokazuju da je stereotip o tome kako znanstvenik izgleda ili tko se bavi znanosti

dalje izuzetno snažan u svijetu i kod nas. Zbog toga je ovo subotnje slavljenje znanosti i žena znanstvenica izuzetno važno, te se nadamo da će ovakvih događanja biti čim više. Četiri znanstvenice na četiri su punkta na Cvjetnome trgu nastupale istovremeno. Jedno individualno predavanje trajalo je petnaestak minuta te

se ponavljalo četiri puta unutar jednog sata. Nakon toga palicu su preuzele nove četiri znanstvenice. Bilo je zapravo sjajno gledati te mlade žene s koliko žara i strasti govore o svome poslu, bilo da se radi o građevinskim pothvatima, proučavanju kukaca ili istraživanju svemirskih prostora. A još je ljepše bilo vidjeti okupljenu djecu i mlade, ali i Zagrepčane poznih godina koji su postavljali bezbroj pitanja i pokazali da su gladni znanja odnosno znanosti. Inspiracija za ovo događanje dolazi od poznatih Soapbox Science događaja. U 2021. Soapbox Science održao je 45 događanja diljem svijeta, neke uživo, a neke online! Od 2011. predstavili su više od 1500 znanstvenika i dosegnuili 150.000 članova javnosti! Za više informacija o Znanosti u prolazu, udruzi "Penkala" i njenim aktivnostima, posjetite web-stranicu "Penkale".

PSIHOLOGINJA ANTONIA PEROŠ, VODITELJICA UREDA ZA UPRAVLJANJE KARIJERAMA SVEUČILIŠTA U SPLITU:

'Sve više studenata ima dijagnozu psihičkog poremećaja i treba stručnu pomoć'

Ured za savjetovanje i upravljanje karijerama Sveučilišta u Splitu i Centar za savjetovanje studenata Filozofskog fakulteta organizira ciklus radionica pod nazivom "Vještine za mentalno zdravlje"

Piše **MILA PULJIZ**

Tema kojoj se ne pridaje dovoljno važnosti, a trebalo bi jest svakako tema mentalnog zdravlja. Mentalno zdravlje mladih jednako je važno kao i ono fizičko, iako se mnogi s ovim problemom suočavaju sami, bez razumijevanja i pomoći okoline. Ured za savjetovanje i upravljanje karijerama Sveučilišta u Splitu zajedno sa Centrom za savjetovanje studenata Filozofskog fakulteta Split organizira ciklus radionica pod nazivom "Vještine za mentalno zdravlje" koje se održavaju kroz ovaj semestar u prostoriama Filozofskog fakulteta. Radionice obuhvaćaju različite teme iz domene mentalnog zdravlja. Više o mentalnom zdravlju, kako se nositi s problemima, ali i na koji je način Sveučilište u Splitu odlučilo pomoći studentima koji se bore s mentalnim problemima kazala nam je voditeljica Ureda za upravljanje karijerama, **Antonia Peroš**, mag.psych. i psihoterapeut.

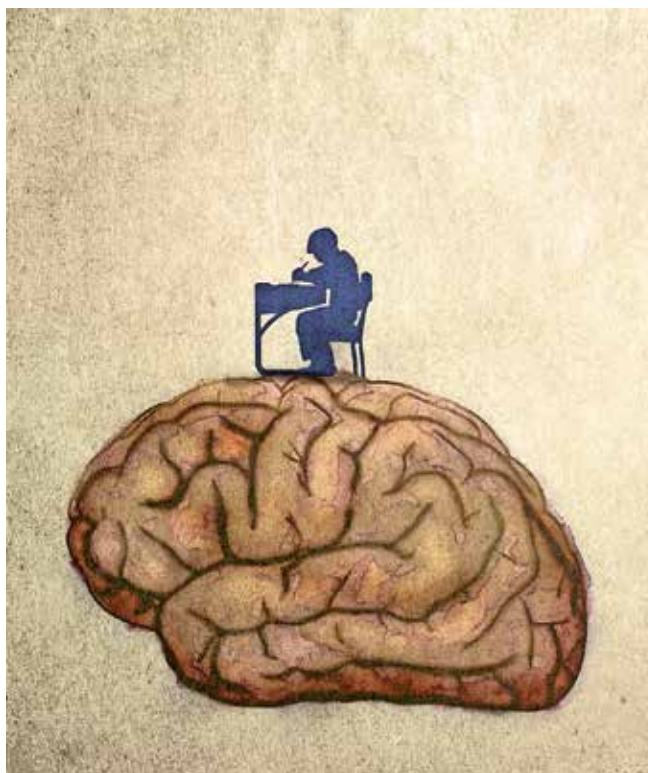
Objasnite nam malo o čemu je riječ u ovim radionicama. Do kada traju i kome su sve namijenjene?

- Pojam mentalno ili emocionalno zdravlje odnosi se na cjelokupno stanje psihičke dobrobiti koje uključuje način na koji se osoba osjeća u vezi sa sobom, kvalitetom odnosa

s drugim ljudima te sposobnosti suočavanja s teškoćama. Dobro mentalno zdravlje mnogo je više od neprisutnosti psihičkih bolesti i teškoća. Poznato je da je mentalno zdravlje studenata posebno ugroženo budući da se nalaze u životnom razdoblju koje je obilježeno brojnim promjenama i izazovima. Iz tog razloga, psiholozi i pedagozi Sveučilišta u Splitu te njihovi suradnici osmislili su niz radionica kojima je zajednički cilj pružiti studentima edukaciju i alate s kojima će se lakše nositi s izazovima svakodnevnice i studiranja te očuvati svoje mentalno zdravlje. Teme koje ćemo obraditi u okviru radionica su: Upravljanje vremenom, Upravljanje tremom u javnim nastupima, Tehnike opuštanja, Upravljanje suko-

“

Poznato je da je mentalno zdravlje studenata posebno ugroženo budući da se nalaze u životnom razdoblju koje je obilježeno brojnim promjenama i izazovima

bima, Problem solving, Kontrola emocija, Uloga uvjerenja u životnim izborima, Anksioznost, Cjeloživotno učenje, osobna i profesionalna dobrobit. Radionice su osim za studente otvorene i za zaposlenike Sveučilišta u Splitu. **S obzirom na aktualnost i važnost mentalnog zdravlja, vjerujem da su radionice iznimno tražene i posjećene.** - Odaziv i povratne informacije s dosadašnjih radionica su odlične. Sukladno tome, već planiramo temu i za idući ciklus. Posebno nas veseli što u sve većem omjeru sudjeluju i zaposlenici, stoga je također u planu organizirati ciljane radionice za njih. **S kakvim se problemima po pitanju mentalnog zdravlja**

studenti najviše susreću?

- Iskustva iz prakse, ali i rezultati istraživanja kolega sa drugih sveučilišta u Hrvatskoj pokazuju da se studenti u psihološka savjetovašta najčešće javljaju zbog problema vezanih za akademsko postignuće, odnose s drugima, simptoma iz područja anksioznosti ili depresivnosti, usamljenosti te problema sa samopoštovanjem. Navedeni problemi najčešće se i međusobno preklapaju te je potrebno raditi na više ciljeva istovremeno. Važno je naglasiti da je broj studenata s dijagnozom psihičkog poremećaja, kao i broj studenata koji traže usluge mentalnog zdravlja u stalnom porastu. Rat, pandemija, ekonomska

Antonia Peroš

Kome se obratiti za pomoć?

Na Sveučilištu u Splitu studentima je dostupna psihološka pomoć za koju se mogu javiti na e-mail adresu savjetovanje@unist.hr, te je u osnivanju Ured za podršku i savjetovanje studenata. Trenutno Ured za upravljanje karijerama kontinuirano organizira i savjetodavne i edukativne aktivnosti kojima je cilj ponuditi pomoć i podršku studentima u rješavanju osobnih teškoća, povećanju efikasnosti studiranja i unaprjeđenju kvalitete života. Psihološku pomoć za svoje studente pružaju i Filozofski te Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu. Na Filozofski fakultet mogu se javiti svi studenti Sveučilišta u Splitu i to na e-mail savjetovanje@ffst.hr. Oni uz individualna savjetovanja nude i grupna, kao i javna predavanja te razne tribine. Medicinski fakultet u Splitu savjetovašte ima uživo ili online na Teamsu, a studenti se mogu javiti na savjetovaliste@mefst.hr. Služba za mentalno zdravlje NZJZ Split također pruža usluge e-savjetovanja, telefonskog savjetovanja te savjetovanja u živo za mlade i djecu. Više informacija o tome možete pronaći na <https://nzjz-split.hr/sluzbe/sluzba-za-mentalno-zdravlje/>.

nestabilnost, karantena, izoliranost... Na koje su načine ovi događaji utjecali na nas?

- Navedeni događaji donijeli su brojna ograničenja s kojima su bile ugrožene temeljne ljudske potrebe. Osim toga, čak i ako ovakvim događajima nismo direktno izloženi, zbog širenja informacija velikom brzinom, javlja se subjektivan doživljaj ugroženosti. Ljudi mogu osjećati neizvjesnost te svijet oko sebe doživljavati nepredvidljivim i opasnim. Sve skupa ima stresogeno djelovanje i ostavlja posljedice na pojedinca i njegovo mentalno zdravlje. Brojni problemi sa mentalnim zdravljem su u porastu od početka pandemije te se nastavljaju i u postpandemijско vrijeme u svim dobnim skupinama. Po tom pitanju je od velike važnosti raditi na razvoju preventivnih i intervencijskih programa te osigurati veću dostupnost besplatne psihološke pomoći. **Mislite li da je tema mentalnog zdravlja dovoljno zastupljena, priča li se o njoj dovoljno ili je i dalje tabu tema? Kako prevenirati mentalne bolesti?**

- Teme vezane za mentalno zdravlje su sve više zastupljene u javnosti i medijima pa bih rekla da su u sve manjoj mjeri tabu tema, pogotovo među mladim generacijama. Međutim, s obzirom na porast teškoća povezanih s mentalnim zdravljem, potrebno je toj temi ustupiti puno više pozornosti.

Što svi mi možemo napraviti za vlastito mentalno zdravlje? Kada se treba obratiti stručnoj osobi?

- Svatko od nas može već danas napraviti osnovne korake važne za prevenciju i očuvanje mentalnog zdravlja. To su na prvom mjestu usvajanje zdravih navika vezanih za prehranu, redovitu fizičku aktivnost i higijenu spavanja. Od velike su važnosti za mentalno zdravlje kvalitetni socijalni odnosi. Podržavajući socijalni odnosi utječu na osjećaj opće dobrobiti te mogu umanjiti utjecaj stresa. Važni su i zbog dijeljenja osjećaja kao bitne komponente mentalnog zdravlja. Ne smijemo zaboraviti ni redovito odvajati vrijeme za sebe, za odmor ili bavljenje nekom aktivnosti u kojoj uživamo. Međutim, kada smo suočeni s teškoćama koje ometaju naše svakodnevno funkcioniranje te utječu na kvalitetu života, a ne uspijevamo ih riješiti sami ili uz pomoć obitelji i prijatelja, preporuča se potražiti stručnu pomoć.

PREDSTAVLJAMO AKADEMIJU ODGOJNO-OBRAZOVNIH ZNANOSTI HRVATSKE

'Utrka za peticama' posljedica je krajnjeg nemara obrazovne politike

Obrazovanje je djelatnost od općeg društvenog interesa i stoga bi trebala biti iznad parcijalnih stranačkih interesa i ideologija. Kod nas se smjenom svake vlade i ministra obrazovanja mijenja i obrazovna politika, što je suludo jer u obrazovanju, koje je po prirodi 'troma' djelatnost, veće reformske promjene moraju trajati godinama i ne mogu završiti za mandata jedne vlade, ističe za Universitas sveučilišni profesor Ante Rončević, predsjednik Akademije

PIŠE

BRANKO NAD

Akademija odgojno-obrazovnih znanosti Hrvatske (AOOZH) neovisna je i neprofitna udruga znanstvenih djelatnika koji se bave istraživanjem i razvojem odgoja i obrazovanja. Akademija djeluje u skladu s tradicijom znanstvenih istraživanja odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj, osobito Hrvatskog pedagoško-književnog zbora od njegova osnutka 1871. godine i Sekcije za metodiku Društva sveučilišnih nastavnika u Zagrebu, te u skladu sa znanstvenim spoznajama o odgoju i obrazovanju u demokratski najrazvijenijim zemljama svijeta. Osnovana je 27. prosinca 1991. godine te kontinuirano djeluje do danas. AOOZH je udruga znanstvenika koji istražuju i kritički preispituju fenomene odgojno-obrazovne djelatnosti i s njom povezanih znanstvenih disciplina te nude znanstveno utemeljene prijedloge za rješavanje otvorenih pitanja u odgojno-obrazovnoj teoriji i praksi. Udruga danas ima 62 člana. Zaposleni su uglavnom na hrvatskim fakultetima i znanstvenim institutima.

- AOOZH okuplja znanstvenike raznih struka kojima je zajednički interes istraživanje i unapređivanje odgojno-

obrazovne teorije i prakse. U udruzi su stručnjaci općih disciplina kao što su povijest, filozofija, teologija odgoja i obrazovanja, pedagogija, andragogija, didaktika i obrazovne znanosti, antropologija, psihologija, sociologija, kineziologija, komunikologija i ekonomika odgoja i obrazovanja, edukacijsko-rehabilitacijske znanosti i logopedija te interdisciplinarne, poput metodika nastavnih predmeta (kroatistika, kineziologija, geografija...), objašnjava za Universitas predsjednik Akademije **prof. dr. sc. Ante Rončević** sa Sveučilišta Sjever.

Prave reforme traju godinama

Profesor Rončević redoviti je profesor i nositelj više kolegija iz područja financija i marketinga. Diplomirao je, magistrirao i doktorirao na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Dopunsko pedagoško-psihološko obrazovanje stekao je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Završio je specijalistički poslijediplomski studij za gospodarske savjetnike na Joint Vienna Institute u Beču u Austriji. Na Katoličkom institutu Sustavni studiji duhovnosti u Zagrebu stekao je diplomu iz duhovno-teološke kulture. Usavršavao se na brojnim znanstvenim i stručnim međunarodnim i domaćim konferencijama, semina-

rima i radionicama. Objavio je više od stotinu znanstvenih i stručnih radova, a za koautorski znanstveni rad koji predstavlja izvorni doprinos znanosti dobitnik je nagrade "Mijo Mirković".

Stoga je i više nego kompetentan sugovornik o hrvatskome sustavu odgoja i obrazovanja, za koji postavlja zanimljivu dijagnozu:

- Obrazovni sustav u Hrvatskoj danas funkcionira "na respiratoru", tj. održava tek najnužnije funkcije. To je s jedne strane posljedica pandemije i potresa, ali još više dugotrajne zanemarenosti obrazovne djelatnosti u društvu.

Imate li osjećaj, poput brojnih prosvjetnih djelatnika, da nijedna reforma ob-

razovanja kod nas dosad nije odrađena do kraja?

- Taj je osjećaj sasvim opravdan. Doista, do danas ni jedna reforma obrazovanja nije izvedena tako da se toj djelatnosti, koja je jedna od najvitalnijih za normalno funkcioniranje svakog društva, dade i odgovarajući položaj koji će joj osigurati moć za temeljitije društvene promjene, što se npr. dogodilo u Finskoj i Irskoj. U tim je zemljama pozitivna promjena politike prema obrazovanju i njegovu podizanju među najcjenjenije djelatnosti donijela procvat cijelog društva. A te su zemlje slične Hrvatskoj po teškoj povijesti, borbi za slobodu i tek su nešto veće po broju stanovnika. Problem je, dakle, u nama i našem odnosu prema obrazovanju. Naš obrazovni sustav još uvijek ima strukturu koja je u više temeljnih područja, kao što su npr. nastavni predmeti i njihova satnica, podjednaki onima u doba socijalizma, mada smo u sasvim novom povijesnom i tehnološkom vremenu.

Mnogi prosvjetari upozoravaju na to da se u današnjoj konstantnoj "utrci za ocjenama" zapostavlja od-

gojna komponenta u našim odgojno-obrazovnim ustanovama...

- "Utrka za peticama" posljedica je krajnjeg nemara obrazovne politike, ali i odgovornih stručnjaka prema zbivanjima u odgojno-obrazovnom procesu. Tu je bitno poremećen prirodni i objektivni način vrednovanja učeničkih postignuća pod pritiskom roditelja i samih učenika na učitelje, koje vlast nije na vrijeme zaštitila od neprihvatljivih zahtjeva nego ih je prepustila psihičkom i čak fizičkom maltretiranju i prisilnom kršenju pravila vlastite struke. Tek je nedavno ukinuta mogućnost anonimnih prijava učitelja, no pune zaštite i dalje nema. Posljedica davanja viših ocjena od zasluženih pod pritiskom je neprirodno napredovanje brojnih učenika bez obzira na znanje, a to je zapravo legalizacija negativne selekcije i protekcionizma. Učenicima se time šalje poruka da se napredovanje u životu i ne mora ostvarivati vlastitim trudom, nego se efikasnije može postići silom ili pomoću moćnog zaleđa. Treba li se onda čuditi porastu maloljetničke delinkvencije,

ako i u školi učenici mogu uspijevati arogancijom i ne strahuju da će im se ista opasno dogoditi ako izbjegavaju svoje obveze u učenju i vladanju. Škola toleriranjem tih opisanih pojava pomalo gubi svoju odgojnu ulogu, što više djeluje antidodgojno.

Učenicima šaljem pogrešne poruke

Učitelji su potplaćeni, njihov ugled u društvu nikad nije bio slabiji, pritisci roditelja nikad nisu bili veći nego danas... Kako to komentirate?

- To je posljedica društvenog licemjerja i trajne društvene nemoći učiteljske profesije. Sve dosadašnje vlade obećavale su naveliko poboljšanje stanja školstva, no nijedna nije učinila pravi preokret. Prosvjetni se djelatnici i dalje za svako povišenje plaća moraju izboriti pritiscima na Vladu i prijetnjom štrajkovima umjesto da to ide automatizmom. I sadašnja Vlada svrstala je u svoje prioritete oporavak obrazovne djelatnosti, no iz svega što se čuje u javnosti proizlazi da se pod tim podrazumijeva samo izgradnja novih školskih pro-

Profesor Ante Rončević, predsjednik Akademije

Čelnštvo Akademije odgojno-obrazovnih znanosti

stora sve dok svi učenici u osnovnim školama ne budu polazili jednu smjenu. To je hvalevrijedno i svakako će pridonijeti podizanju kvalitete obrazovanja, no to su ipak samo zgrade. Obrazovanje je pak ponajprije duhovno uzdizanje učenika i učitelja, no o toj bitnoj zadaći se ne govori. Koronapandemija i nastava na daljinu prouzročile su katastrofalni pad kvalitete obrazovanja pa se govori o gubicima obrazovnog potencijala sadašnjih generacija i do 40 posto u odnosu na predpandemijsko stanje. Na to upozoravaju i Ujedinjeni narodi. Mi ne znamo što se u tom smislu stvarno dogodilo kod nas, osim što su neka rijetka recentna istraživanja potvrdila taj pad. Kako će se taj gubitak nadoknaditi? S kojim će obrazovnim potencijalom sadašnje generacije upravljati društvom kad preuzmu odgovornost? Nikakvih osmišljenih planova oporavka za sada nema.

Može li se takva situacija preokrenuti, konačno u korist prosvjetara?

A takva situacija i odnos države prema prosvjetarima neće se promijeniti sve dok se za to ne stvori snažna politička volja, jasan je naš sugovornik. Drugim riječima, dok se ne napravi plan dugoročnog ulaganja u obrazovanje i postupne rekonstrukcije cijelog odgojno-obrazovnog sustava, od dječjih vrtića do sveučilišta, odnosno obrazovanja učitelja, po potrebama suvremenog društva i na jasnim vrijednosnim temeljima hrvatskog društva.

Naravno, o tome treba nešto pitati i odgojno-obrazovne znanosti koje su u aktualnim procesima promjena uglavnom marginalizirane, upozorava Rončević:

- Kurikulna reforma uvedena je bez većeg angažiranja znanstvenika i nužnih znanstvenih podloga i studija te se oslanja uglavnom na iskustva učitelja i aktivizam vlasti, a to ne može dati dugoročno održive rezultate. Reformatori nisu ponudili suvisao projekt kurikulne reforme koji bi uključio odnos prema nasljeđu, posebnosti hrvatskog društva i iz toga izvedenu projekciju budućnosti. Ta je reforma naprosto "presadena" iz angloameričkog svijeta na naš europski sustav čiji su korijeni, kad je riječ o Hrvatskoj, još u austro-ugarskom školstvu, ali bez ikakvih prilagodbi i predradnji u teoriji i praksi. Pedagoški koncept školstva zamijenjen je edukološkim, tj. idejom kurikula, bez ikakvih prijelaznih oblika i teorijskih objašnjenja. Uvođenje kurikula bilo je zapravo više nošeno borbom za politički prestiž i izborne bodove nego težnjom za podizanjem kvalitete školstva pa su brojna rješenja tek polovična ili odbačena promjenom političkih mandata. Otuda i mnogi "kratki spojevi" u praktičnoj izvedbi i ignorancija znanosti, koja na to upozorava.

Borba za politički prestiž

Ima li Hrvatska šanse da jednog dana, konačno, postane "društvo znanja" o kojem naši političari često govore? Koji su preduvjeti za to?

- Društvo znanja je, u sadašnjim uvjetima i sa sadašnjim stanjem duha i političke svijesti u društvu, iluzija i već zastarjela politička flo-

Tko su članovi Akademije odgojno-obrazovnih znanosti Hrvatske?

Akademiju čine redoviti, suradni i počasni članovi. Redovitim članom Akademije, u pravilu, može postati znanstvenik sa znanstvenim stupnjem doktora znanosti, izvanredni i redoviti profesor koji se u duljem razdoblju potvrdio osobitim uspjesima na području odgoja i obrazovanja i odgojno-obrazovnih djelatnosti objavom znanstvenih radova, sudjelovanjem na znanstvenim skupovima i drugim srodnim postignućima. Iznimno u redovite članove Akademije mogu biti izabrani i doktori znanosti koji nisu birani u zvanja, ako se bave odgojem i obrazovanjem i ako su po svojim radovima eminentni stručnjaci na tom području. Suradnim članom Akademije, u pravilu, može postati mladi znanstvenik koji pokazuje iznadprosječne sposobnosti i sklonosti za znanstveno-istraživačku djelatnost, što potvrđuju njegovi objavljeni znanstveni rezultati i koji, temeljem tih kvaliteta, može pridonijeti ostvarivanju svrhe i zadataka Akademije u cjelini, te stručna osoba koja postiže osobite i u stručnoj javnosti potvrđene rezultate na području odgojno-obrazovne djelatnosti.

Počasnim članom Akademije može postati osoba koja je posredno ili neposredno pridonijela razvoju odgoja i obrazovanja i odgojne djelatnosti, ili koja je na neki drugi način pridonijela djelovanju Akademije i ostvaranju njezinih ciljeva.

KURIKUL ILI KURIKULUM?

Što smatrate važnim u obrazovanju danas i na čemu će se vaša Akademija angažirati?

- Pred nama je donošenje novog Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi. Uključit ćemo se u raspravu o tom zakonu, kao i u diskusiju o primjeni Zakona o visokom školstvu i znanstvenoj djelatnosti koji se donio nedavno. I u jednom i u drugom postoje brojne kontroverze koje zahtijevaju kritički pristup iz perspektive obrazovnih znanosti koju zastupa naša udruga. Zalažat ćemo se i za doradu Strategije razvoja obrazovanja, znanosti i tehnologije i provedbenih kurikula. Ti temeljni dokumenti obrazovne politike trebaju jasno polaziti od načela poštovanja kulturne tradicije, održivog razvoja i izgradnje prepoznatljivog identiteta hrvatskog društva. Ovi sadašnji nisu takvi u dovoljnoj mjeri, počevši već od samog naziva. Prosvjetna vlast, naime, uporno izbjegava upotrebljavati riječ kurikulum, što je u duhu hrvatskoga jezika, i nameće neprilagođeni oblik kurikulum, o čemu su jezikoslovci, a i najmjerodavnije znanstvene institucije nekoliko puta dali jedinstveno mišljenje. To je za mnoge možda mali detalj, ali u svijetu obrazovanja i školstva ima veliku simboliku za razumijevanje odnosa vlasti prema struci, temeljnim dokumentima ove države i samom hrvatskom jeziku.

skula za naivne. Kako bismo postali društvo znanja, nije dovoljno samo verbaliziranje, već to treba pokazati na djelu. Pritom ne treba otkrivati toplu vodu, već vidjeti razvijene države kojima je to bila strategija i danas ubiru njezine plodove. Primjerice, Finska je godinama ulagala u obrazovanje – od predškolskog odgoja i osnovne škole do sveučilišta. A sve je krenulo tako što su vratili dostojanstvo svima koji rade u obrazovnom sustavu. Danas su učitelji u Finskoj elita, iznimno dobro plaćena profesija i poštovana u društvu, koja privlači najbolje. Ako želite

odgojiti nove naraštaje mladih inovativnih i kreativnih ljudi, koji će se nositi s globalnom konkurencijom, to je jedini ispravan put. Slijedila je ozbiljna reforma, a potom kontinuirana ulaganja u obrazovanje.

Prema tome, za početak moramo pokazati da nam je istinski stalo do znanja, da se znanje cijeni u društvu... Ne možemo biti opredijeljeni za društvo znanja, a promicati podobnost, stranačke veze, laku zaradu i ispodprosječnost umjesto izvrsnosti. Uostalom, pogledajmo najnaprednija i najinovativnija društva – od Švedske do Izraela!

BRANKO NAD

MEĐUNARODNI STUDENTSKI ENERGETSKI KONGRES U ZAGREBU

Studenti iz cijele Europe okupili se na RGNF-u

PIŠE

BRANKO NAD

Na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu jutros je otvoren deseti po redu Međunarodni studentski energetski kongres pod nazivom "Annual Student Energy Congress 2023". Projekt ASEC je u svojih devet godina postojanja prerastao u najveći studentski kongres u Europi, koji svake godine okuplja studente, znanstvenike i stručnjake i predstavlja najnovija dostignuća u naftno-plinskoj industriji.

Na RGNF-u se tako okupilo dvjestotinjak studenata, a među njima i 80 stranih studenata (Njemačka, Austrija, Mađarska, Poljska, Engleska, Francuska, Škotska, Italija, Norveška, Danska, Švedska), kao i 12 timova studenata i njihovih profesora s najprestižnijih europskih sveučilišta, koji će se natjecati u kvizu znanja i izlaganju tehničkih radova na diplomskoj, preddiplomskoj i postdiplomskoj razini.

Sve ih je pozdravio dekan RGNF-a **Vladislav Brkić**, podsjetivši da je iza nas izazovno vrijeme za cijelo društvo. Ipak, istaknuo je da ga tješi što imamo snažnu stručnu zajednicu koja je strastvena prema onome što radi, što će biti i dalje pokretačka snaga u budućnosti ove industrije još mnogo godina:

- Možda nismo u potpunosti usklađeni oko nekih pitanja s kojima se suočava energetski sektor, ali upravo raznolikost mišljenja pridonosi uspješnom profesionalnom društvu. Mnogo je pitanja o budućnosti naftnog inženjerstva. Istaknuo bih samo jedno - Ide li svijet prema 100 posto obnovljivim izvorima? Malo vjerojatno. Vjetar i sunce su povremeni izvori električne energije i ne mogu osigurati pouzdanu energiju – ne bez rezerve iz pouzdanih oblika energije kao što su fosilna goriva. Industrija nafte i plina ima mnogo prilika da pomakne percepciju javnosti da je dio problema održivosti i dio njihova rješenja. A to znači prelazak velikih tvrtki na prirodni plin i njegovu ulogu kao glavne premostice prema budućnosti s niskim otiskom ugljika, kao i korištenje ukapljenog ili stlačenog prirodnog plina, hvatanje, korištenje i zbrinjavanje ugljikovog dioksida, geotermalna energija, vodik..., poručio je dekan Brkić.

Zagrebačka prorektorica za umjetnost, kulturu i među-sveučilišnu suradnju **Jasenska Ostojić** okupljenim je studentima, naročito strancima, poručila da je Sveučilište u Zagrebu najstarije hrvatsko sveučilište

i ujedno najstarije sveučilište u jugoistočnoj Europi. Istaknula je da se student nalazi u primarnome fokusu zagrebačkoga sveučilišta:

- Kvaliteta studija i podučavanja na pojedinim sastavnicama unaprjeđuje se internacionalizacijom i međunarodnim suradnjama, stoga i organizacija ovog Kongresa tome prinosi, na čemu čestitam svima uključenima u priređivanje i organizaciju skupa, zaključila je Ostojić.

Studentska udruga SPE.ZG je neprofitna studentska udruga koja djeluje na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Glavni cilj Udruge je poticanje izvrsnosti i približavanje studenata naftnog inženjerstva i srodnih struka svijetu naftne i plinske industrije, te je kao takva jedinstvena u Hrvatskoj na studentskoj razini, objašnjava za Universitas portal **Luka Perko-vić**, predsjednik Udruge i predsjednik organizacijskog odbora Kongresa:

- Naša je udruga ujedno i studentski ogranak Svjetske udruge naftnih inženjera, Society of Petroleum Engineers (SPE), koja broji više od 170.000 članova. Glavni mehanizmi postizanja naših ciljeva su: organizacija Međunarodnog studentskog energetskog kongresa - ASEC, organizacija predavanja renomiranih stručnjaka, stručni

terenski izleti (Platforma "Lab-in", CPS Molve, Naftni terminal JANAF, Rafinerija Rijeke, Podzemno skladište plina "PSP Okoli"), interaktivne radionice (Kappa - Workstation, Prosper, Petrel, Eclipse) te brojni studentski projekti. Udruga danas broji više od 200 studenata svih smjerova Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta, što je čini najbrojnijom studentskom organizacijom na fakultetu te jednom od najvećih tehničkih udruga na Sveučilištu.

Kao dobitnici nagrade za izvrsnost SPE-a za 2019. godinu "2019 SPE Student Chapter Excellence Award", Udruga SPE.ZG dobila je priliku na kongresu ASEC 2020 ugostiti najveće Europsko prvenstvo u kvizu znanja – PetroBowl (2020 SPE PetroBowl Europe Regional Qualifier), kao i studentsko natjecanje u izlaganju tehničkih radova (2020 Student Paper Contest). Nastavkom odličnog rada, Udruga je ove godine dobila čast da već četvrtu godinu zaredom organizira navedena natjecanja, te je time postala jedini studentski ogranak SPE-a u Europi koji je dobio tu priliku.

Tijekom tri dana trajanja Međunarodnog studentskog energetskog kongresa, okupljeni studenti sudjelovali su u panel raspravama i radionicama, a ne bi li se bolje osjećali u Zagrebu, za njih su priređena i vođena razgledavanja grada.

Ivan Velić, Stipe Šučur, Luka Zrilić i Filip Mateševac, studenti diplomskog studija naftnog rudarstva, u društvu predsjednice SPE Europa Laure Precupanu

Put u San Antonio!

Najveći interes stranih i domaćih studenata pobudilo je prvenstvo Europe u kvizu znanja pod nazivom Petrobowl, na kojem su sudjelovale ekipe s 13 europskih sveučilišta.

Prvo mjesto je osvojila ekipa SPE Student Chapter - IFP School iz Francuske, dok je drugo mjesto osvojila ekipa SPE Petroleum-Gas University of Ploiesti Student Chapter iz Rumunjske. A naša zagrebačka RGNF ekipa University of Zagreb SPE Student Chapter osvojila je broncu i na taj način se plasirala na finale svijeta među 32 ekipe, koje će biti održano u listopadu ove godine u teksaškom gradu San Antonio, SAD.

Ovo je još jedan veliki uspjeh studenata s RGN fakulteta, koji su svojim plasmanom u finale svijeta zasigurno povećali vidljivost i prepoznatljivost Sveučilišta u Zagrebu. Čestitamo im njihovim strukovnim pozdravom Sretno!

HOTELIJERSTVO I GASTRONOMIJA

Otvorenje studija u Makarskoj pun je pogodak!

Ovo je turistički biser Jadrana od najranijih dana razvoja turizma u RH, grad koji je dao mnoge izvrsne turističke radnike, čast je što neke od njih osobno poznajem, tako da je otvorenje studija u ovom gradu pun pogodak. Sve se izvrsno poklopilo - zadovoljan je Martin Vuković

Piše **MILA PULJIZ**
Snimio **Ivo Ravlić/CROPIX**

U veljači ove godine svečano je otvorena nova zgrada studija Hotelijerstvo i gastronomija. Velika je to stvar za Sveučilište u Splitu, za grad Makarsku i čitavu Dalmaciju. Nakon par mjeseci aktivnog boravka u novim prostorima, odlučili smo vidjeti s glavnim korisnicima, studentima, kako su se snašli i kakvi su njihovi dojmovi. Ante Buljan predstavnik je studenata studija Hotelijerstvo i gastronomija te student treće godine preddiplomskog studija, Rebeka Vlaho Oršulić studentica je prve godine diplomskog studija, dok je Martin Vuković student prve godine preddiplomskog studija.

– Novom zgradom i prostorijama studenti su zadovoljni jer je smještena u strogom centru grada i gotovo sve nam je dostupno i “pri ruci”. Sviđa mi se spoj modernog i antiknog koji je lijepo izbalansiran tako da je zgrada sačuvala svoj mediteranski stih. Simbolika je još veća kad se uzme u obzir da je u prostorijama zgrade nekad bilo rođilište u kojem su se mnogi Makarani rodili. Nekad novi životi, sada isto samo u drugom kontekstu perspektivnih mladih ljudi koje će ovaj fakultet obrazovati da svojom energijom i znanjem udahnu novi život makarskom i hrvatskom turizmu – mišljenja je Martin, a viđenim je zadovoljan i kolega Ante.

– Uvijek volim napomenuti da su studenti zahvalni svima onima koji su pokazivali, a i dalje pokazuju sluh za naše potrebe i prepoznaju naš potencijal – dodao je.

Osim što je “pri ruci”, nova je lokacija studentima olakšala i uljepšala studiranje u gradu pod Biokovom na mnoge načine.

– S obzirom na to da smo relativno svi u isto vrijeme u zgradi, količina susretanja s ostalim kolegama s drugih godina studija se uvelike povećala, te se tako jedna studentska svakodnevica svakako poboljšala. Naše prostorije omogućile su nam i mogućnost raznih organizacija, od sajma poslova, održavanja dana otvorenih vrata, dovođenja gostiju predavača, a i društvenog sadržaja za

Studenti Martin Vuković, Rebeka Vlaho Oršulić i Ante Buljan

Nastava se odvija u vrhunski opremljenim prostorijama

Svečano otvorenje

Svečanom otvorenju zgrade nazočili su predsjednik Vlade RH Andrej Plenković, potpredsjednik Sabora RH Ante Sanader, potpredsjednik Vlade i ministar branitelja Tomo Medved, ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman, ministar znanosti i obrazovanja Radovan Fuchs, ministrica turizma i sporta dr. sc. Nikolina Brnjac, rektor Sveučilišta u Splitu prof. Dragan Ljutić i prorektori prof. Nikša Jajac, prof. Zoran Đogaš, prof. Igor Jerković, voditelj studija prof. Ivan Pavić, splitsko-dalmatinski župan Blaženko Boban, gradonačelnik Makarske Zoran Paunović i brojni drugi.

“

Mislila sam da je Makarska malen grad i da će mi kao studentu biti monotono, ali sada bih i nakon studija voljela ostati ovdje – kaže Rebeka Vlaho Oršulić

studente. Goste predavače za Erasmus program, smo već imali, a uslijedit će i mnogo-brojni ostali sadržaji – kazao je Ante, a istog je mišljenja i Rebeka koja se veseli i radovima koji su u tijeku, pa će sljedeće akademske godine dobiti i svoj parking.

U planu su i prostori za zajedničko druženje koji će studiranje podignuti na još viši nivo.

– Mi kao studenti smo već izišli s raznim prijedlozima što bi ta prostorija trebala sadržavati tako da nam vrijeme provedeno u njoj bude što ugodnije i korisnije provedeno. To su aparati za kavu, sokove, grickalice, veliki prin-

ter i kopirni aparat koji će biti dostupan svim studentima, a odlična ideja svakako bi bila jedna knjižnica, koja bi sadržavala literaturu potrebnu kako bismo proširili znanje u našoj struci, kao i prostor za učenje – objasnio je Martin.

Ono što čini ovaj studij posebnim jest i praksa koju odrađuju svi studenti.

– Studij je koncipiran po uzoru na svjetske i europske prestižne studijske programe. Svaka godina ima i stručnu praksu, na kojoj je veliki naglasak. Osim teorijskih znanja preko predavanja, studenti preko prakse stječu i potrebna iskustva i vještine – kazao je Ante.

Što se tiče slobodnog vremena, Rebeka nam je pojasnila da su predavanja koncipirana tako da nemaju previše slobodnog hoda između jer predavanja idu jedno za drugim. Ipak, vremena za kavu na osunčanoj makarskoj rivi se uvijek nađe.

– Slobodno vrijeme kolege s prve godine i ja provodimo najčešće na kavi u obližnjim kafićima, još ako je lijepo i sunčano vrijeme gušt bude još veći. Osim toga, u zadnje vrijeme sve češće prošetamo prema Osejavi pa se tamo opustimo uz more i “odmorimo mozak” – istaknuo je Martin. Što se tiče planova za buduć-

Voditelj studija prof. Ivan Pavić

Nastava na studiju Hotelijerstvo i gastronomija do sada se izvodila na nekoliko lokacija. Iako je, barem dok se odvijala u hotelskim prostorima i dvoranama, imala stanovitih draži i smisla, ipak dovršetkom preuređenja ove zgrade došli smo na ono što smo tražili i nastojali dobiti od prvog dana. Stoga smo svi mi, koji smo u različitim ulogama i na različite načine bili uključeni u pokretanje studija i osiguranje potrebnih uvjeta za njegovu izvedbu, danas iznimno zadovoljni i sretni. Razumljivo, jer konačno imamo primjerene uvjete za kvalitetu kakvu podrazumijeva i zahtijeva jedan ovakav studij i njegova matična ustanova. Nadam se da su jednako tako zadovoljni i sretni naši studenti, te da će ova zgrada svima nama biti dodatni poticaj za nova i viša postignuća. Kada govorim o novim stremljenjima, ne mislim samo na studijsku nastavu, predavanja i vježbe koje zahtijeva studijski program hotelijerstva i gastronomije, već i na živost, znanstvenu i stručnu, koju svaki studij u sredini u kojoj djeluje neminovno producira. Međutim, ovom zgradom ne dobiva samo studij kojem je zgrada prvenstveno namijenjena. Na dobitku je i cijelo splitsko sveučilište, posebice njegovi postojeći studiji mora, biologije i mediteranske poljoprivrede, kojima ćemo širom otvoriti vrata kako bismo u svoje studijske programe i svoje znanstveno djelovanje uključili dvije svjetski vrijedne makarske zbirke, malakološku i botaničku, kao i makarski Botanički vrt Kotišina, kao jedan od najljepših i najbogatijih botaničkih vrtova u Hrvatskoj. Drugim riječima, svi su izgledi i za to ćemo se založiti da nova zgrada studija Hotelijerstvo i gastronomija u Makarskoj postane jedan novi znanstveni i nastavni centar Sveučilišta u Splitu, centar koji bi mogao dodatno podići njegov ionako visoki ugled u svjetskoj znanosti.

Voditelj studija prof. Ivan Pavić

Otvorenju je nazočio i premijer RH Andrej Plenković u pratnji ministara Medveda, Grlić Radmana, Fuchsa, Brnjac i župana Bobana

Zgrada fakulteta u Makarskoj

Obnovljeno krilo samostana u Makarskoj

“
Studij je koncipiran po uzoru na svjetske i europske prestižne studijske programe. Svaka godina ima i stručnu praksu, na kojoj je veliki naglasak jer studentu daje potrebna iskustva i vještine – zadovoljan je Ante Buljan

nost, Rebeka ne krije svoju očaranost Makarskom. – Na početku sam mislila da je Makarska malen grad i da će mi kao studentu biti monotono, ali sada bih i nakon studija voljela ostati ovdje. Sljedeće godine planiram iskoristiti mogućnost da se priključim programu Erasmus te odradim

praksu ili neki dio završnog školovanja vani – kazala je, a planove za budućnost kroji i Martin.
– Želja za upisom studija HiG-a došla je spontano prošle godine kada sam razmislio i odlučio da je izvršna prilika što imam priliku studirati u svom gradu, još k tome smjer koji je usko vezan za moj posao. Makarska je turistički biser Jadrana od najranijih dana razvoja turizma u RH, grad koji je dao mnoge izvršne turističke radnike, čast je što neke od njih osobno poznajem, tako da je otvorenje studija u ovom gradu pun pogodak. Sve se izvršno poklopilo u konačnici. Kvalitetom nastave sam jako zadovoljan jer se dosta toga novog i zanimljivog nauči, a to mi puno znači jer dolazi kao nadogradnja na postojeće znanje. Sadržaj je dinamičan, kao i predavanja većine profesora. U budućnosti se vidim i dalje kao zaposlenik Valamara za koji radim već pet godina, najviše zbog raznih mogućnosti napredovanja u poslu – zaključio je Martin.

MEĐUNARODNI KONGRES STOMATOLOŠKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Potvrda izvrsnosti hrvatske stomatologije

Zagrebački Stomatološki fakultet organizirao je u Dubrovniku deveti, sada već tradicionalni Međunarodni kongres. Predavači su opet bili eminentni hrvatski i europski znanstvenici, stručnjaci koji svoja predavanja temelje na znanstvenim činjenicama, a teme njihovih predavanja uvijek su recentne i korisne polaznicima Kongresa u svakodnevnoj praksi

“

Dentalna medicina u Hrvatskoj temelji se na dugoj tradiciji, postojanosti i kontinuitetu te implementiranju novih znanstvenih spoznaja, materijala i tehnologija u obrazovne procese

ZRINKA TARLE, DEKANICA STOMATOLOŠKOG FAKULTETA U ZAGREBU

PISE I SNIMIO: **BRANKO NAD**

Stomatološki fakultet još je jednom pokazao zašto spada među internacionalno najpriznatije i najcjenjenije sastavnice Sveučilišta u Zagrebu. Naime, organizacijom devetog Međunarodnog kongresa Stomatološkog fakulteta u Dubrovniku, svojim su studentima, ali i kolegama iz cijele zemlje priuštiti vrhunsku predavanja i radionice. Predavači su bili eminentni hrvatski i europski znanstvenici, stručnjaci koji svoja predavanja temelje na znanstvenim činjenicama, a teme njihovih predavanja uvijek su recentne i korisne polaznicima Kongresa u svakodnevnoj praksi. Dekanica zagrebačkoga Stomatološkog fakulteta **Zrinka Tarle** na Kongresu je podsjetila kako je Fakultet nedavno obilježio 100 godina visokoškolskog obrazovanja u stomatologiji/dentalnoj medicini u Republici Hrvatskoj, 75 godina studijskog programa i 60 godina samostalnosti Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U svom je uvodnom govoru istaknula da se dentalna medicina u Hrvatskoj temelji na dugoj tradiciji, postojanosti i kontinuitetu te implementiranju novih znanstvenih spoznaja, materijala i tehnologija u obrazovne procese.

- Učenje iz povijesti, življenje sadašnjosti i entuzijastično tkanje budućnosti okosnica su znanstveno-istraživačkog, inovacijskog, nastavnog i kliničkog rada Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu za napredak naše struke, edukaciju naših studenata, trajnu izobrazbu naših postdiplomata i alumna, a sve naravno za dobrobit naših pacijenata - poručuje dekanica Tarle. Brojka od

6797 diplomiranih studenata, 470 doktora znanosti, 666 magistara znanosti i 230 sveučilišnih magistara dokaz su pak uspješne tradicije, kao i zalag za budućnost. Naša je misija i poticanje cjeloživotnog učenja, pa Fakultet održava 30 različitih tečajeva, kongresa, simpozija i radionica svake godine. A Međunarodni kongres Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji se održava 9 godina zaredom, perjanica je sinergije znanstvenog i kliničkog rada - istaknula je Tarle.

Vrhunski predavači

Kao i svake godine, sudionicima Kongresa ponudeni su bili iznimni programi: dvije radionice i niz izvrsnih predavanja eminentnih europskih i hrvatskih stručnjaka iz područja restaurativne dentalne medicine, endodoncije, protetike, implantologije i ortodoncije te 50 kratkih

oralnih prezentacija. Pa ne treba dvojiti da su okupljeni stomatolozi u paleti ponuđenih sadržaja, kako znanstvenih tako i stručnih, pronašli puno toga zanimljivog za svakodnevni rad. Naravno, uz najavljen pozvana predavanja, tradicionalno je bila održana i izložba korporativnih partnera Stomatološkog fakulteta.

Sudionike Kongresa je u ime grada domaćina pozdravila i **Jelka Tepšić**, zamjenica gradonačelnika Dubrovnika, poželjevši svim sudionicima ugodan boravak, ali i unaprjeđivanje svojih znanja, stomatoloških kompetencija. Najzad, ovakve konferencije i služe tome.

Nakon službenog otvorenja Kongresa, prvo plenarno predavanje održao je **Reinhard Hickel** s Ludwig-Maximilians-University of Munich pod nazivom "Izravni ili neizravni nadomjesci -

Četvero dekana - Thomas Attin, Zrinka Tarle, Elisabetta Cotti i Reinhard Hickel

Studentske oralne prezentacije

Danijela Marović i Bernard Janković održali su dva zanimljiva radna tečaja

što je bolje i kada koristiti?" U svome izlaganju, upitao se - kad god pacijent treba restauraciju zuba, postavljao se pitanje koji je materijal najbolji u toj situaciji i treba li preferirati izravnu ili neizravnu restauraciju. Niz je parametara, objašnjava, koji utječu na odabir materijala za ispunjevanje za pojedinog pacijenta, posebice dob i zdravstveno stanje pacijenta, mjesto i veličina kaviteta, mogućnosti izolacije, čimbenici rizika poput visokog karijesa, erozije ili bruksima, ali i ekonomska razmatranja i naknada. Svi ti čimbenici utjecat će na izbor materijala i zahvata za pojedinog pacijenta. Općenito, izravne adhezijske restauracije obično zahtijevaju manji gubitak tvrdoga zubnog tkiva gdje, kao u slučaju vrlo velikih kaviteta, neizravne restauracije mogu imati neke prednosti, ali su obično skuplje, zaključio je profesor Hickel. Na kraju svog predavanja, usporedio je podatke o dugovječnosti i isplativosti spomenutih zahvata.

Thomas Attin sa Sveučilišta u Zürichu u predavanju "Kako izbjeći uobičajene neuspjehe u adhezijskoj stomatologiji?" poručio je kako je i svakodnevnim rutinskim tretmanima važno znati da se može dogoditi niz grešaka koje mogu utjecati na ishod terapije i izravne adhezijske restauracije. Predavanje je fokusirao na različite aspekte i radne korake koji nose rizik od izvora neuspjeha, poput načina primjene adheziva, primjene i rukovanja kompozitom, predtretmana strukture zuba i dr. Iz ovih razmatranja, navodi Attin, proizlaze preporuke koje pomažu stomatolozima da povećaju kvalitetu svojih izravnih adhezijskih kompozitnih nadomjestaka.

U nastavku Kongresa, predavanja je održala profesorica **Elisabetta Cotti** pod naslovom "Endodontsko liječenje mladih traumatiziranih zuba". Liječenje nezrelih traumatiziranih zuba predstavlja terapijski izazov u endodonciji koji se može pojaviti u različitim kliničkim situacijama i može biti posljedica traume koja može uzrokovati prekid razvoja pulpo-dentinskog kompleksa kod nezrelih zuba ili pak traume koja ostavlja zube u nezrelom stadiju, ali se otkriva u odrasloj dobi, poručila je u svome predavanju. Plan liječenja često je kompli-

ciran vanjskom upalnom lateralnom resorpcijom korijena. Trenutačne opcije i tehnike liječenja uključuju tradicionalno čekanje, tehnike apeksifikacije (bilo tradicionalne ili temeljene na MTA) i endodontske tretmane regeneracije pulpe. Cotti je o različitim opcijama sa sudionicima predavanja raspravljala u kontekstu kliničkog iskustva, ali i najnovije literature.

Predavanja su održali i izvanredni profesor **Marko Jakovac** pod naslovom "Protokoldigitalni tijek rada u fiksnoj protetici", profesorice **Iva Alajbeg** i **Senka Meštrović** "Ortodoncija i temporomandibularni poremećaji - što znamo, a što još trebamo istražiti?" te naposljetku, profesor **Amir Čatić** pod naslovom. "Moderni klinički protokoli u pacijentu usmjerenoj implantoprotetskoj terapiji".

Dizajn osmijeha

Prvog dana Kongresa, održan je radni tečaj za studente i kolege stomatologe koji je vodilo dvoje profesora Stomatološkog fakulteta u Zagrebu - izv. prof. dr. sc. Bernard Janković i izv. prof. dr. sc. Danijela Marović.

- Na mom tečaju govorio sam o strojnoj instrumentaciji korijenskih kanala koja bitno olakšava jedan od najzahtjevnijih terapijskih postupaka u stomatologiji, a to je endodontsko liječenje zuba. Specifičnost ovoga liječenja je što kliničar mora jako dobro poznavati tijek upalnog procesa kako bi mogao na pravi način reagirati u svakoj fazi toga procesa, a sve u svrhu pomoći pacijentu koji dosta često dolazi s jakim bolovima a ponekad i dosta lošeg općeg zdravstvenog stanja. Nažalost, dosta često nam dolaze pacijenti u već po-odmakloj fazi karijesne lezije koja je već zahvatila dobar dio zuba, prodrla u pulpnu komoru i tako uzrokovala upalu čija je posljedica jaka bol zbog koje je pacijent došao u našu kliniku. To je nažalost puno prekasno, a moglo se spriječiti redovitim kontrolnim pregledima kod stomatologa koji bi karijes mogao dijagnosticirati već u ranoj fazi nastanka bez potrebe za zahtjevnim i skupim endodontskim liječenjem, objasnio je za Universitas profesor **Bernard Janković**.

Janković je djelatnik Zavoda za endodonciju s restaurativnom dentalnom me-

dicinom i sudionik je ovoga Međunarodnog kongresa od samih početaka:

- Ovaj kongres po mom mišljenju predstavlja odličnu ravnotežu znanosti i kliničkog rada. Zahvaljujući vrhunskim predavačima, nude se teme predavanja koje su s jedne strane klinički vrlo interesantne, a s druge strane vrlo kvalitetno poduprte znanstvenim činjenicama. Gosti su uvijek vrhunski znanstvenici i kliničari, od kojih su neki postali i naši dragi prijatelji, prijatelji našeg Fakulteta, grada i naše države.

Polaznici radionice "Dizajn osmijeha kompozitima - jednostavna rješenja za složene estetske zahvate" naučili su pak postulate idealnog osmijeha i zlatne proporcije u dizajnu osmijeha. Najveći fokus bio je na potpuno novoj metodi rada kompozitnim materijalima kojom se postižu izvanredni estetski rezultati, ističe za Universitas portal profesorica **Danijela Marović**:

- Mnogi naši pacijenti nezadovoljni su s razmakom među prednjim zubima, tzv. dijestemama, no ne žele se podvrgnuti invazivnim brušenjima zuba niti dugotrajnim terapijama. Za njih je ova metoda idealna, jer u jednom danu mogu dobiti prekrasan osmijeh bez brušenja zuba. Stomatolozima je također atraktivna jer je postupak rada jednostavan, u samo tri koraka po zubu, bez pomoći zubnog laboratorija. Skraćeno je i vrijeme potrebno za komplicirani odabir više nijansa kompozita, jer se radi s jednom nijansom. Postupak je nadahnut napretkom kompozitnih materijala, ali i genijalnim pristupom koji je razvio dr. Jordi Manauta. Diskutirali smo o prikladnosti te metode rada za određene situacije te njezinim alternativama. Govorili smo i o preoblikovanju zuba te standardnom polikromatskom postupku nadoknade zubnog tkiva u prednjim zubima. Praktično, polaznici radnog tečaja isprobali su tehnike zatvaranja dijestema jednom nijansom kompozita, izrada kompozitne restauracije incizalnog brida, te poliranje i površinsko teksturiranje kompozitne restauracije.

Kongres je završio studentskim oralnim prezentacijama, kojima su pokazali što su dosad naučili na Stomatološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Predavanje Thomasa Attina

Thomas Attin, dekan Stomatološkog fakulteta u Zürichu: Zagrebačka Stomatologija spada u sam europski vrh!

Thomas Attin, dekan Stomatološkog fakulteta u Zürichu, redovan je gost i sudionik svih dosadašnjih Kongresa Stomatološkog fakulteta. A prošle je godine izabran za gosta profesora Stomatološkog fakulteta u Zagrebu, za akademske godine 2022./2023. i 2023./2024. Diplomirao je 1989. godine na Sveučilištu u Marburgu, gdje je i doktorirao 1991. godine. Od 1989. do 1999. radio je na sveučilištima u Heidelbergu, Kölnu i Freiburgu te u stomatološkoj ordinaciji. Od 1999. godine voditelj je Zavoda za opću stomatologiju i parodontologiju, Freie Universität Berlin. Godine 2000. izabran je za redovitog profesora i predstojnika Zavoda za opću, preventivnu stomatologiju i parodontologiju na Sveučilištu u Göttingenu. Godine 2006. imenovan je kao redoviti profesor i ravnatelj Klinike za preventivnu stomatologiju, parodontologiju i kariologiju na Sveučilištu u Zürichu. Od 2013. godine, profesor Attin je dekan Stomatološkog fakulteta i prodekan Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zürichu.

Njegovo istraživanje usmjereno je na različite grane konzervativne stomatologije s fokusom na preventivnoj stomatologiji i karijesologiji. Autor je i koautor 467 izvornih znanstvenih publikacija više od 13.000 citata. Održao je dosad 400-tinjak pozvanih predavanja širom svijeta te gotovo 300-tinjak praktičnih radionica.

Za Universitas ističe kako je primjetan rast kvalitete ovog Međunarodnog kongresa iz godine u godinu, za što zasluga u prvome redu pripada dekanici Tarle i ekipi zagrebačkog Stomatološkog fakulteta:

- Mislim da je studentima najvažnije što su predavači sa svakim izdanjem Kongresa sve kvalitetniji, bolji u svojim područjima, i vjerujem da od njih mogu puno naučiti. A ovakva konferencija, osim te znanstveno-stručne sfere, nudi i jedan vrijedan društveni moment za stomatologe. Ovo je prilika da se svi skupa nađemo, razmijenimo iskustva, popričamo o novim projektima, dogovorimo i neke suradnje. U neku ruku, to je čak i podjednako važno kao i kvaliteta predavača, ako ne i važnije.

• Kakvo je vaše mišljenje o Stomatološkom fakultetu u Zagrebu, ali i cjelokupnoj stomatologiji u Hrvatskoj?

- Ponosan sam biti dio tima Sveučilišta u Zagrebu, u statusu gostujućeg profesora, i znam da je Sveučilište u Zagrebu visoko rangirano u međunarodnim relacijama. Ima dobru reputaciju, ne samo u stomatologiju nego i u drugim znanstvenim područjima. Po mom mišljenju, naročito u stomatologiji, Zagreb je jedno od najboljih sveučilišta u Europi trenutno. Cijela hrvatska stomatologija visoko je cijenjena, a zagrebački stručnjaci redovito objavljuju u prominentnim znanstvenim časopisima, aktivni su u svojim istraživanjima. A o duhu poučavanja, o entuzijazmu zagrebačkih profesora stomatologije mogu izreći samo najbolje komplimente. Dakle, Stomatološki fakultet u Zagrebu sigurno spada u sam europski vrh.

• Što je važno, presudno da bi netko bio dobar stomatolog? Koja bi bila vaša ključna poruka

studentima stomatologije?

- Presudno je, rekao bih, da morate biti iskreni prvenstveno prema sebi samome. Ne trčati za novcem i slavom, već biti iskren u onome što radite, tako da pacijenta tretirate najbolje što znate. Pacijent je uvijek na prvome mjestu. Iako se ponekad radi o kompliciranim zahvatima, za što je potrebno i vremena i strpljenja, nemojte zaboraviti da smo mi tu zbog pacijenta. Tada ćete moći mrimo spavati, moći se bez problema pogledati u ogledalo. Jer radite najbolje što možete.

• Kako se postaviti prema ljudima koji se boje odlaska zubaru?

- Znam da je taj strah prisutan kod mnogih ljudi. Ja ih osobno pokušam umiriti, puno razgovaram s njima prije zahvata, objašnjavam im što treba napraviti... Teško je dati neki općeniti recept. Sve to ovisi o svakome stomatologu pojedinačno. Bolje je za pacijenta ako razumije postupak i detalje zahvata, pa ako se u nekom trenutku javi strah, onda lakše usmjerite svoju pažnju na umanjivanje tog straha. Za to je pak potrebno međusobno povjerenje između pacijenata i stomatologa. Zato opet naglašavam iskrenost i strpljenje. • Živimo u 2023. godini. Koliko smo blizu (ili daleko) od potpuno bezbolnih "sjedjenja" u zubarskoj stolici?

- Bojim se da stomatologija nikad neće biti potpuno lišena neke razine boli. Ili barem neugode. Naravno, nakon injekcije, lokalne anestezije, zubarski zahvat postaje bezbolan. Međutim, čak i najobičniji preventivni zahvati, čišćenje zuba, kamenca, mogu zaboljeti. Treba biti svjestan da su usta i zubi prepuni živčanih niti i svaki se zahvat osjeti. Stoga, nikad to neće biti potpuno bezbolno. Ali, nemojte se bojati.

• Jest li primijetili da se ljudi, upravo zbog straha od boli, svog zubara sjetite tek kad ih zub zaboli? Koliko je to pogrešno razmišljanje?

- Ne mogu dovoljno naglasiti koliko je takav način odnosa prema oralnome zdravlju loš i pogrešan! Jer, laički rečeno, mala rupa u zubu popravljiva se malenim zahvatom, velika rupa - velikim i moguću bolnim zahvatom. I kada dođete zubaru, a imate veliku rupu, kada vas zub nesnosno boli, onda taj problem sigurno neće biti riješen jednostavno i bezbolno. Zato, moja je poruka svima: redovito odlazite stomatologu, redovito vodite brigu o stanju i zdravlju svojih zuba.

Zrinka Tarle i Thomas Attin, gostujući profesor Stomatološkog fakulteta u Zagrebu

PROF. IGOR JERKOVIĆ PROREKTOR ZA ZNANOST I KVALITETU SVEUČILIŠTA U SPLITU

'Danas je najvažnija tema rangiranje, a nama dobro ide'

Po mnogim smo parametrima najbolje sveučilište, ne samo u Hrvatskoj, nego i u regiji, ali trebamo tu razinu stalno povećavati i truditi se biti još bolji - ambiciozan je Jerković

RAZGOVARALA **DIANA BARBARIĆ**

Prof. dr. sc. Igor Jerković je od početka tekuće akademske godine dio novoga prorektorskog tima splitskog rektora prof. dr. sc. Dragana Ljutića. Zadužen je za znanost i kvalitetu, vrlo važan resor za svako, pa tako i Splitsko sveučilište. Svijet je globalno selo, vodi se bitka za svakoga studenta, a upravo je rangiranje na svjetskim ljestvicama ujedno i najbolja promocija za privlačenje novih studenata, ne krije naš sugovornik.

- Po mnogim smo parametrima vodeće sveučilište, ne samo u Hrvatskoj, nego i u regiji, ali trebamo tu razinu stalno povećavati i truditi se biti još bolji - ambiciozan je Jerković.

Da je na dobrom putu svjedoči i podatak kako je prema

novom rangiranju najboljih sveučilišta na svijetu na temelju izvrsnosti u određenim područjima studija ili disciplinama za 2023. godinu - QS World University, Rankings by Subject 2023. Sveučilište u Splitu rangirano u području medicine gdje je zauzelo poziciju u kategoriji od 651. do 680. mjesta od preko 1200 institucija uključenih u rangiranje.

On kao prorektor za znanost i kvalitetu zadužen je za znanstvenu djelatnost, ali i kvalitetu znanstvene i nastavne djelatnosti. Prije nego je postao prorektor, bio je dekan Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu u dva mandata, prodekan u četiri, bio je voditelj Centra za unaprjeđenje kvalitete Sveučilišta, a spada i u dva posto najcitiranijih znanstvenika. Hoće li se, pored novih obaveza, uspjati zadržati među dva posto naj-

citiranijih? Nada se, budući se citiranost odnosi na već objavljene znanstvene radove.

Snažna veza s matičnim fakultetom

- Mislim da je to veliki uspjeh jer glavnina provedenih istraživanja napravljena u Splitu - tvrdi on.

Njegov Kemijsko-tehnološki fakultet smješten je u susjedstvu Rektorata, gdje sada radi, tako da nije prekinuo vezu s matičnim fakultetom. I dalje sudjeluje u istraživanju na KTF-u, a drži i nastavu i to na predmetu Kemija i tehnologija aromatičnog bilja.

Time se i znanstveno bavi, iskorištavanje potencijala ljekovitog i aromatičnog bilja i njihove primjene što mu je uža specijalnost. Pita mo ga, na pola u šali, vrbuju li ga kozmetičke kuće.

- Ne, ja se više bavim znanosti. Suradujem s ljekarnama Splitsko-dalmatinske županije u sklopu projekta CEKOM 3LJ. Također sudjelujem na Znanstvenom Centru izvrsnosti Bioprospecting Jadranskog mora, a nositelj je Institut Ruder Bošković, a tu provodimo istraživanja prirodnih organskih spojeva morskih algi - odgovara.

Zašto baš kemija?

- Roditelji su mi bili inženjeri kemijske tehnologije, koliko je to imalo utjecaja ne znam, ali ja sam znao koji ću studij upisati nakon završetka srednje škole. Imali smo dosta kemije u gimnaziji, a to me jako zanimalo. Diplomirao sam na KTF-u u Splitu, upisao magisterij znanosti u Zagrebu na Fakultetu kemij-skog inženjerstva i tehnologije. Doktorat sam stekao na KTF-u u Splitu - vraća se u povijest naš sugovornik, od-

likaš tijekom svih godina obrazovanja.

Na KTF je došao raditi odmah nakon diplome, najprije je radio kao asistent, znanstveni novak.

- Praktički sam na KTF-u od 1994. godine, najprije kao student, a odmah potom sam se zaposlio - prisjeća se.

Koliko se u posljednjih 10 godina KTF promijenio?

- Velika je promjena došla seobom na Kampus, u zgradu Tri fakulteta, gdje su nam konačno uvjeti za rad odgovarajući. Dekan sam postao u listopadu 2015., a u prosincu smo se preselili u zgradu na Kampusu. Ranije smo bili smješteni u Teslinjoj, a u Kaštel Sućurcu smo imali laboratorij za studente u prilično dotrajaloj zgradi i jedva smo čekali da se preselimo. Kad smo došli u novu zgradu trebalo je organizirati rad, otvoriti laboratorije za studente... To smo napravili uz pomoć sredstava Sveučilišta i fakulteta, otvorili smo prvo 10 laboratorija i tako smo napustili Kaštela. Nakon toga veliki iskorak Fakulteta je bio, prije otprilike četiri godine. U pitanju je projekt Funkcionalne integracije Sveučilišta u Splitu kroz razvoj znanstveno-istraživačke infrastrukture u zgradi 3F gdje je za KTF dobiveno oko 25 milijuna kuna znanstvene opreme uključujući laboratorijsku opremu, namještaj i instrumente. Taj projekt još traje.

Usporedite nam nekadašnje s novim studentima KTF-a. I je li ih sada više?

- Načelno broj studenata u Hrvatskoj zadnjih pet godina opada zbog pada nataliteta, tako da i na KTF-u opada, ali prije početka pandemije koronavirusa na

KTF-u smo bilježili kontinuirani rast broja studenata. KTF izvodi razne studentske programe, prijediplomske i diplomske, kao što su Kemija, Kemijska tehnologija, Prehrambena tehnologija, Farmacija, čiji je nositelj Medicinski fakultet u Splitu, što je pomoglo u privlačenju studenata.

Vi ste sad prorektor, možemo li govoriti o perjanicama Splitskog sveučilišta?

- Neizbivalno je, ali što se tiče znanosti uvijek možemo istaknuti STEM područje koje je nositelj znanstvene djelatnosti i Umjetničku akademiju koja je nositelj umjetničke djelatnosti, ali mi je izuzetno zadovoljstvo što i fakulteti iz društvenih i humanističkih znanosti u posljednje vrijeme objavljuju radove u Web of Science bazi podataka. Dakle, i oni su prepoznali važnost objave u tako renomiranim međunarodnim časopisima. To nam sve pridonosi rangiranju. Danas je važna tema rangiranje.

Je li to stvarno najvažnija tema?

- Jest, jer mi moramo pozicionirati naše Sveučilište, ne samo lokalno, nego i regionalno, pa danas i u EU. Mi smo partneri u Alijansi SEA-EU pa kad nam se dodu predstavljati drugi partneri važna je tema rangiranje, gdje smo na pojedinim ljestvicama, gdje smo u istim parametrima...

I gdje smo kad se kompariramo sa sveučilištima SEA-EU alijanse?

- Kad se kompariramo s Alijanskom Europskih sveučilišta mora mi smo vodeće sveučilište, a Alijansa je proširena od 2023. sa tri nova partnera iz Norveške (Sve-

čilište Nord u Bodou), Portugala (Sveučilište Algarve u Faorou) i Italije (Sveučilište Parthenope u Napulju). Rangiranje je bitno i zbog privlačenje studenata... Znanstvenici na Sveučilištu koji su se vratili iz inozemstva upravo skreću pozornost važnosti rangiranja te ističu kako u inozemstvu kad se učenici razmišljaju o upisu na sveučilište, prvo oni, pa onda i njihovi roditelji, gledaju gdje se pojedino sveučilište i na kojoj je ljestvici nalazi. Nastojimo održati visoku poziciju na ljestvicama za rangiranje te utjecati na rangiranje raznim aktivnostima, a to se prvenstveno odnosi na Times Higher Education rangiranje, jer tu uz znanstvene radove doprinosimo rangiranju kroz niz drugih aktivnosti: kongresi, radionice, studentski program, održivost, dobrotvorne akcije... Osnovali smo Povjerenstvo za praćenje provedbe ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda (SDG), te nastojimo promovirati navedene aktivnosti na sastavnicama, uveli smo sustavno praćenje aktivnosti kako bismo postigli što bolji rezultat, odnosno kako bismo bolje odabrali najrepresntativnije aktivnosti.

U kojim smo parametrima malo bolji od drugih?

- Forte su svakako biomedicina i zdravstvo i partnerstvom do ciljeva, a tu je važna naša SEA-EU Alijansa. Bitan je i studentski standard, jer se odnosi na kvalitetu života (održivi i zdravi kampus). Studenti se nastoje uključiti u znanost već tijekom studija,

najviše kroz izrade završnih i diplomskih radova. Novu znanstvenu opremu koriste i studenti uz mentorstvo, tako da novu opremu nastojimo približiti studentima, jer kako ćete inače zainteresirati studente za STEM područje ako nemate adekvatne kapitalne instrumente. Sve vuče jedno drugo, što je više opreme, više je studenata...

Što se čini da Sveučilište u Splitu privuče više stranih i domaćih studenata?

- Između ostalog, razvijamo studije na engleskom jeziku. Tu je prvenstveno studij Medicine na engleskom gdje nam dolaze nam studenti iz Norveške, Njemačke...dolazi nam i sve više Erasmus studenata. Što se tiče mogresora djelovanja, radimo intenzivno na popularizaciji znanosti. Sudjelujemo u oragnizaciji 20. jubilarnog Festivala znanosti (od 24. do 29. travnja 2023.) na kojem će se organizirati preko 200 aktivnosti. To je rekordan broj sudionika i aktivnosti, očito su se ljudi zaželjeli ovakovih događanja nakon ograničenja uzrokovanih koronavirusom. Ova manifestacija je ujedno i velika promocija Sveučilišta, naše otvaranje prema građanima, osobito učenicima i studentima. Također cilj nam popularizacija znanosti djeci, da postane atraktivnija. Tema ovogodišnjeg Festivala znanosti je Priroda i društvo, a dali smo naglasak na zelene i plave aktivnosti. Organiziramo također i Noć istraživača u rujnu.

Koji su trenutno financijski najizdašniji znanstveni projekti na Sveučilištu?

- Najizdašniji su strukturalni projekti EU na Građevinskom fakultetu, zgradi 3F (Prirodoslovno-matematički fakultet, Kemijsko-tehnološki fakultet i Pomorski fakultet) te nastamba za životinje na Medicinskom fakultetu. Značajni su i HORIZON projekti, Erasmus+ projekti, projekti Hrvatske zaklade za znanost i dr.... Ovih dana je Odjel za znanost i inovacije prijavio projekt HORIZON-WIDERA-2023, a ukupna vrijednost mu je pet milijuna eura, a milijun eura je namijenjeno za istraživanje. Partneri su nam svi članovi Alijanse, a mi smo glavni koordinator. Nadalje, imamo nove projekte koji su počeli u siječnju ove godine (HORIZON), s Norveškom bilateralni projekt, intenzivno se radi. Mogu pohvaliti djelatnike Odjela za znanost i inovacije koji stalno traže nove mogućnosti. Moglo bi se reći za njih da su menadžeri u znanosti, uz znanstvenike koji su ključni za provedbu tih projekata - kazao nam je prorektor Jerković.

Novi web

Na koncu nam je najavio i izradu nove web stranice Sveučilišta na kojoj će biti navedene znanstvene teme i podteme Splitskog sveučilišta te njihova povezanost s ciljevima održivog razvoja UN-a.

- To će biti novi koncept weba gdje će znanost biti prezentirana po temama i podtemama tako da korisniku bude lakše pronaći temu od interesa. Imat ćemo i katalog znanstvene opreme tako da potencijalni korisnici u gradu i regiji lakše mogu pronaći opremu od interesa - najavio je prorektor.

OMILJENA MANIFESTACIJA ULAZI U SVOJE JUBILARNO 20. IZDANJE

Preko 200 aktivnosti na ovogodišnjem Festivalu znanosti

Ovogodišnja tema Festivala je "Priroda i društvo", a uz angažman sastavnica Sveučilišta u Splitu u program su se uključili i muzeji, instituti, vrtići, osnovne i srednje škole, Nastavni zavod za javno zdravstvo, KBC Split te brojne udruge nudeći zaista raznovrstan program tijekom Festivala

Ovogodišnji 20. jubilarni Festival znanosti Sveučilišta u Splitu u suradnji s partnerima organizira od 24. do 29. travnja, a sve zainteresirane čeka iznimno zanimljiv program Festivala znanosti s gotovo 200 aktivnosti!

Kako javljaju sa Sveučilišta, Festival znanosti Split 2023. i ove godine ima za cilj približiti znanost javnosti, informirati je o aktivnostima i rezultatima u području znanosti i umjetnosti, poboljšati javnu percepciju znanstvenika te motivirati mlade ljude za istraživanje i stjecanje novih znanja.

Tijekom šest dana trajanja, na različitim lokacijama kako u gradu Splitu, od Kampusa preko Peristila do Meja, ali i u Solinu, Sinju, Trilju, Kaštelima, Mosoru, Omišu... Dakle, na kopnu i na moru, odvijat će se 196 različitih aktivnosti koje uključuju predavanja, radionice, prezentacije, izložbe, pokuse, tribine, okrugle stolove i još mnogo toga. Kao i uvijek, sve aktivnosti Festivala znanosti su za građane besplatne.

Ovogodišnja tema Festivala je "Priroda i društvo", a uz angažman sastavnica Sveučilišta u Splitu u program su se uključili i muzeji, instituti,

vrtići, osnovne i srednje škole, Nastavni zavod za javno zdravstvo, KBC Split te brojne udruge nudeći zaista raznovrstan program tijekom Festivala.

Na dan otvaranja u ponedjeljak 24. travnja ispred Zgrade tri fakulteta uz nastup Sveučilišnog zbora Silvije Bombardelli pripremljen je niz pokusa, prezentacija radionica u kojem će sudjelovati Kemijsko-tehnološki fakultet, Prirodoslovno-matematički fakulteta, Sveučilišni odjel za forenzične znanosti, Kineziološki fakultet.

Mnogo tema ove godine je vezano uz održivost i "zeleni" i "plavi" sektor.

PRIRODA I DRUŠTVO

“

Tijekom šest dana trajanja, na različitim lokacijama kako u gradu Splitu, od Kampusa preko Peristila do Meja, ali i u Solinu, Sinju, Trilju, Kaštelima, Mosoru, Omišu... dakle, na kopnu i na moru, odvijat će se 196 različitih aktivnosti koje uključuju predavanja, radionice, prezentacije, izložbe, pokuse, tribine, okrugle stolove i još mnogo toga

Curriculum vitae

Prof. dr. Igor Jerković je rođen je 1975. u Splitu. Diplomirao je 1998. na Kemijsko-tehnološkom fakultetu u Splitu (KTF). Zaposlio se 1998. kao znanstveni novak-mlađi asistent na KTF-u. Poslijediplomski znanstveni studij inženjerske kemije na Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu završio je obranom magistarskog rada 2000. (mr. sc). Doktorat je stekao 2004. god. na KTF-u. Usavršavao se kao gostujući znanstvenik na Dipartimento di Chimica dell' Università di Roma "La Sapienza" u Italiji. U docenta izabran je 2005. god., a izvanredni profesor postaje 2009. Izabran je 2012. u redovitog profesora (prvi izbor), a 2017. izabran je u redovitog profesora u trajnom zvanju. Dobio je više nagrada Sveučilišta u Splitu za znanstveni rad, Plaketu Sveučilišta u Splitu za doprinos u znanstvenom i stručnom radu te Nagradu KTF-a za posebna dostignuća u znanstvenom i nastavnom radu. Koautor je ukupno 166 znanstvena rada u časopisima zastupljenim u bazama podataka Web of Science Core Collection i Scopus. Glavi autor je ukupno u 85 rada. Uvršten je u liste 2

SVEUČILIŠTE U
ZAGREBU
FAKULTET
ELEKTROTEHNIKE I
RAČUNARSTVA

Unska 3, 10000 Zagreb

raspisuje
NATJEČAJ

za upis studenata na doktorski studij Elektrotehnika i računarstvo za stjecanje akademskog stupnja doktora/doktorice tehničkih znanosti (3 godine, 180 ECTS bodova) u akademskoj godini 2023./2024. iz znanstvenih polja ELEKTROTEHNIKA i RAČUNARSTVO

Doktorski studij može upisati osoba koja je završila sveučilišni diplomski ili sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij u polju elektrotehnike ili računarstva kojim se ukupno s prethodnim obrazovanjem stječe najmanje 300 ECTS bodova sa srednjom ocjenom svih položenih ispita na studiju od 3,5 i više; ili jednakovrijedni sveučilišni četverogodišnji dodiplomski studij u polju elektrotehnike ili računarstva sa srednjom ocjenom svih položenih ispita na studiju od 3,5 i više. Na doktorski studij može se upisati magistar znanosti iz polja elektrotehnike ili računarstva. Razgovor s pristupnikom obavezan je dio upisnog postupka. Studij se može upisati u punom radnom vremenu (u trajanju od 3 godine) ili s dijelom radnog vremena (kao studij s produženim trajanjem istraživačkog rada, u trajanju od 5 godina).

Broj mjesta: 60
Školarina iznosi 7.963,38 eura (60.000,00 kuna) i plaća se u šest (6) rata od 1.327,23 eura (10.000,00 kuna) po semestru. Prijave za upis na doktorski studij provode se u dva upisna roka: zimski i ljetni.

Prijave (s popratnom dokumentacijom) za upis u zimskom upisnom roku primaju se u elektroničkom obliku putem Prijavnog portala: https://www.fer.unizg.hr/studiji/doktorski_studij/upis/prijava#/hr_u_razdoblju_od_12_lipnja_do_zakljucno_24_kolovoza_2023_godine.

Razgovori s pristupnicima, kao obavezni dio prijavnog postupka u zimskom upisnom roku, održat će se u utorak 29. kolovoza i u srijedu 30. kolovoza 2023. godine od 9.00 do 15.00 sati. O terminu održavanja pojedinačnih razgovora pristupnici će dobiti obavijest elektroničkom poštom.

Nastava u zimskom semestru počinje u listopadu 2023. godine. Prijave (s popratnom dokumentacijom) za upis u ljetnom upisnom roku primaju se u elektroničkom obliku putem Prijavnog portala: https://www.fer.unizg.hr/studiji/doktorski_studij/upis/prijava#/hr_u_razdoblju_od_27_prosinca_2023_godine_do_zakljucno_25_sijechnja_2024_godine.

Razgovori s pristupnicima, kao obavezni dio prijavnog postupka u ljetnom upisnom roku, održat će se u utorak 30. siječnja i u srijedu 31. siječnja 2024. godine od 9.00 do 15.00 sati. O terminu održavanja pojedinačnih razgovora pristupnici će dobiti obavijest elektroničkom poštom.

Nastava u ljetnom semestru počinje u ožujku 2024. godine. Dodatne informacije o doktorskom studiju dostupne su na mrežnim stranicama studija https://www.fer.unizg.hr/studiji/doktorski_studij.

Dodatna pitanja mogu se uputiti na tel. (01) 6129 920 ili adresu e-pošte doktorski.studij@fer.hr.

SVEUČILIŠNA GALERIJA

Otvorena samostalna izložba Mila Sakača 'I šta drugo.../& What Else'

Piše **GORDANA ALFIREVIĆ**

Da Sveučilište u Splitu svojim galerijskim prostorom parira najboljim svjetskim umjetničkim galerijama dokazano je još jedanput. Naime, 17. ožujka u respektabilnom prostoru Sveučilišne galerije u Splitu otvorena je dosad u Hrvatskoj najveća izložba autora Mila Sakača "I šta drugo.../& What Else". Velika je to izložba po nekoliko stvari: veliki su formati, izložen je veliki raspon njegova stvaralaštva od 2017. do 2023. godine, a i **Branko Franceschi**, ravnatelj Nacionalnog muzeja moderne umjetnosti koji prati ovu splitsku izložbu, veliki je kustos! **Milo Sakač**, iako strukom arhitekt, već trideset godina aktivno i uspješno, u zemlji i inozemstvu, djeluje kao slikar pa je splitska izložba koncipirana kao prvi kritički presjek njegova dosadašnjeg likovnog stvaralaštva. Izložba je postavljena na dva kata Galerije na način da se Sakačev recentni opus, za koji je predviđena cijela etaža, suprotstavi izboru slika iz ranijih ciklusa koje su izložene na drugoj etaži.

Sakač crta od uvijek, likovni rad s uspjehom javno predstavlja od 1988. godine, da bi tijekom posljednjih 15-ak godina slikarstvo u širokom zahvatu od figuracije do apstrakcije postalo njegova primarna i kreativna, ali i egzistencijalna aktivnost. Životni hedonizam u njegovom se slikarstvu manifestira u užitku izvedbe koji ne gubi, niti mijenja intenzitet u različitim formatima slike kojima podjednako suvereno vlada, bez obzira je li riječ o onim takozvanim manjim, galerijskim, ili reprezentativnim monumentalnim platnima kakva su u najvećem broju predstavljena na današnjoj izložbi. Umjetnost je prvenstveno namijenjena da je vama dostupna, da je imate kod

kuće, a kad se tako nešto dogodi, to je najveća pohvala umjetniku. Figurativno slikarstvo postaje zbog svoje na-

racije zamorno nakon nekog vremena. A kod apstraktne umjetnosti to postaje potencija u beskraj. Želim da Milo

Sakač i dalje uživa u beskraju i redovito ga proizvodi zbog nas jer bez te interakcije nema umjetnosti – kazao je Branko

Franceschi.

Vidno preplavljen emocijama, Milo Sakač zahvalio je trima ženama bez kojih ove prekrasne izložbe i sjajnog događaja ne bi bilo, a to su: prof. **Đurđica Miletić** koja je donijela sjeme za ovaj projekt, **Helena Trze Jakelić**, voditeljica Sveučilišne galerije, koja je to sjeme, kako autor kaže, razvila do perfekcije, te svakako njegova supruga Iva. Upitan gdje se vidi u budućnosti Milo Sakač nije puno razmišljao:

– Ne razmišljam o budućnosti, ne znam što će biti sutra i u kojem ću smjeru krenuti. Pretpostavljam da ću se možda baviti skulpturom, možda glazbom ili zapravo samo uživati u slikarstvu i svom masliniku te čekati starost.

Prorektor Sveučilišta u Splitu, prof. **Igor Jerković** pozdravio je prisutne u ime rektora Sveučilišta u Splitu, prof. **Dragana Ljutića**, te najavio preseljenje Umjetničke akademije u nove prostore u Teslovoj ulici čime bi se riješio dugogodišnji problem dislociranosti tog studija.

– Ova izložba, između ostalog, pridonosi visokom pozicioniranju Sveučilišta u Splitu kroz ciljeve održivog razvoja UN-a u kojima se traže otvorenost prema građanima, slobodan pristup umjetnosti i da sveučilište bude inicijator i nositelj takvih ideja. Današnja izložba je barem mali doprinos našem rangiranju, a rangiranje je itekako važno zbog privlačenja studenata i zbog našeg što boljeg međunarodnog položaja – zaključio je prof. Igor Jerković i proglasio izložbu otvorenom, na radost mnogobrojnih posjetitelja.

INICIJATIVA FAKULTETA ŠUMARSTVA I DRVNE TEHNOLOGIJE ZAGREB

Održan CROFOR, prvi Forum hrvatskog šumarstva

Nakon panel-rasprave upriličeno je svečano potpisivanje Sporazuma o suradnji Fakulteta i Hrvatskih šuma d.o.o. Sporazum su potpisali dekan Josip Margaletić i predsjednik Uprave Hrvatskih šuma Nediljko Dujić

Fakultet šumarstva i drve tehnologije (FŠDT) Sveučilišta u Zagrebu organizirao je prvi Croatian Forestry Forum (CROFOR) – Forum hrvatskog šumarstva – na temu inovacija i održivog razvoja, a u povodu međunarodnog Dana šuma i Dana kvalitete Fakulteta.

Tematske cjeline panela bile su "Izazovi potrajnog gospodarenja šumama u budućnosti", "Žene u šumarstvu i drvnjoj tehnologiji", "Znanstveno-istraživački rad studenata", "Značaj i uloga urbanog šumarstva" te "Inovacije u hrvatskoj drvnjoj industriji". – Fakultet šumarstva i drve tehnologije jedina je visokoškolska obrazovna institucija u Republici Hrvatskoj u području šumarstva i drve

tehnologije. Osnovana je davne 1898. godine i među najstarijim je sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu.

U protekle 124 godine kontinuirane visokoškolske nastave u šumarstvu te 74 godine neprekinute visokoškolske

nastave u području drve tehnologije, FŠDT je pozicioniran kao vodeća visokoškolska obrazovna i znanstveno-istraživačka institucija u području šumarstva i drve tehnologije ne samo u Republici Hrvatskoj, nego i u širem okruže-

Josip Margaletić i Nediljko Dujić

nju. FŠDT je danas nositelj modernih studijskih programa svih razina studija u području biotehničkih znanosti na kojima se obrazuju stručnjaci za šumarski i drvnotehnološki sektor – istaknuo je na Forumu dekan Josip Margaletić.

Panelisti, prof. dr. sc. Josip Margaletić, dekan Fakulteta šumarstva i drve tehnologije; akademik Igor Anić, pred-

sjednik Hrvatskog šumarskog društva; Krešimir Žagar, dipl. ing. šum., direktor Sektora za šumarstvo Hrvatskih šuma d.o.o.; Silvija Zec, dipl. ing. šum., predsjednica Hrvatske komore inženjera šumarstva i drve tehnologije; Stjepan Vojinić, predsjednik Hrvatskog drvnog klastera, i Ivona Josipović, univ. bacc. ing. techn. lign., predstavница studenata Fakulteta

šumarstva i drve tehnologije, uz moderatoricu događanja Zrinku Grancarić iznijeli su svoje spoznaje i stajališta o navedenim temama.

Uz mnogobrojne goste iz nadležnih institucija te šumarske i drvnotehnološke struke, Forumu je prisustvovao i velik broj studenata, što je za Fakultet, kao instituciju orijentiranu prvenstveno obrazovanju šumarskih i drvnotehnoloških stručnjaka, bilo iznimno značajno.

Nakon panel-rasprave upriličeno je svečano potpisivanje Sporazuma o suradnji Fakulteta i Hrvatskih šuma d.o.o. Sporazum su potpisali dekan prof. dr. sc. Josip Margaletić i predsjednik Uprave Hrvatskih šuma Nediljko Dujić.

Na kraju Forumu uslijedilo je uručenje nagrada pobjednicima kreativnog likovnog natječaja Fakulteta "Osmisli svoj idealni radni kutak" – Adrijanu Stupnišku u kategoriji učenika osnovnih škola te Gabrijeli Pugar u kategoriji učenika srednjih i strukovnih škola.

Događanje je organizirao Fakultet šumarstva i drve tehnologije Sveučilišta u Zagrebu u suradnji s Hrvatskim šumama d.o.o., Hrvatskim šumarskim društvom, Hrvatskom komorom inženjera šumarstva i drve tehnologije te Hrvatskim drvnim klasterom.

BN/UNIVERSITAS PORTAL

ERASMUS STUDENTSKA MREŽA SPLIT

ERASMUSiraj se!

Najviše upita vezanih uz studijski boravak bilo je za Portugal i Španjolsku dok je za stručnu praksu prednjačila Njemačka

Piše LAURA GALIĆ

Od 16. 3. do 27. 3. 2023. Erasmus Studentska Mreža Split održala je informativni događaj ERASMUSiraj se! povodom natječaja za mobilnost studenata. U tom razdoblju posjetili su 6 sastavnica Sveučilišta u Splitu: Ekonomski fakultet, Filozofski fakultet, FESB, Sveučilišni odjel za stručne studije, Pomorski fakultet te Prirodoslovno-matematički fakultet. Na svakom fakultetu vladao je izniman interes, a volonteri ESN-a Split pružili su informacije o prijavi za Erasmus te podijelili svoja iskustva sa studen-

tima. Najviše upita vezanih uz studijski boravak bilo je za Portugal i Španjolsku dok je za stručnu praksu prednjačila Njemačka.

Za one koji nisu mogli doći uživo, organiziran je online info day koji se proveo na Google meetu gdje su članovi ESN-a Split, koji su trenutno na Erasmusu, Jelena, Alen i Antea, podijelili svoja iskustva iz sljedećih gradova: Gdanjsk, Poljska i Granada, Španjolska. Budući da je 2023. europska godina vještina stavili smo naglasak na stručnu praksu i objasnili studentima kako se na istu mogu prijaviti. Kako bi sve doznali iz prve ru-

ke, članica ESN-a Split Kristina je podijelila svoje iskustvo sa stručne prakse koju je imala priliku odraditi na Cipru.

Erasmus Student Network (ESN) je neprofitna međunarodna studentska organizacija koja podržava dolazne i odlazne studente koji studiraju u okviru programa Erasmus. Udruga kao takva postoji kako bi omogućila stranim studentima zabavu, rad i putovanja koje manifestiraju raznim tematskim druženjima, radionicama i obilascima prekrasnih mjesta punih povijesnih i prirodnih znamenitosti.

Ovim putem pozivamo sve zainteresirane da nam

se obrate putem društvenih mreža ukoliko imaju bilo kakva pitanja vezana za volontiranje u ESN-u ili studiranju u inozemstvu.

Za kraj bi se zahvalili Sveučilištu u Splitu i Uredu za međunarodnu suradnju koji su nam omogućili promotivne materijale i učinili ovaj info događaj zanimljivijim.

Erasmus Student Network (ESN) je neprofitna međunarodna studentska organizacija koja podržava dolazne i odlazne studente koji studiraju u okviru programa Erasmus

PREDSTAVLJAMO STUDIJ DIZAJNA OBUĆE TEKSTILNO-TEHNOLOŠKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Specifične vještine studentima garantiraju budućnost

Varaždinski Studij dizajna obuće od posebne je važnosti za regiju sjeverozapadne Hrvatske jer su upravo na tom području smještene brojne tvrtke koje se bave proizvodnjom tekstila, odjeće i obuće. Stoga je prisutnost TTF-a u Varaždinu ključna jer obrazuje mlade stručnjake za potrebe gospodarskog sektora i tržišta rada u cijeloj regiji

Piše:
BRANKO NAD

Unatoč velikom napretku u području automatiziranosti i robotizacije industrijskih pogona, ljudska ruka, oko i vještina još dugo neće biti zamjenjivi u proizvodnji obuće. Složni su u toj ocjeni studenti i profesori varaždinskog Studija dizajna obuće Tekstilno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Naime, od 2005. godine Tekstilno-tehnološki fakultet u svojoj Studijskoj jedinici Varaždin izводи stručni studij Tekstilne, odjevnice i obućarske tehnologije. Riječ je o studiju koji je od posebne važnosti za regiju sjeverozapadne Hrvatske jer su upravo na tom području smještene brojne tvrtke koje se bave proizvodnjom tekstila, odjeće i obuće. Stoga je prisutnost Tekstilno-tehnološkog fakulteta u Varaždinu ključno jer obrazuje mlade stručnjake za potrebe gospodarskog sektora i tržišta rada u cijeloj regiji.

A preddiplomski stručni studij Dizajn obuće smjer je koji se u Varaždinu provodi od 2007. godine te ga je dosad završilo ukupno 80 studenata. Program studija integrira dizajnerske, inženjersko-tehnološke i prezentacijsko-promotivne koncepte u oblikovanju i razvoju prototipova svih oblika i tipova cipela, od modne do obuće specijaliziranih namjena kroz umjetničku i znanstvenu praksu te istraživanje, doznajemo od profesorice **Suzane Kutnjak-Mravlinčić**, više predavačice Studijske jedinice Varaždin:

– Uz općeobrazovne sadržaje te tehnička i teorijska znanja iz obućarske struke, program dizajna obuće uključuje umjetničke i dizajner-

ske sadržaje te razvija likovne i kreativne sposobnosti i vještine, s posebnim naglaskom na individualnom razvoju kreativnog mišljenja i izraza. Potičemo eksperimentiranje, istraživanje i inovacije u rasponu od stvaranja ideje do realizacije prototipa. Sintetizirajući stečena znanja, vještine i sposobnosti, studenti stječu kompetencije oblikovanja modela obuće različitih tipova i namjene, od cipela, sandala, čizama, tenisica, dječjih cipela, radne obuće do nezaobilaznih cipela visokih potpetica – stikili.

Od crteža do prototipa

Profesorica Kutnjak-Mravlinčić predaje umjetničke kolegije smjera Dizajn obuće: osnove dizajna obuće, dizajn proizvoda od kože, umjet-

ničko grafička kompozicija, obuća i modni dodaci kroz povijest, likovno oblikovanje obuće... Podučava studente cijelom procesu dizajniranja obuće, od ideje, izrade skica, koncept dizajna, idejnih rješenja do razvoja modela i izrade prototipova cipela različitih vrsta, tipova i namjena. Ujedno je i voditeljica studentima stručne prakse u tvornicama obuće, tijekom koje studenti realiziraju autorske modele obuće u realnim proizvodnim mogućnostima.

Kada dodemo na neke sajmove starih zanata, uvijek postolari i kožari ističu kako je to struka, zanimanje koje izumire. Stoga Studij dizajna obuće djeluje u neku ruku na braniku opstanka ove branše. Naravno, velika je razlika između obrtništva i industrijskog načina proizvodnje. Ti stari kožari, koji samostalno rade, danas nisu više toliko zastupljeni. Ne samo u Hrvatskoj, nego i u svijetu. Premda se kroz obrte polako "u modu" vraćaju ti craft zanati.

Industrija odjeće i obuće oduvijek je specifična priča, ističe profesorica Kutnjak-Mravlinčić. Kaže da ćemo cipele uvijek trebati, kao i odjeću, tako da sama industrija obuće ima svoju budućnost i svoj prosperitet.

– Cipele su dio ljudskih potreba od prapovijesti do danas, kako zbog funkcionalnih tako i zbog estetskih razloga. No razvojem znanosti i primjenom novih tehnologija uz automatizaciju proizvodnje kontinuirano se uvodi niz noviteta i poboljšica, kako u konceptualnom pristupu dizajnu tako i u samom procesu proizvodnje obuće. Na primjer, primjenom aditivnih postupaka – u javnosti je uvriježen naziv *3D printing* – omogućuje na je izrada cipela izravno na

Suzana Kutnjak-Mravlinčić, Franka Žuvela Bošnjak i Josip Petric

RUČNI RAD Kvaliteta je uvijek skuplja

U industriji obuće i odjeće ručno izrađeni i dizajnirani komadi uvijek su bili skuplji. Kako onda takvu skupinu i kvalitetnu robu pogurati na ovom tržištu, koje je danas osuđeno na jeftine proizvode, ponajviše zbog financijskog stanja nacije, pitamo profesoricu Kutnjak-Mravlinčić:

– Nažalost, kako se probiti na tržištu, za to ne postoji ni recept, ni formula, ni kuharica. Inače bi svi naši studenti ostvarili svoje uspješne brendove. A znamo da to nije tako. Ipak, polako se, usred sve veće osviještenosti o ekologiji i održivosti, stvara određena svijest, posebice kod mladih, da ipak gledaju gdje je što proizvedeno, kako je proizvedeno i smatram da postupno dolazi do zasićenosti lošom, jeftinom robom. Prisjetit ćemo se nekih davnih vremena. Imali smo cipele u kojima smo se osjećali jako dobro, za koje smo rekli da bismo u njima mogli hodati dan i noć, i plesati i šetati. Ta je cipela koštala. A ako gledamo cipelu od kože danas, koja je rađena po svim pravilima struke, ona i danas košta minimalno 150 eura. Želimo znati da je sve što je unutra ugrađeno kvalitetno, da nam potpetica od 10 centimetara nakon nekoliko hodanja neće otpasti itd... Cijena bi trebala garantirati kvalitetu i materijala i izrade, no u stvarnosti, nažalost, ponekad i nije tako. Nekada je u osnovnoj školi postojalo domaćinstvo, na kojem se učilo kako održavati odjeću, kako održavati obuću. Kada danas pitam studente kako održavaju svoju obuću, čudno me gledaju. Oni su svi danas u tenisicama, koja je, slobodno možemo reći, postala cipela današnjice. To se ne pasta i glanca, samo se eventualno pere u perilici. Mišljenja sam da se trenutno formira pozitivno "održivo modno okruženje" u skladu s globalnim ekološkim tendencijama, te da smo i mi sami na neki način zasićeni masovnom brdom modom. Globalno je stvoren kompleks da moramo imati puno i odjeće i obuće. Nauštrb kvalitete. Srećom, cijela ova priča o kružnom gospodarstvu, održivom razvoju, o kupovanju manje artikala, smanjivanju konzumerizma, možda bi mogla osvijestiti u budućnosti da je kvaliteta ipak važnija od nekakvih prolaznih modnih trendova. Tu je šansa za naše studente.

“

Izložbom 'Od skice do špice' obilježena je tzv. kristalna, 15. godišnjica Studija dizajna obuće. Kroz izložbu i radove studenata, prikazan je dio tih razvojnih procesa dizajniranja cipela. Kao dodatni sadržaj uz izložbu, snimljen je film Vedrana Hunjeka iz kojeg se doznaju pojedinosti o studiju

uređaju za 3D ispis, na osnovi 3D računalnog modela, bez potrebe za dodatnim alatima.

Takvi stolni 3D pisaci dostupni su za rad i studentima ovog studija, na kojima uče i svladavaju novu tehnologiju. Itime pokušavaju pratiti trendove i novitete, primjene novih tehnologija. Ali još uvijek je u samoj izradi, u proizvodnji obuće presudan veliki dio ljudskog rada.

– Svatko možete nacrtati cipelu, štiklu koja fantastično izgleda. Ali kako je oblikovati u tip obuće koja je funkcionalna, ergonomski oblikovana i udobna? To je posao i zadaća inženjera koji edukacijom stječe niz kompetencija, kako teorijskih tako i praktičnih, o tehnološkim aspektima i specifičnostima obućarske struke, od anatomije stopala, antropometrije, oblikovanja kalupa, svojstava materijala, konstrukcije i modeliranja do tehnoloških faza proizvodnje obuće. On mora, primjerice, poznavati vrste i svojstva kože, koja je još uvijek danas jedan od najcjenjenijih i najkvalitetnijih materijala. U konačnici, kako "riješiti" samu cipelu? Izrada cipele složen je proces sastavljen od brojnih postupaka i faza te primjene različitih osnovnih i pomoćnih materijala; na primjer, kalup, koji svojom formom određuje oblik i vrstu cipele, potplat, potpetica, tabanica itd. Zbog toga naše studente učimo razvoju modela. Neka u postupku od ideje do realizacije unesu jedan dio kreativno-dizajnerskih rješenja, ali da bi cipela u stvarnosti doživjela svoju komunikaciju i našla svojeg konzumenta, ona mora u konačnici biti udobna i funkcionalna. Mora biti prilagođena određenim namjenama, zahtjevima, tako da na ovom studiju pokušavamo zaokružiti cjelokupni proces oblikovanja obuće od ideje do realizacije – iskrena je profesorica Kutnjak-Mravlinčić.

Franka Žuvela Bošnjak vodi kolegije vezane uz kožu. Osnovu obrade kože, materijale u industriji obuće, strukturu i svojstva materijala i proces lijepljenja. Kroz te kolegije studenti se upoznaju s cijelim procesom, od proizvodnje kože do implementacije kože u cipele. Dobivaju puno informacija i znanja i iz drugih materijala, koji su isto sastavni dio procesa proizvodnje obuće.

Pitamo je kakav im profil studenata dolazi posljednjih godina na Studij dizajna obu-

će i koliko se njihova znanja, predznanja razlikuju od generacija prije, recimo, deset godina:

– Obično nam dolaze mladi ljudi koji imaju neku umjetničku crtu u sebi, koji to vole, nagnju dizajniranju stvari. Predznanje je važno, ali isto tako kroz cijeli niz kolegija oni se ovdje postupno obučavaju, prolaze kroz stručnu praksu, koja je jako bitna, te na kraju tog procesa postaju kompletni stručnjaci u sferi dizajna obuće. Spremni za tržište rada.

Teorijska znanja oplemenjuje praksa

Kako ocijeniti, vrednovati nečiju nadarenost i uspješnost u dizajnu obuće? Kad se piše test iz matematike na PMF-u, recimo, vrlo su jasni kriteriji i postotak uspješnosti za neku ocjenu. No kako ocijeniti nečiji dizajn tenisice? Koje su to kompetencije, koje vještine koje nastavnik na ovome studiju želi preneti djevojkama i mladima koji upišu TTF? Franka Žuvela Bošnjak ističe da studenti moraju naučiti, potom i znati razmišljati kao inženjeri. Kad naiđu na neki problem, moraju znati kako mu pristupiti, u kojem smjeru tražiti rješenja.

– Ne bih rekla za sebe da sam stroga nastavnica, prije bih rekla da sam realna. Znači, brojke su sve. Zna se koji postotak znanja moraju imati da bi prošli pismeni, dok je usmeni uvijek lakši jer se studenta može navesti u pravome smjeru s nekim potpitanjima, pa se to lakše prolazi. Ali 60 posto znanja mora biti vidljivo da bi student zadovoljio i prošao neki ispit.

Naša sugovornica dodaje da je prednost ovog studija – stručna praksa, koja također utječe na završnu uspješnost. Odlaskom na stručnu praksu u tvornice studenti vide cijeli proces, od razvoja modela, pripreme, izrade šablona i probnog uzorka, do pripreme za proizvodnju.

Zanimalo nas je kako su preživjeli koronu, silne lockdowne, nastavu na daljinu, kako su odrađivali praksu u takvim uvjetima. Suzana Kutnjak-Mravlinčić govori:

– Za razliku od teorijskog dijela, koji se odvijao nastavom na daljinu, odrađivanje prakse moguće je provesti isključivo u realnim uvjetima. Zahvaljujući dobroj suradnji i susretljivosti mentora iz tvornica obuća koji vode studente tijekom obavljanja stručne prakse, studenti su ipak uspješno odradili veći dio prakse u tvornicama.

Josip Petric predavač je u sektoru odjevne tehnologije. Predaje im stručne predmete, poput tehničke pripreme, krojenja, šivanja, dorade i stručne prakse. I njemu je, baš kao kolegici Žuveli Bošnjak, važno da studenti prvo usvoje teorijska znanja, koja onda na praksi provjeravaju, oplemenjuju, produbljuju:

– Imaju određeni zadatak koji trebaju u okviru stručne prakse napraviti i to se onda valorizira, ocjenjuje. Kad nam učenici dolaze iz srednje tekstilne škole, onda je to dobra vertikala, oni posjeduju dobro znanje struke. Ali imali smo i studenata koji su završili gimnaziju, i neke druge škole, pa njima bude malo teže. Međutim, sve ovisi o motivaciji. Svaki student koji je motiviran te razlike može prevladati i, bez obzira na vr-

stu srednje škole, biti uspješan student Dizajna obuće. Kasnije i uspješan u toj struci.

Ljudi i roboti

Spomenuli smo da je Studij dizajna obuće TTF-a od posebne važnosti za regiju sjeverozapadne Hrvatske jer su upravo na tom području smještene brojne tvrtke koje se bave proizvodnjom tekstila, odjeće i obuće. Potvrđuje to i Petric, naglasivši da Varaždinska i Međimurska županija prednjače po zastupljenosti i kvaliteti odjevne i obućarske industrije, tako da ovdje još uvijek postoji dovoljno interesa na tržištu rada za nove, mlade kadrove.

– Tako je bilo kroz čitavu recentnu povijest. Ljudi ovoga kraja oduvijek su se, osim poljoprivredom, bavili tekstilom, šivanjem, postolarstvom, i to je, rekao bih, dio tradicije. Dodaje da je ovaj studij dizajna obuće jedinstven u Hrvatskoj jer studentima daje zahtjevnije posebne vještine, koje upravo struka sve više traži.

Suvremena tehnologija, robotizacija, sve što se danas implementira u razne proizvodne procese, dosta se teško probija u ovoj industriji jer (srećom) još uvijek prednjači ljudska vještina, koju ti roboti teško mogu zamijeniti. Zbog toga se, zaključuje Josip Petric, ta industrija i održala u ovim dinamičnim i nesigurnim vremenima:

– Ono što je evidentno, nedostaje radne snage. Zbog toga industrije žele taj manjak nadomjestiti robotima. Imali smo već priliku razgovarati s predstavnicima tvrtki koje traže našu pomoć oko toga. Jer, u čemu je problem? Inženjeri strojarstva mogu napraviti robota, ali da bi on bio zamjena za ljudsku ruku, oko i znanje, naša ga struka treba programirati. Međutim, u dizajnu obuće nijedan robot neće moći zamijeniti čovjeka. Barem ne tako skoro. U tome leži posebnost našeg studija, i naši studenti ne moraju se brinuti za budućnost jer će još dugo biti vrlo tražena roba u svojoj struci!

ŠTO KAŽU STUDENTI? Obuću smo počeli gledati drugim očima

Tena Šaško dolazi iz Koprivnice i tek je na prvoj godini studija. Kaže da joj se sviđa kreativnost i način izražavanja koji uči na studiju, djelovala joj je zanimljiva ta struka, a i Varaždin se nalazi relativno blizu Koprivnice. Iako u Varaždinu živi u studentskom domu.

– Cijeli je studij dobro organiziran, specijaliziran, a sama mi se nastava ne čini preteškom. Tek sam kratko ovdje, a kako sam došla iz opće gimnazije, znači bez ikakvog predznanja, već mogu reći da sam dosta naučila. Znam da je to čudan prelazak, iz opće gimnazije u dizajn obuće, no nekako osjećam da je to baš posao u kojem sam se našla. Voljela bih jednog dana dizajnirati svoje cipele, i sigurna sam da će nas ovi profesori dovoljno naučiti da u tome budemo uspješni. Jelena Barlović Vinković je pak treća godina i priznaje da danas, kad uđe u neku trgovinu cipelama ili obućom, drugačije gleda na ono što se nudi. Primjećuje, kaže, sklad boja, izradu, specifičnost nekog dizajna:

– Ponekad vidim da je kvaliteta izvedbe u neskladu s cijenom te obuće, što sam naučila upravo na ovome studiju. I zbog toga sam izabrala ovaj studij. Budući da radim u toj branši, cilj mi je bio napredovati na poslu. Pet sam godina radila u proizvodnji i želja za usavršavanjem donijela mi je upis na ovaj fakultet. I stvarno su mi znanja i kompetencije ovog studija pomogli u svakodnevnom radu. Recimo, tehnologija obrade kože, prepoznavanje kvalitete kože, dizajn, komponiranje boja, svašta zapravo.

Naša je sugovornica dokaz da se ulaganje u obrazovanje svakako isplati, i Jelena je na najboljem putu da iz proizvodnje prijeđe u sektor razvoja obuće. Takvih nam stručnjaka nedvojbeno nedostaje, što samo naglašava vrijednost studija dizajna obuće:

– Bez obzira na to koliko godina imate, ako vam se pruži prilika za napredovanje, zgrabite je. Upišite neki studij, steknite dodatna znanja jer je to ulaganje u vašu budućnost. Napredovanje bez podloge znanja je teško, a kad imate specifična znanja u svojoj struci, onda je sve lakše – poručuje Jelena eventualnim budućim studentima TTF-a.

Student treće godine Matija Eršeg nije bio baš razgovorljiv poput svojih kolegica, ali zato je svojim radom pokazao zašto je među najboljim studentima TTF-a. Naime, izložio je i pokazao nam svoju cipelu, koju je kroz stručnu praksu dizajnirao i izradio:

– Prvo sam napravio skicu, crtež, potom razvoj modela po boji, šablone, odnosno krojne dijelove za izradu. Ovaj mi je studij nadogradnja mog prijašnjeg obrazovanja jer sam završio strukovno obrazovanje za dizajnera odjeće, nakon čega sam odlučio upoznati i svijet obuće. Velika je razlika između ta dva smjera, čak bih rekao da je dizajn obuće teži. Cilj mi je jednog dana imati vlastiti dizajnerski studio, što će sigurno biti lakše s diplomom i znanjima ovog fakulteta.

“

Studenti moraju naučiti, a potom i znati razmišljati kao inženjeri. Kad naiđu na neki problem, moraju znati kako mu pristupiti, u kojem smjeru tražiti rješenja

Matija Eršeg pokazao je sve faze, od crteža do prototipa

Suzana Kutnjak-Mravlinčić

Jelena Barlović Vinković, Matija Eršeg i Tena Šaško

STUDENSKI STANDARD

Zeleno ruho Studentskog centra Split

Na krovu Studentskog doma "Dr. Franjo Tuđman" ubrzo će zaživjeti projekt fotonaponske elektrane snage 100 kW koja će služiti za samoopskrbu doma električnom energijom, postižući visok stupanj održivosti jer će se proizvedena energija trošiti na samoj lokaciji proizvodnje – kaže Ivan Žižić, ravnatelj Studentskog centra Split

Piše: **MATEJ SUNARA**

Travanj je prvi proljetni mjesec, a značenjski je obilježen pojavom zelene trave tijekom njegova trajanja. Krajolici koje vidimo u travnju se zelene, stoga ne čudi što je upravo ovaj mjesec posvećen zelenim temama ekologije i zaštite okoliša. Dana 22. travnja 150 zemalja svijeta obilježava Dan planeta Zemlje kako bi se jačala svijest ljudi prema prirodnom okolišu te skrenula pozornost na opasnost koja prijete životu na Zemlji zbog porasta globalnog onečišćenja. I Studentski centar Split se ovog travnja zaodjenuo u zeleno travanjsko ruho.

– Na krovu Studentskog doma "Dr. Franjo Tuđman" ubrzo će zaživjeti projekt fotonaponske elektrane snage 100 kW koja će služiti za samoopskrbu doma električnom energijom. Vrijednost investicije je viša od 200 tisuća eura, a ostvarili smo 40 posto financiranja preko fondova Europske unije. S izgradnjom se kreće čim se preko javnog natječaja izabere najpovoljniji izvođač. Ovim se projektom postigao visok stupanj održivosti jer će se proizvedena energija trošiti za grijanje i hlađenje objekta te kuhanje u restoranu, tj. trošit će se na samoj lokaciji proizvodnje. Obnovljive izvore energije vidimo kao budućnost opskrbljivanja domova električnom energijom – kaže Ivan Žižić, ravnatelj Studentskog centra Split. Cijena energenata je u posljednje dvije godine porasla više od 400 posto, stoga su ovakvi projekti nužni radi održivosti poslovanja. Fotonaponska elektrana će pokriti nešto više od 15 posto trenutnih energetske potrebe doma što je više od 80 tisuća eura po trenutnoj tržišnoj cijeni električne energije.

Studentski centar Split konstantno djeluje na edukaciji korisnika o važnosti štednje energenata i očuvanja okoliša. Klasične žarulje zamijenjene su LED žaruljama, uvedeni su besplatni bicikli i električni romobili za stanare domova, a u svim studentskim sobama još prije godinu dana postavljene su naljepnice s upozorenjima za uštedu struje i vode.

Druga strana zelenog ruha Studentskog centra Split

je vezana za biorazgradivi otpad koji nastaje u restoranima studentske prehrane, kojih je ukupno sedam.

– Sufinanciranje u iznosu od 40 posto investicije smo ostvarili i za uređaje za dehidriranje biorazgradivog otpada i za njegovu razgradnju. Vrijednost investicije je nešto viša od 200 tisuća eura. Godišnje naši restorani proizvedu više od 100 tona biorazgradivog otpada, a kupnja dehidrataora i digestora će za 90 posto smanjiti količinu tog otpada – dodaje ravnatelj Žižić. – Kon-

stantno radimo na podizanju kvalitete života naših studenata. Brigom za okoliš ujedno štedimo i financijske resurse, a sva uštedena sredstva možemo ulagati u dodatne sadržaje za studente – zaključuje Žižić.

U tijeku je izrada projektna dokumentacije za energetske obnovu Hostela Spinut, a od skorašnjih zelenih projekata Studentskog centra Split studenti će se vjerojatno najviše radovati kupnji 12 električnih bicikala koji će im biti besplatno na raspolaganju.

Rektorova nagrada se svake akademske godine dodjeljuje za najbolje znanstvene radove, odnosno umjetnička ostvarenja
MARKO TODOROV/CROPIX

NATJEČAJ ZA DODJELU REKTOROVE NAGRADE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Najprestižnija nagrada studentima tijekom studija

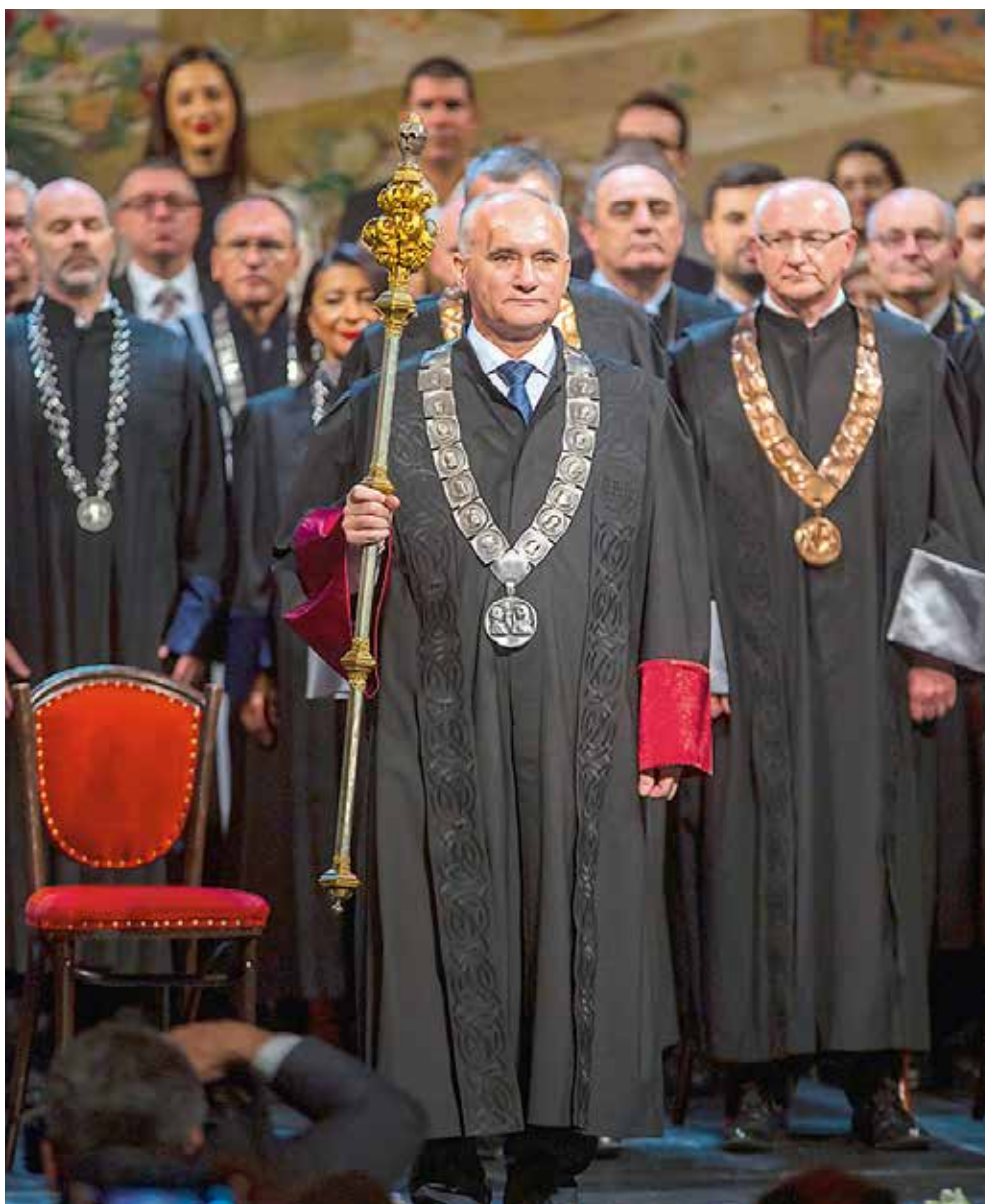
PRIREDIO: PETAR BILOBRK

Za Rektorovu nagradu mogu se prijaviti studenti prijediplomskih, diplomskih te integriranih prijediplomskih i diplomskih studija Sveučilišta u Zagrebu koji u trenutku prijave rada imaju status studenta. Prema Pravilniku o dodjeli Rektorove nagrade ne može se prijaviti rad stručnoga ili preglednoga karaktera kao ni rad izrađen za neku primarnu namjenu (diplomski rad, rad izrađen za znanstveni časopis, i dr.), ali se može prijaviti rad koji je povezan s temom takva rada.

U svrhu poticanja izvrsnosti u znanstvenom i umjetničkom istraživanju studenata, Sveučilište u Zagrebu, dodjeljuje Rektorovu nagradu u šest kategorija. Za akademsku godinu 2022./2023. dodjeljuje se ukupno 100 nagrada u svim kategorijama. Ovim brojem rektorovih nagrada u odnosu na ukupan broj studenata Sveučilišta u Zagrebu naglasak je pri izboru stavljen na kvalitetu i izvrsnost studentskih radova.

Rad predložen za Rektorovu nagradu mora imati mentora koji je zaposlenik Sveučilišta u Zagrebu i ima stečen akademski stupanj doktora znanosti, odnosno izabran je na znanstveno-nastavno ili umjetničko-nastavno radno mjesto. Sveučilišno Povjerenstvo za Rektorovu nagradu imenuje rektor, a ono je zaduženo za evaluaciju prijavljenih studentskih radova prema jasno utvrđenim kriterijima izvrsnosti rada. Osim Sve-

Sveučilište u Zagrebu raspisalo je natječaj za dodjelu Rektorove nagrade, a rok za prijavu radova je **28. travnja**. Radovi se mogu prijaviti na mrežnim stranicama Sveučilišta u Zagrebu. Svečana dodjela Rektorove nagrade održat će se **29. lipnja 2023.**

Rektor Stjepan Lakušić

BRANKO NAD

učilišta, odgovarajuća povjerenstva ili tijela su bila dužna osnovati i sastavnice Sveučilišta.

Novost koju su studenti s oduševljenjem primili dolazi sa Senata Sveučilišta. Naime, Senat Sveučilišta u Zagrebu donio je 14. veljače 2023. Odluku o dodjeli novčane nagrade dobitnicima Rektorove nagrade iz kategorije "Nagrada za individualni znanstveni i umjetnički rad". Vraćanjem novčanog iznosa želi se istaknuti važnost Rektorove nagrade kao najprestižnije nagrade studentima tijekom studija. Odlukom Senata Sveučilišta u Zagrebu utvrđuje se i iznos za dodjelu novčane nagrade dobitnicima Rektorove nagrade u kategoriji "Nagrada za individualni znanstveni i umjetnički rad" u akademskoj godini 2022./2023. Odobren je iznos od 15. tisuća eura.

Dakle, novčani iznos koji se planira za ovu kategoriju je 200 eura po radu, jer gotovo 70 posto svih nagrada upravo čine one u kategoriji "Nagrada za individualni znanstveni i umjetnički rad" (jedan ili dva autora), pa se može vrlo jednostavno izračunati ukupni planirani iznos alociranih sredstava od 15 tisuća eura.

U razgovoru sa studentima došli smo do saznanja iako im novac nije jedini i isključivi motiv za prijavu na natječaj za dodjelu Rektorove nagrade, on ipak dobro

“

Odlukom Senata Sveučilišta u Zagrebu utvrđuje se i iznos za dodjelu novčane nagrade dobitnicima Rektorove nagrade u kategoriji "Nagrada za individualni znanstveni i umjetnički rad" u akademskoj godini 2022./2023. Odobren je iznos od 15 tisuća eura

dode za poboljšanje njihova budžeta. Isto tako ističu kako bi u vrijeme krize i visoke inflacije s tim novčanim dijelom nagrade olakšali i svojim roditeljima koji mukotrpno rade i izdvajaju novac da bi se oni mogli školovati, a poznato je da je obitelj ta koja je najučestaliji izvor za pokrivanje troškova studiranja i stanovanja.

Sveučilište u Zagrebu na dan dodjele Rektorove nagrade priprema niz aktivnosti kojima širu javnost, predstavnike poslodavaca i gospodarstvenike želi upoznati s postignućima svojih studenata. Prvi put u sklopu dodjele Rektorove nagrade, doznajemo, održat će se i dio programa pod nazivom *Razgovor za posao*, gdje će simulacijom razgovora za posao predstavnici tvrtki imati mogućnost studentima postati mentori i potencijalni poslodavci.

Isto tako, u sklopu dodjele Rektorove nagrade Sveučilište u Zagrebu priprema i izložbu postera svih rektorovih nagrada te predstavljanje najboljih radova putem prezentacije.

Iz svega navedenoga očita je intencija uprave Sveučilišta u Zagrebu predvođene rektorom prof. dr. sc. Stjepanom Lakušićem da se u središte svih aktivnosti stave studenti.

Rektorova nagrada trebala bi studentima biti poticaj na izvrsnost i razvoj kritičkog mišljenja, i ono ne manje važno, stjecanje znanja i istraživačkih vještina.

“

Rektorova nagrada trebala bi studentima biti poticaj na izvrsnost i razvoj kritičkog mišljenja

“

Prvi put u sklopu dodjele Rektorove nagrade održat će se i dio programa pod nazivom *'Razgovor za posao'*

IZLOŽBA U SVEUČILIŠNOJ GALERIJ

Dugiš, otok u rijeci vremena

Autori izložbe su mag. sc. Damir Kliškić, viši kustos pretpovijesne zbirke u Arheološkom muzeju u Splitu i izv. prof. Miona Miliša

Piše **MILA PULJIZ**

Izložba "Dugiš, otok u rijeci vremena" otvorena je 6. travnja u Sveučilišnoj galeriji. Život u prethistoriji – sojeničko naselje kraj Otoka na Cetini", predstavlja materijalnu ostavštinu ljudi iz brončanog i željeznog doba unutar sojeničkog naselja na otočiću Dugiš u rijeci Cetini. Izložbu je otvorio rektor Sveučilišta u Splitu prof. Dragan Ljutić, a ova vrijedna izložba rezultat je suradnje Arheološkog muzeja u Splitu i Umjetničke akademije u Splitu. Autori izložbe su mag. sc. Damir Kliškić, viši kustos pretpovi-

jesne zbirke u Arheološkom muzeju u Splitu i izv. prof. Miona Miliša. Vizualni identitet izložbe djelo je izv. prof. Mladen Čulića s Umjetničke akademije u Splitu uz tehničku podršku restauratora Duje Ordulja iz Arheološkog muzeja.

- Glavni cilj ove izložbe jest predstaviti splitskoj i široj javnosti jedan vrlo specifičan i do sada malo poznat oblik naselja iz pretpovijesnih vremena. Na izložbi su predstavljeni brojni metalni, keramički, koštani i kameni predmeti koji dočaravaju razne društvene i gospodarske aktivnosti navedenog perio-

da - kazala je voditeljica Sveučilišne galerije, Helena Trze Jakelić dodavši da je uz originale izloženo i 18 kopija posuda koje su izrađene prema 18 originalnih keramičkih predmeta s ovog lokaliteta.

Ravnatelj Arheološkog muzeja u Splitu Ante Jurčević kazao je da je riječ je o realizaciji jednog dugog i uspješnog projekta. -Nije bilo lako prezentirati ovako obilnu građu i ovako zahtjevan lokalitet, na tome čestitam svima - kazao je Jurčević.

Damir Kliškić, viši kustos pretpovijesne zbirke u Arheološkom muzeju u Splitu, s brojnom je publikom podi-

jelio priču o tome kako se zapravo došlo do ovih vrijednih nalaza. -Izloženi nalazi prikupljeni su arheološkim istraživanjem 1956. godine.

Godinu dana ranije, dok se radio nasip na rijeci Cetini došlo se do informacija da se upravo na toj poziciji nalazi određena arheološka građa. Stručnjaci Arheološkog muzeja upravo su tada boravili u mjestu Otok gdje su pokušavali pozicionirati starokršćansku baziliku.

Od lokalnog stanovništva dobili su informaciju da se na otočiću Dugiš radi nasip. Kada su došli na tu poziciju imali su što vidjeti. Istraživanje se odvijalo na 110 metara četvornih površine i 3,5 metara dubine, dok je sakupljena građa, koja teži oko 3 tone pohranjena u depou muzeja - kazao je Kliškić.

Oduševljenje nije krila ni izv. prof. Miona Miliša. -Kroz profesionalno iskustvo konzervatora i restauratora, moram reći da ovoliko impresivnu količinu građe nisam imala priliku vidjeti. Naše dvije studentice Francis Dragičević i Ivana Vukadin imale su priliku raditi na ovom materijalu i koji je zapravo i tema njihovih diplomskih radova.

Ono što je dragocjeno jest što naši studenti na Odsjeku konzervacije i restauracije imaju privilegiju, osim s izvornim muzejskim predmetima, raditi s doista raritetnim muzejskim predmetima - dodala je. "Ovo je zaista impresivna izložba, impresivno je i to što se ona predstavlja upravo u Splitu, u ovim prostorima Sveučilišta koji već dugi niz godina žive pravim umjetničkim životom", kazao je rektor

Ljutić nakon čega je i službeno otvorio izložbu koju možete pogledati do 1. svibnja. Prezentirani su i rezultati FT-IR analize koji su izvršeni na uzorcima keramike iz Dugiša od strane izv. prof. Ivice Ljubenkova s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta. Za glazbeni dio tijekom otvorenja izložbe bila je zaslužna studentica prve godine flaute glazbenog odjela Umjetničke akademije Dorotea Hegeduš.

PROGRAM

Aktivnosti Sveučilišne galerije u sklopu Festivala znanosti (24. do 29. travnja 2023.)

PREDAVANJA - 25.4 (od 18 do 20 sati)

mr. sc. Damir Kliškić, viši kustos u Arheološkom muzeju: "Život u prapovijesti – sojeničko naselje kraj Otoka na Cetini"
izv. prof. art. Miona Miliša, prodekanica za umjetnost, znanosti i međunarodnu suradnju Umjetničke akademije Split: "Konzervacija-restauracija keramičkog materijala s lokaliteta Dugiš"

RADIONICE - PREZENTACIJE IZRADE KOPIJA PRAPOVIJESNIH POSUDA I ISTRUČNO VOĐENJE PO IZLOŽBI "DUGIŠ, OTOK U RIJECI VREMENA"

25.4. (od 10 do 12 sati i od 16 do 18 sati)

26.4. (od 17 do 19 sati) 27.4. (od 17 do 19 sati)

28.4. (od 10 do 12 sati)

PREDSTAVLJEN PROJEKT I LIKOVNI NATJEČAJ

'Prozor u svijet umjetnosti - Povijesna i kulturna baština Splitsko-dalmatinske županije'

Piše **FRANKA BABIĆ**

Predstavljanje projekta "Prozor u svijet umjetnosti" (Povijesna i kulturna baština Splitsko-dalmatinske županije) Sveučilišta u Splitu i Splitsko-dalmatinske županije, unutar kojeg je otvoren i likovni natječaj, održano je krajem ožujka u Sveučilišnoj galeriji. Projekt, s naglaskom na natječaj, predstavili su prof. Nikola Koceić-Bilan, prorektor za nastavu studenata i poslovanje, Helena Trze Jakelić, voditeljica Sveučilišne galerije, Stipe Čo-

gelja, zamjenik splitsko-dalmatinskog župana, Tomislav Donlić, pročelnik županijskog Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, tehničku kulturu i sport, i Željko Primorac, pomoćnik pročelnika za kulturu i sport u Upravnom odjelu za prosvjetu, kulturu, tehničku kulturu i sport.

- Uvijek mi se srce napuni radošću kada Sveučilište sudjeluje u društveno korisnim projektima, kao što je ovaj namijenjen djeci, odnosno učenicima i studentima. Koliko je izuzetno važno da je Sveučilište prisutno i visoko rangi-

rano na znanstvenim ljestvicama, isto tako je značajno da imamo i društveno važnu ulogu - u odgoju i edukaciji djece, čuvanju naše kulturne baštine te popularizaciji umjetnosti, odnosno umjetničkih djela. Mislim da je to jedna od najvažnijih uloga svakog Sveučilišta i dokaz kako je ono prisutno u svim porama ovog Grada i Županije - kazao je prorektor Koceić-Bilan, istaknuvši kako je poslanje Sveučilišta upravo njegovanje kulturne baštine kako bi se kod djece razvila ljubav i svijest o tome kako imamo lijepu, važ-

nu i rijetku baštinu kakva se malo gdje može naći. Helena Trze Jakelić je naglasila kako je riječ o izvrsnoj prilici za sve učenike i studente koji se mogu kreativno izraziti u likovnoj umjetnosti, a kroz svoj rad ujedno će istražiti vrijednost i bogatstvo baštine Splitsko-dalmatinske županije. Naime, na natječaju pravo sudjelovanje imaju svi osnovnoškolci i Splitsko-dalmatinske županije od petog do osmog razreda; oni iz srednjih škola naše županije te svi studenti Sveučilišta u Splitu i oni s prebivalištem u Splitsko-dalma-

tinskoj županiji. Stipe Čogelja se osvrnuo na izvrsnu suradnju Sveučilišta u Splitu i Splitsko-dalmatinske županije koja se ogleda i u ovom projektu. Tema natječaja je "Kulturna baština Splitsko-dalmatinske županije". Tehnike izrade likovnog rada su slikarske i crtačke tehnike (crtež olovkom ili ugljenom, tempera, tuš, ulje, akril, kolaž, pastel na papiru) i kiparske tehnike (glina, glinamol, žica, kaširani papir, reciklirani materijali, kombinirana tehnika). Format likovnih radova: slikarske i crtačke tehnike formata maksimalno do 50x70 cm, kiparske tehnike formata maksimalno do 50x50 cm.

Natječaj je raspisan 3. travnja 2023., a svi radovi moraju biti dostavljeni do 3. svibnja 2023. godine osobno ili poštom na adresu: Sveučilište u Splitu, Ruđera Boškovića 31, Split, s napomenom "za Likovni natječaj – Prozor u svijet umjetnosti 2023."

KNJIŽEVNA PREPORUKA

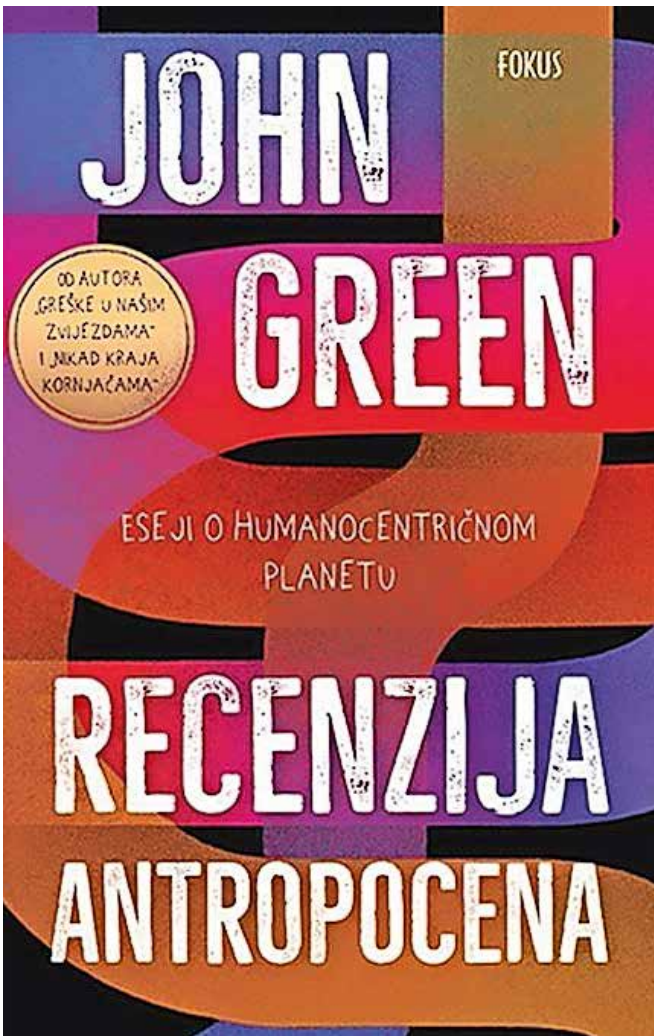
Priznati autor analizira planet u ‘Recenziji antropocena’

Piše **KATARINA MALJKOVIĆ**

John Green nagrađivani je autor brojnih poznatih knjiga za mlade od kojih vam je vjerojatno najpoznatija “Greška u našim zvijezdama” objavljena 2012. godine, koja je odmah dospjela na sam vrh ljestvice bestslera New York Timesa, a do danas je prodana u više od 20 milijuna primjeraka diljem svijeta. Film inspiriran knjigom izišao je dvije godine kasnije, a pratile su ga adaptacija knjige “Gradovi na papiru” 2015. godine, serijska ekranizacija Greenova prvijenca “U potrazi za Alaskom” 2019. godine – a uskoro u kina stiže i adaptacija njegove posljednje knjige za mlade “Nikad kraja kornjačama”. Sa svojim bratom Hankom, John je također sukreirao mnoge online video projekte, uključujući kanal Vlogbrothers i obrazovni kanal Crash Course među brojnim ostalim projektima, a bavi se i humanitarnim radom uz pomoć kojeg podiže sredstva za borbu protiv smrtnosti majki u Sierra Leoneu, gdje je od 17 žena jedna izložena riziku smrti u trudnoći ili pri porodu. Među projektima kojima se autor bavi, posebno se ističe njegov podcast “Recenzija antropocena”, koji je izvor većine eseja koji se nalaze u istoimenoj knjizi objavljenoj 2021. godine, a sastoji se od 44 eseja gdje Green analizira i recenzira – na ljestvici ocjena od 1 do 5 – ovaj naš planet na kojem se sve vrti oko čovjeka.

Liverpoolov navijač

Antropocen se odnosi na trenutnu geološku eru u kojoj glavni utjecaj na Zemljinu površinu imaju upravo ljudi i njihova djela. Nalazimo se u vremenu zapanjujuće ljudske kreativnosti i znanosti, tehnologiji, umjetnosti i trgovini. No, koliko god je vrijeme puno noviteta i napredaka, također je i vrijeme kada su ljudi postali toliko moćni da prijete životu na Zemlji, uključujući i svoj vlastiti. Green sagledava ljudske izume, te istražuje ono što ih čini šarmantnim ili alarmantnim – a ponekad i oboje. Na samom početku knjige, Green primjećuje kontradikciju ljudske moći u srcu života u antropocenu, gdje su ljudi istovremeno previše moćni i nedovoljno moćni, jer možemo radikalno preoblikovati Zemljinu klimu i bioraznolikost, ali nismo dovoljno moćni da biramo kako ćemo je preoblikovati. Tijekom pisanja same knjige, Green kaže da nije htio “pisati u kodu” kako to inače bude pri pisanju fikcije, već je pokušao razmisliti o tome kako on sam gleda na svijet.

John Green ‘Recenzija antropocena’

U jednom od eseja, Green se fokusira na pjesmu “You’ll Never Walk Alone” koja je ujedno i himna njegova omiljenog sportskog tima, Liverpoola. U drugom eseju, na tapeti je knjiga “Veliki Gatsby” F. Scotta Fitzgeralda i njegova fascinacija ljudskim ekscesom koju Green uspoređuje s trenutnim stanjem društva u kojem svijureći za vlastitim ambicijama trčimo pokraj onih svakodnevnih čuda koja nas okružuju, a da im ne posvetimo trenutak naše pažnje. No, nije sve tako tmurno – jer, u eseju u kojem se Green fokusira na otkriće prapovijesnih slika u špilji Lascaux od strane grupe francuskih tinejdžera, kao i ljudskog napora da se te slike sačuvaju pod svaku cijenu, autor nudi primjer društva koje je ipak sposobno ne samo prepoznati već i cijeliti čuda.

Green stavlja naglasak i na stvari za koje možda ne bi očekivali da će biti središnja tema eseja, poput napitka Diet Dr. Pepper, naljepnica Scratch ‘n’ Sniff, filmskih dinosaura ili pak Pingvina s Madagaskara. Iako naizgled neobično ili možda i smiješno, Green im pristupa ozbiljno i s poštovanjem. Jer, iako ove stvari nisu najvažnije stvari u našem životu, one su mali užitelji koji daju polet našem često stresnom životu, punom problema i obveza. Također, Green pronalazi zanimaciju i u naglašavanju pojedinih ironija: primjerice to da su ljudi spasili kanadske guske od izumiranja, a sada su one postale toliko uobičajene da zagađuju potoke i jezera; ili pak to kako milijuni djece grle plišane medvjediće iako su pravi medvjedi daleko od umiljatih maza.

Poput mnogih od nas, Green sagledava promjene koje se dešavaju u svijetu s određenom mješavinom straha i divljenja, uz dozu zbunjenosti i žudnje za nadom u budućnost. Trenutna događanja kojima možemo svjedočiti u svijetu – od korupcije do ekološke i klimatske krize, od ratova i bogataša koji se sve više bogate do gladnih i potrebitih koji su upravo sada pod ruševinama onoga što je preostalo od njihovih domova, od sistema koji je dizajniran da ugnjetava jednu skupinu ljudi za dobrobit druge do borbe koja se ponekad čini nepremostiva – lako je osjećati se maleničnim, bespomoćnim i ciničnim. Samom knjigom, John Green pokušava artikulirati neke od načina na koje se vratio prema nadi tijekom posljednjih nekoliko godina, a mislim da se, prateći njegov primjer, i mi njoj možemo vratiti.

DNEVNIK SPLITSKE STUDENTICE (26)

Dica prije nauče koristit mobitel nego WC školjku

Piše **LUCIJA GRGIĆ**

Početkom 19. stoljeća napravljena je prva fotka. Zamislite kako je to ljudima bilo za čut. Moment života, stvarni trenutak se može staviti na komad karte (tad, zapravo, metala). Ne-vje-ro-ja-tno! Kako je to moguće? Magična kutija preslikava stvarnost na podlogu. Događaji se mogu sačuvati u fizičkom obliku. Revolucionarno.

Krajin 19. stoljeća izumljen je telefon. Glas putuje kroz žicu i dolazi do druge osobe koja je na skroz drugom mjestu. Mindblowing. A nešto nakon toga izumljen je i radio. Tako su početkom 20. stoljeća glavne face bili svi oni koji su doma imali tu magičnu kutiju. Oni nisu morali čitati vijesti. Mogli su ih slušati (SLUŠATI!). A mogli su slušati i muziku. Je li moguće da toliko zabave i korisnih stvari stane u samo jednu kutiju?

Taman tu negdi, 20-ih godina prošlog stoljeća, kad se mislilo da se bolje od radija ne može, izumili su televiziju. Dakle, snimka. U kutiji. Bolje rečeno, u magičnoj kutiji. Slika putuje kroz žicu. Slika koja se događa negdi drugo kroz žicu dolazi u kutiju u tvoj dnevni. Wow! Kako sad to? Fascinantno! Valja nadodati i da je izumom televizije došlo i do revolucije u dizajnu interijera. Sad smo dobili nešto prema čemu ćemo, evo sve do danas, okretati sav namještaj.

Ubrzo nakon toga napravljen je robot koji će tribit svakon kućanstvu s telefonom. Samo je problem bio to što nije bilo toliko ljudi s telefonom. Tribalo je nekih 50-ak godina da se cijene telefona spuste i da ljudi skuže da in u životu treba uređaj puten kojeg mogu bilo kad smetat bilo kome i, naravno, obratno. A nakon toga nan je zatriba i taj robot. Ima bit da smo si previše smetali. Dakle, zatriba nan je robot koji će se javljati na pozive umisto nas i spremati nan poruke. Počeli smo koristiti telefonske sekretarice.

Krajin 20. stoljeća otišli smo još korak dalje. Izumljen je mobilni telefon. Glas putuje s jednog na drugo mjesto, al bez žice. Očaravajuće. I, za neke, uznemirujuće. Ali još veći korak napravljen je s jednim drugim uređajem: počinju se koristiti osobna računala. Nešto kratko

nakon toga, rađa se jedan od najkorisnijih i najopasnijih izuma ikad – Internet. Oni koji su bili uznemireni zbog telefona bez žice, sad su bili totalno van sebe. Tehnologija napreduje ogromnom brzinom. Također, izlazi i film Terminator. Tam tam taaaam.

Dobili smo nove magične kutije koje su ubrzale razvoj više-manje svega, dale nan pristup svin mogućim informacijama i povećale nas sa cilin svitom. I šta smo mi iz toga zaključili? Da je to baš dobra šema da počnemo varati jedni druge na nove načine (ili modificirane stare načine). Naši elektronički ljubimci počeli su dobivati viruse i svako druga osoba bila je u rodu s nigerijskim princem. Onda smo neko vrijeme bili malo skeptični prema svemu tome i pazili šta radimo i kako koristimo to čudo od tehnologije.

A onda. Onda su nan napravili koktel tehnoloških čuda. Tek šta smo zakoračili u 21. stoljeće, spojili su sve magične kutije u jednu, najmanju – smartphone. Nekoliko godina kasnije skoro svaka osoba ga je imala u džepu. Početak 2000-tih je i vrijeme kad smo enciklopedije zaminili wikipedijom, a društveni život društvenim mrežama.

Godina je 2017. Niko više nema smartphone u džepu jer ga ne puštamo iz ruku. Totalno smo ovisni o tehnologiji. Dica nan prije nauče koristiti mobitel nego WC školjku. Prije nauče instalirati igrice nego pratiti zube. Prva butiga u koju idu sami je Trgovina Play ili AppleStore. Prije nauče objaviti sliku nego obući se. Koliko daleko ovo može ići?

Godina je 2020. Toliko koristimo filtere da smo zaboravili kako izgleda tekstura kože. Svi su nesritni jer svi drugi izgledaju sritnije na društvenim mrežama. Kad će više napraviti filter ružičastih cvika koji se može staviti priko cilog sadržaja na svin društvenim mrežama?

I evo nas u 2023. Sve se više priča o AI. Neki su oduševljeni, a neki su prestravljeni. Neki su sritni šta ne moraju sami pisati domaće i seminarne, a nekima se u glavi vrte scene iz Terminatora. Od toga da tehnologija radi stvari za nas smo došli do toga da tehnologija radi stvari umisto nas. I dalje nikome zna koliko daleko ovo može ići. Jedno je sigurno – AI generirana fotka Pape u pufastoj jaketi je apsolutni hit. Hic transit gloria mundi!

Zagreb

Novi redoviti profesori hrvatskih sveučilišta

Ranko Biondić
znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno, područje tehničkih znanosti, polje rudarstvo, nafta i geološko inženjerstvo

Marko Delimar
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području tehničkih znanosti, polje elektrotehnika

Igor Pažanin
znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno, područje prirodnih znanosti, polje matematika, grana primijenjena matematika i matematičko modeliranje

Neven Voća
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biotehničkih znanosti, polje poljoprivreda

Sandra Voća
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području biotehničkih znanosti, polje poljoprivreda

Hrvoje Gašparović
znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora, područje biomedicina i zdravstvo, polje kliničke medicinske znanosti, grana kirurgija (kardijalna kirurgija)

Tamara Gazdić-Alerić
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području humanističkih znanosti, polje filologija

Tomislav Hernaus
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području društvenih znanosti, polje ekonomija

Kristina Horvat Blažinović
izabrana je u umjetničko-nastavno zvanje redovite profesorice u umjetničkom području, polje likovne umjetnosti, grana slikarstvo

Domagoj Hruška
izabaran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području društvenih znanosti, polje ekonomija

Željko Ilić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje elektrotehnika

Split

Franka Perković Gamulin
umjetničko-nastavno zvanje red. prof., umjetničko područje, polje kazališna umjetnost (scenske i medijske umjetnosti pokretnih slika), grana gluma

Najla Podrug
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području društvenih znanosti, polje ekonomija

Nikica Šprem
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području biotehničkih znanosti, polje poljoprivreda

Tea Tomljanović
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području biotehničkih znanosti, polje poljoprivreda

Dolores Britvić
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana psihijatrija

Anđelko Domazet
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području humanističkih znanosti, polje teologija, grana fundamentalna teologija

Biljana Apostolska
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području prirodnih znanosti, polje biologija

Viktorija Car
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području društvenih znanosti, polje informacijske i komunikacijske znanosti

Vedrana Čikeš Čulić
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području biomedicine i zdravstva, polje farmacija, grana medicinska biokemija

Mladen Hraste
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području društvenih znanosti, polje kineziologija

Srećko Jurišić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana romanistika

Boris Lukšić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana infektologija

Split

Saša Mladenović
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje računarstvo

Anita Runjić-Stoilova
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području humanističkih znanosti, polje filologija

Jelena Sedlar
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području prirodnih znanosti, polje matematika

Linda Vicković
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području tehničkih znanosti, polje računarstvo

Novi dekan na fakultetima hrvatskih sveučilišta

Neno Torić
izabran je za dekana Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije

Dragan Bagić
izabran je u znanstveno-na-
stavno zvanje redovitog pro-
fesora u području društvenih
znanosti, polje sociologija,
grana posebne sociologije

Josip Galić
izabran je u znanstveno-
nastavno zvanje redovitog
profesora u području teh-
ničkih znanosti, polje gra-
đevinarstvo, grana nosive
konstrukcije

Sanja Kovač
izabrana je u znanstveno-na-
stavno zvanje redovite pro-
fesorce u području prirodnih
znanosti, polje matematika

Zoran Krupka
izabran je u znanstveno-na-
stavno zvanje redovitog pro-
fesora u području društvenih
znanosti, polje ekonomija

Damir Fabijanić
izabran je u znanstveno-na-
stavno zvanje redovitog pro-
fesora – trajno u području bi-
omedicine i zdravstva, polje
kliničke medicinske znanosti,
grana interna medicina

Julije Meštrović
izabran je u znanstveno-na-
stavno zvanje redovitog pro-
fesora – trajno u području bi-
omedicine i zdravstva, polje
kliničke medicinske znanosti,
grana pedijatrija

Mirjana Matea Kovač
znanstveno-nastavno zvanje
redovite profesorice, područ-
je humanističkih znanosti,
polje filologija, grana opće
jezikoslovlje (lingvistika)

Nikica Mihaljević
izabrana je u znanstveno-na-
stavno zvanje redovite profe-
sorice u području humanistič-
kih znanosti, polje filologija,
grana romanistika

universitas

impressum ♦ universitas ♦ hrvatske sveučilišne novine

♦ redakcija

♦ Branko Nađ ♦ Tatjana Klarić Beneta
♦ Bruno Bogović ♦ Gordana Alfrević

♦ fotografije ♦ Cropix

♦ glavna urednica ♦ Mila Puljiz ♦

zamjenik glavne urednice ♦ Petar Bilobrk

♦ nakladnici ♦ Sveučilište u Splitu i Sveučilište u Zagrebu

♦ za nakladnike ♦ prof. Dragan Ljutić i prof. Stjepan Lakušić, rektori

♦ adresa redakcije ♦ Ruđera Boškovića 31, 21000 Split

♦ telefon 021 558 255

♦ universitas@unist.hr ♦ www.unist.hr/ostalo/sveucilisni-list-universitas;
www.unizg.hr/novosti-i-press/universitas

SVEUČILIŠTE U SPLITU MEDICINSKI FAKULTET raspisuje

NATJEČAJ ZA UPIS NA SVEUČILIŠNE SPECIJALISTIČKE STUDIJE U AKADEMskoj GODINI 2023./2024.

“Patologija i citologija” - za doktore medicine s rješenjem Ministarstva
zdravstva o specijalističkom usavršavanju iz patologije i citologije koji
su na drugoj ili višoj godini specijalističkog usavršavanja iz patologije i
citologije.

Do 10 polaznika
Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj
objavljene su i nalaze se na službenoj Internetskoj stranici Medicinskog
fakulteta Sveučilišta u Splitu [https://mefst.unist.hr/studiji/poslijedi-
plomski-sveucilisni-specijalisticki-studiji/patologija-i-citologija/11407](https://mefst.unist.hr/studiji/poslijedi-
plomski-sveucilisni-specijalisticki-studiji/patologija-i-citologija/11407)

SVEUČILIŠTE U SPLITU MEDICINSKI FAKULTET raspisuje

NATJEČAJ ZA UPIS NA SVEUČILIŠNI POSLIJEDIPLOMSKI DOK- TORSKI STUDIJ U AK. GOD. 2023./2024. “KLINIČKA MEDICINA UTEMELJENA NA DOKAZIMA”

Puni tekst natječaja u kojem su objavljeni uvjeti za upis, postupak, ci-
jena školarine, isprave koje se podnose za prijavu, sastavni su dio ovog
natječaja i dostupni su na mrežnim stranicama Medicinskog fakulteta
u Splitu

[https://mefst.unist.hr/studiji/doktorska-skola/ebm-98/natjecaj-i-upi-
si/2037](https://mefst.unist.hr/studiji/doktorska-skola/ebm-98/natjecaj-i-upi-
si/2037)

Rok za podnošenje prijava je 31. srpnja 2023.

Prijave slati isključivo poštom na adresu:

Medicinski fakultet u Splitu

Službi za znanost, poslijediplomsku nastavu i međunarodnu suradnju
uz naznaku studija

Šoltanska 2
21 000 Split

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU FAKULTET ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA UNSKA 3, 10000 ZAGREB

raspisuje

NATJEČAJ ZA UPIS STUDENATA NA SVEUČILIŠNI SPECIJALISTIČKI STU- DIJ UPRAVLJANJE PROJEKTIMA

za stjecanje akademskog naziva specijalist/specijalistica upravlja-
nja projektima (1 godina, 60 ECTS bodova) u akademskoj godini
2023./2024.

Sveučilišni specijalistički studij može upisati osoba koja je završila sve-
učilišni diplomski studij kojim se ukupno s prethodnim sveučilišnim
obrazovanjem stječe najmanje 300 ECTS bodova ili osoba koja je završi-
la s njime izjednačen studij. Potrebno je znanje engleskog jezika.

Broj slobodnih mjesta: 25 ukupno.

Školarina iznosi 4.645,30 EUR (35.000,00 HRK), a plaća se u dvije (2)
rate u iznosu od 2.322,65 EUR (17.500,00 HRK) pri upisu u prvi i drugi
semestar.

Prijave na natječaj šalju se poštom na adresu Fakulteta elektrotehnike i
računarstva, Unska 3, Zagreb do zaključno 25. rujna 2023. godine.

Odabir polaznika uključuje razgovor (intervju) tijekom kojeg se utvr-
đuje područje specijalističkog rada. Intervjui će se održati u razdoblju
od 26. do 29. rujna 2023. godine. O terminu održavanja pojedinačnih
razgovora pristupnici će dobiti obavijest elektroničkom poštom.

Nastava počinje u studenom 2023. godine.

Dodatne informacije o studiju dostupne su na mrežnim stranicama
studija: <http://www.fer.hr/up>.

Prijavni obrazac dostupan je na adresi:

[https://www.fer.unizg.hr/studiji/specijalisticki_studiji/up/obraci_i_
upute](https://www.fer.unizg.hr/studiji/specijalisticki_studiji/up/obraci_i_
upute).

Dodatna pitanja mogu se uputiti na tel. (01) 6129 920 ili adresu e-pošte
specijalistickistudij@fer.hr.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET ZAGREB, HORVATOVAC 102A

objavljuje
PONIŠTENJE NATJEČAJA

za izbor u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktorand, iz
područja prirodnih znanosti, polje kemija, grana teorijska kemija ili iz
područja prirodnih znanosti, polje fizika, grana atomska i molekulska
fizika (teorijska), za rad na HRZZ projektu IP-2020-02-9932„Efekt kvan-
tnog tuneliranja: dinamika molekula s kvantnim jezgrama” („Quantum
tunnel effect: dynamics of molecules with quantum nuclei”), na
određeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Zavodu za teorijsku
fiziku pri Fizičkom odsjeku PMF-a -1 izvršitelj, objavljenog u “Narodnim
novinama”, na internetskim stranicama Fakulteta i Hrvatskog zavoda za
zapošljavanje od dana 28.10.2022. godine, te u Universitasu od dana
31.10.2022. godine, pod točkom 4.
Prirodoslovno-matematički fakultet
Zagreb, Horvatovac 102a

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU FAKULTET ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA UNSKA 3, 10000 ZAGREB

raspisuje

NATJEČAJ

za upis studenata na sveučilišni specijalistički studij
Proizvodi, digitalne inovacije i tehnologije u osiguranju - INSURTECH
za stjecanje akademskog naziva specijalist/specijalistica digitalnih
inovacija i tehnologija u osiguranju (1 godina, 60 ECTS bodova) u aka-
demskoj godini 2023./2024.

Sveučilišni specijalistički studij može upisati osoba koja je završila sve-
učilišni diplomski studij kojim se ukupno s prethodnim sveučilišnim
obrazovanjem stječe najmanje 300 ECTS bodova ili osoba koja je završi-
la s njime izjednačen studij. Potrebno je znanje engleskog jezika.

Broj slobodnih mjesta: 25 ukupno.

Školarina iznosi 4.645,30 EUR (35.000,00 HRK), a plaća se u dvije (2)

rate u iznosu od 2.322,65 EUR (17.500,00 HRK) pri upisu u prvi i drugi
semestar.

Prijave na natječaj šalju se poštom na adresu Fakulteta elektrotehnike i
računarstva, Unska 3, Zagreb do zaključno 25. rujna 2023. godine.

Odabir polaznika uključuje razgovor (intervju) tijekom kojeg se utvr-
đuje područje specijalističkog rada. Intervjui će se održati u razdoblju
od 26. do 29. rujna 2023. godine. O terminu održavanja pojedinačnih
razgovora pristupnici će dobiti obavijest elektroničkom poštom.

Nastava započinje u studenom 2023. godine.

Dodatne informacije o studiju dostupne su na mrežnim stranicama stu-
dija: https://www.fer.unizg.hr/studiji/specijalisticki_studiji/insurtech.

Prijavni obrazac dostupan je na adresi:

[https://www.fer.unizg.hr/studiji/specijalisticki_studiji/insurtech/
obraci_i_upute](https://www.fer.unizg.hr/studiji/specijalisticki_studiji/insurtech/
obraci_i_upute).

Dodatna pitanja mogu se uputiti na tel. (01) 6129 920 ili adresu e-pošte
specijalistickistudij@fer.hr.

SVEUČILIŠTE U SPLITU PRIRODOSLOVNO MATEMATIČKI FAKULTET raspisuje

NATJEČAJ

1. za izbor jednog nastavnika na znanstveno-nastavno radno mjesto
docenta, za znanstveno područje prirodnih znanosti, znanstveno polje
matematika, na određeno vrijeme u punom random vremenu, do po-
vratka zaposlenika s rukovodećeg položaja.
2. za izbor jednog nastavnika na znanstveno-nastavno radno mjesto do-
centa, za znanstveno područje biomedicine i zdravstva, znanstveno polje
temeljne medicinske znanosti, na određeno vrijeme na 20% od punog
radnog vremena, do povratka privremeno nenazočne zaposlenice.
3. za izbor jednog suradnika na radno mjesto višeg asistenta, za znan-
stveno područje tehničkih znanosti, znanstveno polje računarstvo za rad
na projektu Hrvatske zaklade za znanost UIP-2019-04-1737 Proširenje
osjetilnosti senzora u laboratoriju za obradbu i analizu podataka iz
okoline (SSA@EDAL), na određeno vrijeme do kraja trajanja projekta, a
najduže na dvije godine.

Cjelovit tekst natječaja sa svim informacijama o uvjetima natječaja i nači-
nu prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj
stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu [https://www.
pmfst.unist.hr/javni-natjecaji/](https://www.
pmfst.unist.hr/javni-natjecaji/)

Prijave se dostavljaju u elektroničkom obliku u roku od 30 dana od
objave natječaja u Narodnim novinama, na adresu elektroničke pošte
natjecaj-posao@pmfst.hr. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se
razmatrati niti će se podnositelji nepotpunih prijava pozivati na dopunu
prijave.

O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU FAKULTET ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA UNSKA 3, 10000 ZAGREB raspisuje

NATJEČAJ ZA UPIS STUDENATA NA SVEUČILIŠNI SPECIJALISTIČKI STUDIJ INFORMACIJSKA SIGURNOST

za stjecanje akademskog naziva specijalist/ica informacijske sigurnosti (1 godi-
na, 60 ECTS bodova) u akademskoj godini 2023./2024.

Sveučilišni specijalistički studij može upisati osoba koja je završila sveučilišni di-
plomski studij iz računarstva, informatike ili srodnih informacijskih ili tehničkih
grana kojim se ukupno s prethodnim sveučilišnim obrazovanjem stječe naj-
manje 300 ECTS bodova ili osoba koja je završila srodan četverogodišnji sveuči-
lišni dodiplomski studij ili osoba koja je završila drugi sveučilišni dodiplomski ili
diplomski studij uz radno iskustvo na području informacijske i komunikacijske
tehnologije. Potrebno je znanje engleskog jezika.

Broj slobodnih mjesta: 20 ukupno.

Školarina iznosi 4.645,30 EUR (35.000,00 HRK), a plaća se u dvije (2) rate u iznosu
od 2.322,65 EUR (17.500,00 HRK) pri upisu u prvi i drugi semestar.

Prijave na natječaj šalju se poštom na adresu Fakulteta elektrotehnike i računar-
stva, Unska 3, Zagreb do zaključno 25. rujna 2023. godine.

Odabir polaznika uključuje razgovor (intervju) tijekom kojeg se utvrđuje pod-
ručje specijalističkog rada. Intervjui će se održati u razdoblju od 26. do 29. rujna
2023. godine. O terminu održavanja pojedinačnih razgovora pristupnici će
dobiti obavijest elektroničkom poštom.

Nastava započinje u studenom 2023. godine.

Dodatne informacije o studiju dostupne su na mrežnim stranicama studija:

<http://www.fer.unizg.hr/infosig>.

Prijavni obrazac dostupan je na adresi: [https://www.fer.unizg.hr/studiji/specija-
listicki_studiji/is/obraci_i_upute](https://www.fer.unizg.hr/studiji/specija-
listicki_studiji/is/obraci_i_upute).

Dodatna pitanja mogu se uputiti na tel. (01) 6129 920 ili adresu e-pošte specija-
listicki.studij@fer.hr.

Prodajemo samo najjeftiniju uslugu i u podaničkom smo položaju u odnosu na kapital. Tu vidim ogroman potencijal - stav je Ivana Kljakovića-Gašpića

'STUDENTS & YACHTING OPEN DAYS' NA SVEUČILIŠTU U SPLITU

Jadran je najbolje svjetsko more za nautički turizam

Ne postoji niti jedna destinacija na kugli zemaljskoj koja ima sve komparativne prednosti koje mi tu imamo. Birat ću riječi pa ću reći da mi nedovoljno iskorištavamo taj potencijal - naglasio je Ivan Kljaković-Gašpić

REDAKCIJSKO IZVJEŠĆE

Na Sveučilištu u Splitu održan je "Students & Yachting Open Days", panel-rasprava i samjam poslova u charter industriji. Panelisti su bili: prof. Pero Vidan, dekan Pomorskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Domagoj Milišić, direktor charter tvrtke Croatia Yachting, Ivan Kljaković Gašpić, hrvatski jedriličarski olimpijac, Marko Rogošić, voditelj prodaje u Euromarine charteru, Filip Miroić, student, te doc. Luka Pezelj, moderator.

Događanje je otvorio prof. Zoran Đogaš, prorektor za međunarodnu suradnju i suradnju s lokalnom zajednicom, koji je tom prilikom naglasio važnost maritimne kulture za Sveučilište, ali i punopravno članstvo u alijansi Europskog sveučilišta mora, odnosno izlazak Sveučilišta u Splitu na gotovo sva europska mora. Panel je započeo prof. Pero Vidan zaključivši da je hrvatski pomorac zlatni standard svjetskog pomorstva.

Je li yach charter industrija zlatni standard u charter industriji?

Domagoj Milišić: Da, govorimo li o yachting charteru. Hrvatska drži otprilike 40-ak posto flote. Nautika se ozbiljnije počela razvijati osamdesetih godina razvojem lan-

Raspravu je otvorio prof. Zoran Đogaš

ca ACI marina, onda je malo stagnirala devedesetih da bi se opet dogodio nagli razvoj nakon 2000. godine i to razvojem internet rezervacija i online bookinga. Što se tiče infrastrukture, tu smo definitivno prvaci u svijetu, a što se tiče prirodnih resursa ne treba ni govoriti.

Mi smo prvaci

Marko Rogošić: Brojka od oko 4000 plovila u Hrvatskoj čini oko 40 posto svjetskog chartera. Oko 70 posto tih plovila se nalazi u splitskom akvatoriju. Svake godine posjeti nas oko 500.000 nautičara koji ostvare značajnih 3,5 milijuna noćenja.

Domagoj Milišić: Imamo

“

Charter nudi raznovrsne poslove na različite načine, jedriličarsko iskustvo je prednost, ali uvjet nije - poručio je Marko Rogošić

više od 70 marina s ukupno 17.000 vezova. Dakako, ne možemo ignorirati cestovnu povezanost te prirodne resurse. Hrvatska ima predivnu, razvedenu obalu, otoci su blizu jedan drugoga i zato smo prvaci. Mož-

da javnost nije svjesna tih velikih brojki, međutim, nautika je već duže vrijeme prva u svijetu. Ovaj panel prezentira studentima potencijal nautike i mogućnosti koje nautika nudi za razvoj karijere. Nautika ide ukorak s vremenom.

Marko Rogošić: Od 3000 direktno zaposlenih u nautičkom charteru 20 do 25 posto otpada na sezone radnike, s tim omjerom kontinuirano raste u korist stalno zaposlenih. Došli smo u situaciju da imamo nedostatak radne snage i zato u studentskoj bazi vidimo potencijal za kvalitetan kadar. U početku kroz sezonski rad, a kasnije stalno zaposlenje u više zanimanja.

Prof. Pero Vidan: Imamo

Studij pomorskog menadžmenta, Studij pomorske tehnologije jahta i marina koji se isključivo bavi jahtama i charter turizmom. To su posebni gosti koji imaju posebne zahtjeve i tome se nastojimo prilagoditi. Dakle, fakulteti i sveučilišta se prilagođavaju tržištu i potrebama u praksi. To redovito kontrolira Sveučilište i njegov sustav kvalitete, a periodično i Agencija za znanost i visoko obrazovanje.

Domagoj Milišić: Treba raditi na unaprjeđenju toga, više na komunikaciji između poslovnih zajednice i sveučilišta. Više ovakvih suradnji i više komunikacije da bismo prezentirali i niz novih zanimanja koja dolaze. Ideal studenta posao je posao u nautici, prvenstveno zbog fleksibilnosti.

Ivan Kljaković Gašpić: Mi smo primorci, ali nismo pomorci. Onog trena kad vi studenti naučite jedriti, automatski će se stvari promijeniti. Mislim da nama nedostaje kultura života na moru. To je po meni osnova svega. Jedan jedriličarski trener zarađuje u prosjeku mrvicu u odnosu na skipera početnika i kakvu budućnost možemo osigurati da bismo nastavili stvarati kadar. To je najbitnija kritika koju bismo trebali svi skupa shvatiti. Trebamo iznaći nova rješenja, stvoriti generaciju koja će razviti ovu industriju u sljedeću fazu.

Prof. Pero Vidan: Prednost nastavnih baza je u tome što studenti stječu iskustva tijekom nastavnog procesa. Sadašnji pomorci, kadeti i asistenti imaju iskustvo koje država traži nakon nastavnog procesa. Obrazovni proces nije gotov kada se završi fakultet. Uvijek postoje dodatni tečajevi, literatura, vježbe, seminari da vidite što se događa u svijetu.

Različita zanimanja

Student Filip Miroić: Ja sam dijete otoka, bilo je nužno ploviti inače smo nigdje. Najkraći put do skipera je da se bavite aktivno jedrenjem. Kao dijete sam prošao bazičnu školu u Zlarinu. Sa 17,5 godina imao sam prigodu upisati tečaj zapovjednika jahte, to je bila odluka umjesto polaganja za voziti auto. Studentima bih savjetovao da se uključe u jedrenje, jer to najprije dovodi do posla.

Domagoj Milišić: U charter firmi postoje različita zanimanja koja objedinjuju poslovanje: tehnički segment, turističko-uslužni segment, komercijalno-administrativni segment, marketing, IT segment... Za sve one koji nisu prošli jedriličarsku obuku, rad u charter bazi je možda idealan početak.

“

Charter je sezonalan, seli tamo gdje je ljeto i može se raditi cijelu godinu. poručio je studentima prof. Pero Vidan

Marko Rogošić: Charter nudi raznovrsne poslove na različite načine: imamo one koji mogu raditi samo petkom i subotom (tehničko osoblje koje obavlja primopredaju brodova, rad na recepciji), skiperi rade cijeli tjedan, imamo one koji žele raditi samo par dana u tjednu ili one koji žele raditi samo sezonski. Što se tiče jedriličarskog iskustva, prednost je, ali uvijek nije.

Ivan Kljaković-Gašpić: Hrvatska nautička industrija bazirana je velikom većinom na srednje ili niže dodanoj vrijednosti noćenja. Ako pogledamo konkurentne zemlje, pogotovo zapadni Mediteran vidjet ćemo da je tamo charter u puno manjem obujmu, nego u nas, a tu su opet infrastrukturni razlozi, ja bih rekao i servisni, odnosno uslužni razlozi koje mi trenutno ne pružamo jednako kao što ih pruža Palma de Mallorca koja je centar yachtinga u svijetu. Kad pogledamo bazen zapadnog Mediterana vidimo da je tamo yachting nešto što je puno iznad chartera. Ako gledamo superyachting kao kategoriju i segment najviše razine luksuza koji kugla zemaljska kao takvog prepoznaje, prosječna cijena noćenja u superyachtingu je 47 tisuća eura. Tu vidimo ogroman potencijal. Hrvatski Jadran je najbolje svjetsko more za nautički turizam. Apsolutno! Ne postoji niti jedna destinacija na kugli zemaljskoj koja ima sve komparativne prednosti koje mi tu imamo. Birat ću riječi pa ću reći da mi nedovoljno iskorištavamo taj potencijal. Ne proizvodimo dovoljno, ne servisiramo dovoljno, samo prodajemo najjeftiniju uslugu, a to je vez, to je usluga skipera i hostese, mi smo, rekao bih, u podaničkom položaju u odnosu na kapital. Tu vidim ogroman potencijal. Na primjer, u Palma de Mallorci imate servisni centar u centru grada s otprilike 500 registriranih kooperanata. To je budućnost po meni.

Prof. Pero Vidan: Charter je sezonalan, ne samo za domaće more, seli tamo gdje je ljeto. Za vas studente koji niste sezanci, koji ste završili studij da ne mislite da ćete raditi samo četiri-pet mjeseci. Može se raditi i cijelu godinu.